

SEANCES DU JEUDI 20 JANVIER 1994
 VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 20 JANUARI 1994

MATIN

SOMMAIRE:

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 967.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 967.

M. Loones au Premier ministre sur « la position du Vice-Premier Guy Coëme à la suite de l'affaire Agusta ».

Orateur: M. le Président, p. 967.

M. Ulburghs au ministre de l'Emploi et du Travail sur « le protocole relatif à l'horticulture ».

M. Benker au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « l'attitude du Gouvernement face aux déserteurs provenant de l'ex-Yougoslavie ».

PROJETS DE LOI ET PROPOSITION DE RESOLUTION
 (Discussion):

Projet de loi contenant certaines dispositions relatives à la santé publique.

Discussion générale. — *Orateurs: Mmes Creyf, rapporteur, Van Cleuvenbergen, M. Meesters, Mme De Galan, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement, M. le Président, p. 967.*

Discussion et vote d'articles, p. 974.

Proposition de résolution relative à l'aide apportée aux villages roumains adoptés ainsi qu'à d'autres régions, et à la mise à leur disposition de matériel et d'équipements militaires excédentaires.

Discussion. — *Orateurs: M. Vermeiren, M. Delcroix, ministre de la Défense nationale, p. 976.*

Projet de loi relatif au statut et aux rétributions du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire.

Discussion et vote des articles, p. 977.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
 Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 967.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 967.

De heer Loones tot de Eerste minister over « de positie van Vice-Eerste minister Guy Coëme, naar aanleiding van de Agusta-zaak ».

Spreker: de Voorzitter, blz. 967.

De heer Ulburghs tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « het protocol voor de tuinbouw ».

De heer Benker tot de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over « de houding van de Regering tegenover deserteurs afkomstig uit ex-Joegoslavië ».

ONTWERPEN VAN WET EN VOORSTEL VAN RESOLUTIE
 (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende sommige bepalingen inzake volksgezondheid.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers: de dames Creyf, rapporteur, Van Cleuvenbergen, de heer Meesters, mevrouw De Galan, minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu, de Voorzitter, blz. 967.*

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 974.

Voorstel van resolutie met betrekking tot de hulpverlening aan Roemeense adoptiedorpen en andere streken en het ter beschikking stellen van overtollig legermaterieel en -uitrusting.

Beraadslaging. — *Sprekers: de heer Vermeiren, de heer Delcroix, minister van Landsverdediging, blz. 976.*

Ontwerp van wet betreffende het statuut en de bezoldiging van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 977.

Projet de loi modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.

Discussion générale. — *Orateur*: M. Pataer, rapporteur, p. 984.

Discussion et vote des articles, p. 985.

INTERPELLATION (Discussion):

Interpellation de M. Scharff au ministre de la Défense nationale sur «l'attitude du Gouvernement belge quant au maintien ou non des troupes belges en ex-Yougoslavie suite au retour en Belgique du général F. Briquemont vu l'ambiguïté de l'ONU».

Orateurs: MM. Scharff, Bougard, Van Wambeke, Vermeiren, M. Delcroix, ministre de la Défense nationale, p. 980.

APRES-MIDI

SOMMAIRE:

EXCUSE:

Page 997.

COMMUNICATIONS:

Page 997.

1. Cour des comptes.
2. Budgets administratifs.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modifications):

Page 997.

ELECTION D'UN SENATEUR COOPTE:

Orateur: M. le Président, p. 998.

PROPOSITIONS (Prise en considération):

Pages 998 et 1011.

MM. Valkeniers, Loones et consorts. — Proposition de loi insérant la demande de séjour exceptionnel sur le territoire dans la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

M. Laverge. — Proposition de loi modifiant les articles 259bis et 259quater du Code judiciaire.

M. Bouchat et consorts. — Proposition de loi abrogeant l'article 161 de la loi du 30 décembre 1992 portant des dispositions sociales et diverses.

M. Lenssens. — Proposition de loi modifiant l'article 5 de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques.

MM. Cardoen et Flagothier:

- a) Proposition de loi modifiant l'article 149 de la nouvelle loi communale;
- b) Proposition de loi insérant un article 265bis dans la nouvelle loi communale et modifiant les articles 264, deuxième alinéa, et 265, § 2, deuxième et troisième alinéas, de celle-ci.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

Algemene beraadslaging. — *Spreker*: de heer Pataer, rapporteur, blz. 984.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 985.

INTERPELLATIE (Bespreking):

Interpellatie van de heer Scharff tot de minister van Landsverdediging over «het standpunt van de Belgische Regering over de vraag of de Belgische militairen al dan niet in ex-Joegoslavië blijven nu generaal F. Briquemont, tengevolge van de onduidelijkheid bij de VN naar België terugkeert».

Sprekers: de heren Scharff, Bougard, Van Wambeke, Vermeiren, de heer Delcroix, minister van Landsverdediging, blz. 980.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 997.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 997.

1. Rekenhof.
2. Administratieve begrotingen.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijzigingen):

Bladzijde 997.

VERKIEZING VAN EEN GECOOPTEERD SENATOR:

Spreker: de Voorzitter, blz. 998.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming):

Bladzijden 998 en 1011.

De heren Valkeniers, Loones c.s. — Voorstel van wet houdende invoeging van de aanvraag tot uitzonderlijk verblijf op het grondgebied in de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De heer Laverge. — Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 259bis en 259quater van het Gerechtelijk Wetboek.

De heer Bouchat c.s. — Voorstel van wet tot opheffing van artikel 161 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen.

De heer Lenssens. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 5 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

De heren Cardoen en Flagothier:

- a) Voorstel van wet tot wijziging van artikel 149 van de nieuwe gemeentewet;
- b) Voorstel van wet tot invoeging van een artikel 265bis in en tot wijziging van de artikelen 264, tweede lid, en 265, § 2, tweede en derde lid, van de nieuwe gemeentewet.

MM. Diegenant et Mahoux. — Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales, en vue de la réglementation de l'exercice de la kinésithérapie.

M. Maertens. — Proposition de résolution visant à apporter une solution juste au conflit israélo-palestinien.

M. Verreycken et consorts. — Proposition de résolution concernant l'amnistie.

Orateurs: MM. Péciaux, Verreycken, Loones, p. 998.

Vote, p. 1011.

M. Valkeniers et consorts. — Proposition de loi relative à la désignation des nouveaux consuls à la lumière de la récente réforme de l'Etat.

QUESTIONS ORALES:

Question orale de M. Verreycken au Premier ministre sur « la demande wallonne d'une étude approfondie sur les transferts financiers de la Flandre vers la Wallonie ».

Orateurs: M. Verreycken, M. Dehaene, Premier ministre, p. 999.

Question orale de Mme Herzet au ministre des Finances sur « les modalités de la privatisation de la SNI ».

Orateurs: Mme Herzet, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 1000.

Question orale de M. de Seny au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « le régime carcéral en Belgique suite au suicide d'un détenu de la prison de Lantin ».

Orateurs: M. de Seny, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 1000.

Question orale de M. Van Aperen au ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture sur « les rétributions pour délivrance de cartes d'ambulant aux étrangers ».

Orateurs: M. Van Aperen, M. Bourgeois, ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture, p. 1002.

Question orale de M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « l'émission par le Postchèque d'une Sicav obligataire de capitalisation, le Post Bon 1998 ».

Orateurs: M. Hatry, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1002.

Question orale de M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « les évolutions récentes sur le plan des techniques de procréation médicalement assistée ».

Orateurs: M. Cuyvers, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1003.

Question orale de Mme Van Cleuvenbergen au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « la liaison ferroviaire Anvers-Liège ».

Orateurs: Mme Van Cleuvenbergen, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1004.

De heren Diegenant en Mahoux. — Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies, met het oog op de regeling van de uitoefening van de kinesitherapie.

De heer Maertens. — Voorstel van resolutie strekkende tot een rechtvaardige oplossing van het Israëlisch-Palestijns conflict.

De heer Verreycken c.s. — Voorstel van resolutie inzake amnestie.

Sprekers: de heren Péciaux, Verreycken, Loones, blz. 998.

Stemming, blz. 1011.

De heer Valkeniers c.s. — Voorstel van resolutie betreffende de aanstelling van nieuwe consuls in het licht van de jongste staatshervorming.

MONDELINGE VRAGEN:

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de Eerste minister over « de Waalse vraag naar een grondig onderzoek nopens de geldoverhevelingen van Vlaanderen naar Wallonië ».

Sprekers: de heer Verreycken, de heer Dehaene, Eerste minister, blz. 999.

Mondelinge vraag van mevrouw Herzet aan de minister van Financiën over « de voorwaarden waaronder de NIM geprivatiseerd zal worden ».

Sprekers: mevrouw Herzet, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 1000.

Mondelinge vraag van de heer de Seny aan de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « het gevangeniswezen in België na de zelfmoord van een gedetineerde in de gevangenis van Lantin ».

Sprekers: de heer de Seny, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 1000.

Mondelinge vraag van de heer Van Aperen aan de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw over « de retributies voor aflevering van leurkaarten aan vreemdelingen ».

Sprekers: de heer Van Aperen, de heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw, blz. 1002.

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de uitgifte door de Postcheque van een kapitaliserende obligatiebevek, nl. de Post Bon 1998 ».

Sprekers: de heer Hatry, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 1002.

Mondelinge vraag van de heer Cuyvers aan de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « de recente evoluties op het vlak van medisch geassisteerde voortplantingstechnieken ».

Sprekers: de heer Cuyvers, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 1003.

Mondelinge vraag van mevrouw Van Cleuvenbergen aan de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de treinverbinding Antwerpen-Luik ».

Sprekers: mevrouw Van Cleuvenbergen, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 1004.

Question orale de Mme Tyberghien-Vandenbussche au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « le dépôt de dossiers de sinistres pour les communes touchées par les inondations ».

Orateurs: Mme Tyberghien-Vandenbussche, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1004.

Question orale de M. Van Belle au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « la façon dont les services belges de sécurité sont préparés à une augmentation éventuelle des activités terroristes à Bruxelles ».

Orateurs: M. Van Belle, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1005.

Question orale de Mme Buyle au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « le projet d'arrêté royal relatif à l'aromathérapie ».

Orateurs: Mme Buyle, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1005.

Question orale de M. Matthijs au ministre des Affaires sociales et au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « les médicaments pour animaux qui sont remboursés par l'INAMI ».

Orateurs: M. Matthijs, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1006.

PRESENTATION D'UNE LISTE TRIPLE A UNE PLACE VACANTE DE CONSEILLER D'ETAT (N.):

Orateurs: M. Loones, M. le Président, p. 1007, p. 1008 et p. 1012.

Résultat du scrutin, p. 1008, p. 1011 et p. 1018.

POURSUITES A CHARGE DE MEMBRES DU SENAT:

Page 1007.

COMITE PERMANENT DE CONTROLE DES SERVICES DE RENSEIGNEMENTS:

Orateur: M. le Président, p. 1009.

PROJET DE LOI ET PROPOSITION DE LOI (Votes réservés):

Projet de loi relatif à la sécurité des consommateurs, p. 1009.

Explication de vote: *Orateur:* M. Verreycken, p. 1009.

Proposition de loi modifiant la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, p. 1009.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS (Votes):

Projet de loi contenant certaines dispositions relatives à la santé publique, p. 1011.

Proposition de loi modifiant la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, p. 1012.

Projet de loi relatif à la sécurité des consommateurs, p. 1012.

Projet de loi achevant la transposition de la deuxième directive bancaire dans le droit belge, p. 1012.

Justification de vote: *Orateur:* M. Hatry, p. 1014.

Mondelinge vraag van mevrouw Tyberghien-Vandenbussche aan de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over « het indienen van schadedossiers voor de gemeenten getroffen door de overstromingen ».

Sprekers: mevrouw Tyberghien-Vandenbussche, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 1004.

Mondelinge vraag van de heer Van Belle aan de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over « de wijze waarop de Belgische veiligheidsdiensten voorbereid zijn op eventueel toenemende terroristische activiteiten in Brussel ».

Sprekers: de heer Van Belle, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 1005.

Mondelinge vraag van mevrouw Buyle aan de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de kruidengeneeskunde ».

Sprekers: mevrouw Buyle, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 1005.

Mondelinge vraag van de heer Matthijs aan de minister van Sociale Zaken en aan de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « diergeneesmiddelen terugbetaald door het RIZIV ».

Sprekers: de heer Matthijs, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 1006.

VOORDRACHT VAN EEN DRIETAL VOOR EEN OPENSTAAND AMBT VAN STAATSRaad (N.):

Sprekers: de heer Loones, de Voorzitter, blz. 1007, blz. 1008 en blz. 1012.

Uitslag van de geheime stemming, blz. 1008, blz. 1011 en blz. 1018.

VERVOLGING VAN LEDEN VAN DE SENAAT:

Bladzijde 1007.

VAST COMITE VAN TOEZICHT OP DE INLICHTINGSDIENSTEN:

Spreker: de Voorzitter, blz. 1009.

ONTWERP VAN WET EN VOORSTEL VAN WET (Aangehouden stemmen):

Ontwerp van wet betreffende de veiligheid van de consumenten, blz. 1009.

Stemverklaring: *Spreker:* de heer Verreycken, blz. 1009.

Voorstel van wet houdende wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, blz. 1009.

ONTWERPEN VAN WET EN VOORSTELLEN (Stemmingen):

Ontwerp van wet houdende sommige bepalingen inzake volksgezondheid, blz. 1011.

Voorstel van wet houdende wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, blz. 1012.

Ontwerp van wet betreffende de veiligheid van de consumenten, blz. 1012.

Ontwerp van wet betreffende de vervolgediging van de omzetting van de tweede bankrichtlijn in het Belgisch recht, blz. 1013.

Stemverklaring: *Spreker:* de heer Hatry, blz. 1014.

Projet de loi relatif à l'évaluation de la politique de coopération au développement en fonction du respect des droits de l'homme, p. 1014.

Proposition de résolution relative à l'aide apportée aux villages roumains adoptés ainsi qu'à d'autres régions, et à la mise à leur disposition de matériel et d'équipements militaires excédentaires, p. 1014.

Explication de vote: *Orateur*: M. Raes, p. 1014.

Projet de loi relatif au statut et aux rétributions du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire, p. 1015.

Projet de loi modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, p. 1015.

MOTIONS (Votes):

Motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Cuyvers au ministre de l'Emploi et du Travail, développée le 23 décembre 1993, p. 1015.

Motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Maertens au ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture, développée le 12 janvier 1994, p. 1016.

Explication de vote: *Orateur*: M. Maertens, p. 1017.

Motion de conformité du budget administratif du ministère des Affaires économiques avec le budget général des dépenses, p. 1017.

Explication de vote: *Orateur*: M. Hatry, p. 1018.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 1018.

Ontwerp van wet om het beleid inzake ontwikkelings-samenwerking te toetsen aan de eerbied voor de rechten van de mens, blz. 1014.

Voorstel van resolutie met betrekking tot de hulpverlening aan Roemeense adoptiedorpen en andere streken en het ter beschikking stellen van overtollig legermaterieel en -uitrusting, blz. 1014.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Raes, blz. 1014.

Ontwerp van wet betreffende het statuut en de bezoldiging van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School, blz. 1015.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, blz. 1015.

MOTIES (Stemmingen):

Eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 23 december 1993 gehouden interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 1015.

Eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 12 januari 1994 gehouden interpellatie van de heer Maertens tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw, blz. 1016.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Maertens, blz. 1017.

Motie betreffende de overeenstemming van de administratieve begroting van het ministerie van Economische Zaken met de algemene uitgavenbegroting, blz. 1017.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Hatry, blz. 1018.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 1018.

SEANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 5 m.
De vergadering wordt geopend om 10 h 5 m.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Ik stel voor aan de agenda van vandaag een vijfde punt toe te voegen, namelijk het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

Je vous propose d'ajouter à notre ordre du jour l'examen du projet de loi modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.

Is de Senaat het hiermee eens?

Le Sénat est-il d'accord? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

INTERPELLATIES — INTERPELLATIONS

Verzoeken — Demandes

De Voorzitter. — De heer Loones wenst de Eerste minister te interpellieren over «de positie van Vice-Eerste minister Guy Coëme, naar aanleiding van de Augusta-zaak».

M. Loones désire interpellier le Premier ministre sur «la position du Vice-Premier Guy Coëme à la suite de l'affaire Augusta».

Ik stel voor deze vraag vanmiddag aan de commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden voor te leggen. (*Instemming.*)

Het Bureau heeft volgende interpellatieverzoeken ontvangen:

1. Van de heer Ulburghs tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het protocol voor de tuinbouw»;

Le Bureau a été saisi des demandes d'interpellation suivantes:

1. De M. Ulburghs au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le protocole relatif à l'horticulture»;

2. Van de heer Benker tot de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over «de houding van de Regering tegenover deserteurs afkomstig uit ex-Joegoslavië».

2. De M. Benker au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur «l'attitude du Gouvernement face aux déserteurs provenant de l'ex-Yougoslavie».

De datum van deze interpellaties wordt later bepaald.

La date de ces interpellations sera fixée ultérieurement.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE SOMMIGE BEPALINGEN INZAKE VOLKSGEZONDHEID

Algemene beraadslaging en stemming over artikelen

PROJET DE LOI CONTENANT CERTAINES DISPOSITIONS RELATIVES A LA SANTE PUBLIQUE

Discussion générale et vote d'articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende sommige bepalingen inzake volksgezondheid.

Nous abordons l'examen du projet de loi contenant certaines dispositions relatives à la santé publique.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Creyf (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu heeft vijf vergaderingen gewijd aan het ontwerp van wet dat we nu bespreken. Het ontwerp bevat een aantal losstaande bepalingen en twee wetswijzigingen, namelijk van het koninklijk besluit nummer 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies en van de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening.

In het ontwerp komen vier belangrijke kwesties aan bod: de strijd tegen de vervalsing van voorschriften, de oprichting van een Nationale Raad voor de vroedvrouwen, de kwalificaties van bepaalde beoefenaars van de verpleegkunde en de opleiding van de hulpverlener-ambulancier.

Een eerste bepaling betreft de strijd tegen de vervalsing van voorschriften. Het ontwerp voert de verplichting in om voor slaapmiddelen een speciaal daartoe bestemd voorschrift te gebruiken. Het legt zelfs het gebruik van een speciaal briefje voor dergelijke voorschriften op. Op die manier hoopt de Regering enige controle te verwerven op de gebruikers van verdovende middelen en op hen die deze middelen voorschrijven. Het ontwerp bepaalt dat de Koning de verplichting oplegt om gebruik te maken van een voorschriftenboekje met zelfklevende blaadjes, een standaardformulier opstelt, de lijst van beoogde producten bepaalt en regels vaststelt voor de betaling van een bijdrage door de artsen. Voor de stoffen op deze lijst zal worden verwezen naar het koninklijk

besluit van 31 december 1930 omtrent de handel in slaap- en verdovende middelen en naar het koninklijk besluit van 2 december 1988 tot reglementering van sommige psychotrope stoffen waarin bijvoorbeeld een lijst is opgenomen van stimulerende middelen waarvan het verbruik in België te hoog ligt. Kalmeermiddelen, slaapmiddelen, zenuwstillende middelen en antidepressieva worden evenwel niet aan een specifiek voorschrift onderworpen.

Een tweede bepaling betreft de Nationale Raad voor de vroedvrouwen. Door artikel 6 van het wetsontwerp wordt opnieuw een adviesorgaan voor vroedvrouwen opgericht. Bovendien wordt overwogen de kinderverzorgsters, voor wie evenmin een representatief orgaan bestaat, overeenkomstig het advies van de Raad van State in de Nationale Raad van paramedische beroepen op te nemen.

De derde bepaling betreft de erkenning van de activiteiten van personen die niet voldoen aan de beroepsvereisten van verpleegkundigen. Sinds 1 september 1990 is het koninklijk besluit van 18 juni 1990 van kracht. Dit koninklijk besluit bevat de lijst van de technische verpleegkundige prestaties en de lijst van de handelingen die door een geneesheer aan beoefenaars van de verpleegkunde worden toevertrouwd, alsmede de wijze van uitvoering van die prestaties en handelingen en de kwalificatievereisten waaraan de beoefenaars van de verpleegkunde moeten voldoen.

Het is evenwel wenselijk de data gelijk te stellen vanaf wanneer de personen die niet voldoen aan de beroepsvereisten, bepaald in het koninklijk besluit van 18 juni 1990, maar die ten minste drie jaar in een medische instelling hebben gewerkt, hun activiteiten toch onder dezelfde voorwaarden mogen voortzetten. Voortaan wordt als enige datum 1 september 1990 gehanteerd.

Bovendien komt het de Koning toe de uitvoeringsbepalingen van dit artikel vast te stellen; een koninklijk besluit tot regeling van de erkenningsprocedure in de provinciale medische commissies is onlangs voor advies overgezonden naar de Raad van State.

Deze procedure, die sedert geruime tijd door de sector verwacht werd, zal degenen die niet aan de beroepservaring beschikken, in staat stellen om de verpleegkundige activiteiten die zij vóór de inwerkingtreding van het koninklijk besluit uitoefenden, voort te zetten.

Rekening houdend met de staatshervorming en ingevolge de toewijzing van de onderwijsbevoegdheden aan de Gemeenschappen, dienen sommige artikelen van het bovengenoemde koninklijk besluit nummer 78, bijgesteld te worden.

De minister is er zich van bewust dat de wijzigingen in het koninklijk besluit nummer 78 miniem zijn en dat een grondiger hervorming is aangewezen.

Enerzijds wil de minister een samenhangende oplossing, maar anderzijds is zij er zich ook van bewust dat het voormelde koninklijk besluit nog moet worden bijgesteld. Dit koninklijk besluit dateert overigens van 1967, en er liggen een visie, een hiërarchie en een organisatie van de jaren 60 in verrat.

De minister streeft naar een grondige herziening van dit koninklijk besluit, te meer omdat er regelmatig betwisting ontstaat omtrent de geldigheid.

Zij wenst in deze materie vooruitgang te boeken en in elk geval oplossingen aan te reiken, maar binnen de samenhang die voor de sector gewenst en vereist is.

De vierde bepaling betreft de opleiding van hulpverleners-ambulanciers. De grootste aandacht ging tijdens de commissiebesprekingen naar dit punt.

Wil men een doeltreffende, dringende geneeskundige hulpverlening, dan is het absoluut noodzakelijk dat de ambulanciers een opleiding krijgen. In dit ontwerp wordt deze opleiding een voorwaarde om toegang te krijgen tot het beroep van ambulance, tenminste wanneer die ambulance wordt ingezet voor dringende geneeskundige hulpverlening.

Het ontwerp heeft dus niet onmiddellijk betrekking op de organisatie of de reglementering van de dringende geneeskundige hulpverlening en evenmin op de organisatie van het onderwijs dat tot een academische graad leidt, want dit punt valt onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen.

Om de situatie precies te kunnen inschatten, moet men weten dat bepaalde dienstdoende ambulanciers niet meer dan 20 uur cursus eerste hulp bij ongevallen hebben gevolgd. Anderen hebben vrijwillig, of met de steun van organisaties als het Rode Kruis, een aanvullende opleiding gevolgd. Onlangs werd in een omzendbrief van de administratie een opleiding van 60 uur aanbevolen. Op het ogenblik dat de Regering te kampen heeft met budgettaire moeilijkheden, heeft zij voor de opleiding op jaarbasis 60 miljoen frank uitgetrokken.

Het voorliggende ontwerp regelt de opleiding van de ambulanciers in de provincies. Voor het hele land zijn dus tien opleidingscentra nodig. De opleiding zelf duurt ongeveer 150 uur en de voltooiing ervan is een van de toelatingsvoorwaarden tot het beroep van ambulance voor dringende geneeskundige hulpverlening.

De minister vraagt evenwel aan de scholen om te voorzien in een bijscholing voor personen die reeds geruime tijd dringende geneeskundige hulp verlenen.

Tot daar de bepalingen van het ontwerp.

In de algemene bespreking werd ingegaan op het voor en tegen van speciale voorschriftenboekjes voor slaapmiddelen en verdovende middelen. Sommige leden geloven er niet zo in terwijl anderen de procedure het liefst zouden uitbreiden naar andere producten.

Wat de erkenning van het verzorgend personeel betreft dat in dienst is doch niet over de vereiste kwalificatie beschikt, erkennen de commissieleden dat het inderdaad gaat om een samengaan en harmoniseren van besluiten en data. Deze bepaling is echter niet zonder gevolgen voor het betrokken personeel.

Het dominante thema tijdens de besprekingen was de dringende geneeskundige hulpverlening. Ik breng vooral verslag uit over dit punt.

Het wetsontwerp bepaalt dat in elke provincie een opleidings- en vervolmakingscentrum voor hulpverleners-ambulanciers wordt opgericht. Niemand zal de functie van hulpverlener-ambulance in het kader van de dringende geneeskundige hulpverlening mogen uitoefenen zonder houder te zijn van het brevet van hulpverlener-ambulance, uitgereikt door een dergelijk provinciaal opleidings- en vormingscentrum. De Koning is bevoegd voor de erkenning, de inrichting en de werking van die centra. Deze bepalingen zijn essentieel.

De leden van de commissie stelden veel vragen. Een aantal leden waren van oordeel dat de organisatie van de dringende geneeskundige hulpverlening veel belangrijker en prioritaair is dan de bepalingen inzake de opleiding.

Er is allereerst de beperking in de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening. Artikel 1 beperkt de organisatie van het dringend vervoer van zieken of gekwetsten tot de openbare weg of openbare plaatsen. Het gaat over de Dienst 100.

Er werd opgemerkt dat interventies op openbare plaatsen een beperkt deel uitmaken van de tussenkomsten van de Dienst 100. In de praktijk treedt de Dienst 100 op bij interventie waarvoor hij strikt genomen niet bevoegd is. Moet de wet niet dringend in overeenstemming worden gebracht met de realiteit?

De commissie vroeg de toepassing van de wet van 1964 te verruimen tot interventies op niet-openbare plaatsen. De minister kan hiermee akkoord gaan en de Raad van State heeft erop gewezen dat in de huidige stand van de wetgeving de OCMW's de dringende geneeskundige hulpverlening in de privé-sector moeten verzorgen.

De heer Mouton, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Vooraleer de wet kan worden gewijzigd, moet een studie worden uitgevoerd naar de gevolgen van budgettaire en organisatorische aard. De staatshervorming maakt de toestand nog ingewikkelder omdat de wetgeving op de OCMW's nu een gemeenschapsbevoegdheid is.

Dringende hulpverlening (privé), waarvoor een beroep wordt gedaan op privé-ziekenvervoer, valt buiten het toepassingsgebied van de wet. Deze sector is momenteel totaal niet gereguleerd. De commissieleden hebben gevraagd ook de sector van het privé-ziekenvervoer te reglementeren.

Ook het niet-dringend ziekenvervoer valt buiten de toepassing van de wet. De minister is op dit vlak niet bevoegd, maar men kan het vervoer van patiënten niet regelen zonder ook het niet-dringend ziekenvervoer ter sprake te brengen.

De commissie is diep ingegaan op het concept van de dringende geneeskundige hulpverlening. Het wetsontwerp regelt de opleidingscentra maar nergens wordt bepaald wat de juiste functie is van de ambulancier. De toegang tot het beroep is niet geregeld, er is geen beroepsprofiel en de inhoud van de opleiding is al evenmin bepaald. Bovendien is de ambulancier een schakel in de organisatie van de dringende geneeskundige hulpverlening, al is het dan een essentiële.

Zowel de minister als commissieleden wezen erop dat vroeger bij een ongeval de patiënt of het slachtoffer zo spoedig mogelijk moest worden vervoerd naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis. Thans doet men vaak het tegenovergestelde. Men streeft ernaar zo spoedig mogelijk een medisch team met zeer geperfectioneerd materiaal voor noodhulp ter plaatse te brengen. Deze idee ligt aan de grondslag van de medische urgentiegroepen, gemeenzaam de MUG's genoemd, en de voertuigen met medische apparatuur.

Er is in de commissie uitvoerig gedebatteerd over de ontwikkeling in de sector van de dringende geneeskundige hulpverlening. Is de evolutie naar geperfectioneerd optreden ter plaatse door urgentieteams een goede evolutie? Wat is de kostprijs hiervan? Is die kostprijsverhoging die dit meebrengt, verantwoord? Hoe kan men dringende en niet-dringende oproepen onderscheiden? Kunnen de huidige standardisten deze rol aan? Moeten zij geen opleiding krijgen? Moeten zij niet worden vervangen door artsen? Slechts 10 pct. van de dringende oproepen blijken achteraf echt dringend te zijn. Hoe moeten de vrijwillige ambulanciers worden ingeschakeld? Hebben zij voldoende praktijk om hulp van eerste kwaliteit te geven? Moet de professionalisering worden gestimuleerd? Kunnen de verpleegkundigen worden ingeschakeld? Er wordt soms een hevige concurrentie gevoerd tussen verschillende diensten, tussen diensten met een verschillende regionale spreiding, maar ook tussen diensten met een verschillende vorm van hulpverlening. Men heeft de ambulanciers, de artsen, de spoedgevallendiensten in de ziekenhuizen en de MUG's. Welke kwaliteitsnormen worden er aan al die diensten opgelegd? Op het ogenblik is er geen reglementering. Is het niet dringend nodig kwaliteitsnormen en reglementeringen voor deze verschillende interventievormen uit te werken?

Op al deze en ook op andere vragen is de minister ingegaan. Zij heeft ons informatie gegeven over enkele lopende experimenten. Zij heeft ons ook inzage gegeven in haar beleidsintenties. De minister heeft eveneens maatregelen aangekondigd in verband met een betere regulatie van de oproepen in de 100-centrales, het vastleggen van normen voor de MUG- en de spoedgevallendiensten, de professionalisering van de hulpverlening, met erkenning van de verschillende specialisaties, en in verband met het opleggen van duidelijkere kwaliteitsnormen. Zij kondigde ook maatregelen aan in verband met het statuut van de spoedgevallenvrpleegkundige en dat van de ambulancier, evenals in verband met het inschakelen van telecommunicatieapparatuur in de oproepcentrales.

Op grond van dit debat en de antwoorden van de minister, werd het amendement ingetrokken dat de bepalingen inzake de opleiding van ambulanciers uit het wetsontwerp wilde lichten. Ik vermeld ook dat tijdens het debat herhaaldelijk lof en erkenning werd betuigd voor het werk van de ambulanciers. Het ontwerp in zijn geheel werd aangenomen met veertien stemmen, bij vier onthoudingen.

Aansluitend bij het verslag wil ik in verband met dit ontwerp ook een evaluatie van onze fractie geven. Ik zal dit doen in algemene zin. Collega Van Cleuvenbergen zal deze algemene evaluatie aanvullen met specifieke en concrete punten.

Onze fractie heeft van bij het begin nogal dwarsgelegen, vooral in verband met het hoofdstuk over de dringende geneeskundige hulpverlening. Zij lag dan ook aan de basis van het amendement om de bepalingen inzake dringende geneeskundige hulpverlening

uit het ontwerp te lichten. Wij waren van oordeel dat het geen zin heeft enkel de opleiding van ambulanciers te regelen, terwijl heel de dringende geneeskundige hulpverlening aan herziening toe is. De minister heeft trouwens onmiddellijk toegegeven dat een aantal evoluties vragen naar een aanpassing van de organisatie van de dringende geneeskundige hulpverlening. Een aantal studies en opdrachten ter zake van de minister zijn lopend en de minister wacht ook nog op het resultaat van enkele experimenten in dat verband.

Op het ogenblik loopt België met zijn dringende geneeskundige hulpverlening achter vergeleken met de andere Europese landen. De toestand was vroeger omgekeerd; wij lagen ooit voorop. De creatie en de organisatie van het eenvormig oproepsysteem 900 was destijds innoverend en toonaangevend in heel Europa. Momenteel zijn wij aan een inhaaloperatie toe.

In de voorbije decennia deden zich heel wat evoluties voor. De organisatie van de dringende geneeskundige hulpverlening werd slechts gedeeltelijk aan deze evoluties aangepast. De initiatieven die werden genomen kwamen vaak tot stand zonder wettelijke basis of op grond van een gebrekkige reglementering. De dringende geneeskundige hulpverlening werd in essentie nog vernieuwd via omzendbrieven. Dat heeft tot gevolg dat onze eens zo vooruitstrevende organisatie nu eerder een zwakke schakel is in ons gezondheidszorgensysteem. Een aantal fundamentele hervormingen zijn nodig. De wet van 1964 moet de basis blijven maar ze dient dringend te worden aangepast.

De dringende geneeskundige hulpverlening is geen ver-van-mijn-bed-vertoon. Wie kwam nog niet op een of andere manier in aanraking met de Dienst 100 of met een spoedgevallendienst in een ziekenhuis? Wij verwachten van deze diensten en van de mensen die ze bevolken enorm veel. Wij kunnen abstract spreken over wat de beste hulpverlening zou moeten zijn. Wie op straat omver wordt gereden, wie slachtoffer is van een ongeval of wie van een ladder van drie meter hoog valt, hoopt dat degenen die het eerst ter plaatse zijn voor de hulpverlening, bekwaam zijn en doelmatig kunnen ingrijpen.

De dringende geneeskundige hulp is een dienst aan de bevolking. Zij kadert in het contract met de burger. Wie denkt aan veiligheid denkt aan niet overvallen of aan niet bestolen worden, denkt aan politie en aan bescherming. Maar ook de dringende hulpverlening is een deel van onze veiligheid. Wat als er iets gebeurt met onszelf, met onze kinderen, met onze familieleden? Voor die veiligheid zorgen onder andere de ambulanciers en ook de brandweerambulanciers. De interventies van de brandweer betreffen immers slechts één derde brand. Twee derde van hun optreden zijn eerste dringende hulp bij ongevallen. Wie bij een ongeval het eerst ter plaatse is, bepaalt wat verder moet gebeuren. De omstaanders verwachten zeer veel van de eerste hulpverlener ter plaatse. De handelingen die hij of zij ter plaatse stelt, zijn belangrijk. Wat hij of zij doet, wat hij of zij niet doet, is bepalend voor de kansen van het slachtoffer of de patiënt. Dit betekent voor de eerste hulpverleners ter plaatse een grote verantwoordelijkheid. Zij krijgen vaak af te rekenen met ingewikkelde toestanden en moeten bijgevolg over de nodige opleiding beschikken. Die opleiding moet worden bepaald en geregeld.

Als de eerste hulpverleners ter plaatse ambulanciers zijn, dan ligt bij hen de grote verantwoordelijkheid van de beslissing. De ambulanciers zijn personen met meestal een enorme inzet en heel veel goede wil. Zij bedoelen het zeer goed. De vraag rijst echter of zij voldoende zijn opgeleid. Hun opleiding en scholing zijn enorm belangrijk.

Gezien de evoluties in de dringende geneeskundige hulpverlening is het momenteel niet meer zo duidelijk wat precies van een ambulancier kan en mag worden verwacht. De ambulanciers moeten patiënten ophalen, verzorgen en begeleiden naar de dienst die voor de verdere verzorging zal instaan. De invulling van die taken is belangrijk. Dit is de kern van de zaak. Daarop geeft het wetsontwerp niet het minste antwoord.

Welke handelingen mogen de ambulanciers stellen? Momenteel stellen zij handelingen die verpleegkundigen met een A1-diploma in een ziekenhuis niet mogen uitvoeren. Hoe wordt de

toegang tot het beroep geregeld? Wat is het profiel van de ambulancier? Wat is het statuut van de ambulancier? Hoe staat het met zijn professionele of functionele verantwoordelijkheid? Wat met de vrijwillige ambulancier? Wat is de rol van de ambulancier bij geavanceerde verzorging ter plaatse? Al deze vragen hielden onze fractie bezig vanuit de kennis van het terrein en vanuit de zorg voor een deskundig optreden.

Wij wilden graag een antwoord op deze vragen hebben alvorens ons fiat te geven aan deze zeer beperkte wetsbepalingen over de opleiding van ambulancier. Het lijkt ons voorbarig nu al de opleiding te regelen, terwijl er nog studies en experimenten aan de gang zijn waarvan de resultaten de invulling van deze opleiding kunnen beïnvloeden.

Dan zijn er ook nog andere problemen die een oplossing moeten krijgen. Wie de oproepen op een 100-centrale ontvangt, moet beslissen welk soort interventie moet gebeuren: de 100-centralist moet uitmaken of de aanwezigheid van een huisarts gewenst is, of de Dienst 100 moet uitrukken, of de aanwezigheid van een medisch urgentieteam gewenst is. De functie van de 100-centralist is in het verleden vaak onderschat. Meer en meer beseft men de belangrijkheid van de functie en van het kader waarin deze persoon moet werken. Hij moet onmiddellijk gerichte vragen kunnen stellen. Hij moet onmiddellijk beseffen of hij een beroep moet doen op een specialist, kunnen uitmaken of een urgentieteam wenselijk is. Wij weten dat er studies gebeurd zijn over de rol, de vorming en het werkkader van de 100-centralist.

Mevrouw de minister, zijn deze studies afgerond en zo ja wat is het resultaat?

In Brugge werden bij wijze van experiment artsen ingeschakeld als 100-centralist. Uit dit experiment is gebleken dat de beslissing van de artsen niet beter was dan die van centralisten zonder artsenopleiding. De inschakeling van artsen maakt het systeem wel duurder. In Frankrijk is ook een arts 100-centralist. Bij een oproep beslist hij over de gepaste interventie. Het Gewest Brussel heeft eveneens artsen ingeschakeld. Mevrouw de minister, kan u ons iets meer vertellen over de bevindingen ter zake?

Een ander punt dat dringend moet worden geregeld is dit van de coördinatie en de samenwerking tussen de verschillende ministeries. Op het ogenblik zijn heel wat ministeries bij de zaak betrokken. Ik geef u even het lijstje. Er is het ministerie van Volksgezondheid dat bevoegd is voor de beroepstitel, voor de toegang tot het beroep, de lijst van de akten en de opleiding van de ambulanciers. Er is het ministerie van Sociale Zaken dat bevoegd is voor de ziekenhuiswetgeving en de financiering van het geheel. Er is het ministerie van Binnenlandse Zaken dat bevoegd is voor het rampenplan, voor de Dienst 100, de brandweer en de ambulanciers. Er is het ministerie van Verkeer bevoegd voor het in verkeer brengen van ambulances en dan zijn er nog de regionale besturen betrokken bij de OCMW-wetgeving, bij de opleiding per provincie, bij de wetgeving op het privé-terrein en bij de organisatie van de 100-centrale.

Wij verwachten in deze aangelegenheid van de minister een kader, een toekomstgerichte globale visie. Wij kregen voor een groot stuk voldoening. Er zijn wetsontwerpen in voorbereiding. Sommige werden aan de diverse adviesorganen die de sector rijk is, voorgelegd. Wij hopen dat deze raadpleging het wetgevend werk niet zal remmen. De CVP-fractie zal deze zaak op de voet volgen en ter zake ook voorstellen indienen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Van Cleuvenbergen.

Mevrouw Van Cleuvenbergen (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, op het eerste gezicht lijkt dit wetsontwerp niet erg belangrijk en leek het zelfs ridicul dat er in de commissie zo veel aandacht aan werd besteed. Dit ontwerp is niet van de hand van de minister. Het heeft verschillende ministers overleefd en wordt al jaren in allerlei administraties en kabinetten meegesleurd. Toch is het ontwerp wel belangrijk genoeg om op enkele punten ervan wat dieper in te gaan.

Artikel 7 van het ontwerp sluit aan bij artikel 54bis van het koninklijk besluit nummer 78 dat mensen die met volksgezondheid te maken hebben ongetwijfeld erg bekend is. Dat artikel

zegt dat personen die niet voldoen aan de gestelde bekwaamheidseisen, maar op 1 januari 1986 ten minste drie jaar tewerkgesteld zijn in verzorgingsinstellingen of in een kabinet van een geneesheer of tandarts, dezelfde werkzaamheden mogen blijven verrichten, onder dezelfde voorwaarden als de beoefenaars van de verpleegkunde. Zij moeten zich binnen de termijn bepaald door de Koning bekend maken en voor de werkzaamheden waarvoor zij het voordeel verkregen hebben, hun rechten invoeren.

Dit wetsontwerp verandert de datum van 1 januari 1986 in 1 september 1990. De reden daarvan heeft mijn collega daarnet uitgelegd. Een tweede verandering bepaalt dat de Koning niet alleen de termijn kan vastleggen, maar ook de modaliteiten. Dit werd overigens reeds in praktijk gebracht door de recente wijziging van het koninklijk besluit van 8 september 1993, dat vastlegt dat de procedure moet verlopen via de provinciale geneeskundige commissies en met geeigende formulieren.

Naar aanleiding van deze twee wijzigingen wil ik het toch in de eerste plaats hebben over de toepassing van het artikel in het algemeen. Een aantal vragen daaromtrent heb ik gisteren reeds aan de minister bezorgd, gezien haar antwoord zekere gevolgen zou kunnen hebben.

Mijn eerste vraag betreft dus de interpretatie van bepaalde termen in het koninklijk besluit van 8 september 1993 dat is gekoppeld aan artikel 54bis en het koninklijk besluit van 18 juni 1990. Wat moet precies worden verstaan onder « personen die niet voldoen aan de gestelde bekwaamheidseisen »? Is een andere minimumopleiding vereist? Kan men bijvoorbeeld als gebreveteerde verpleegkundige handelingen uitvoeren die eigenlijk alleen gegradueerden mogen uitvoeren? Het artikel heeft het ook over « dezelfde werkzaamheden uitvoeren onder dezelfde voorwaarden ». Betekent dit dat deze personen de opgegeven en door de commissie aanvaarde handelingen enkel mogen blijven uitoefenen in de werkomgeving waar zij op dit ogenblik zijn tewerkgesteld? Wat als de betrokkene verandert van dienst, bijvoorbeeld van pediatrie naar heelkunde, of als hij muteert naar een andere instelling of sector? Wat als men in de referentieperiode verandert is van taak en de duur van uitvoering van bepaalde akten minder lang is?

Het artikel vermeldt verder als voorwaarde een tewerkstelling van minstens drie jaar. Houdt dit in dat de handelingen moeten zijn uitgevoerd in de drie jaar voorafgaand aan dit koninklijk besluit? Moeten de handelingen continu en full-time verricht zijn met uitsluiting van mogelijke equivalenten of bestaat er hiervoor een andere regeling? Artikel 54bis van het koninklijk besluit spreekt over verzorgingsinstellingen, maar maakt niet duidelijk of dit begrip moet worden beperkt tot erkende instellingen dan wel of iedereen eenvoudigweg kan verklaren dat hij thuis een instelling heeft opgericht. Moet het gekwalificeerd personeel van de erkende instellingen de handelingen hebben aangeleerd en moet dit toezicht houden op de uitvoering ervan? Worden alle soorten instellingen aanvaard of heeft de minister dienaangaande richtlijnen verstrekt aan de voorzitters van de geneeskundige commissies, zodat een eenvormige toepassing van al deze begrippen gegarandeerd is? Welke zijn de andere gevolgen voor de erkende verzorgenden? Kunnen zij aanspraak maken op een titel, hebben zij recht op een ander barema? Moeten ook zij een visum krijgen?

Een volgend belangrijk punt betreft de verantwoordelijkheid van de arts, de tandarts, het hoofd van het verpleegkundig departement of de verantwoordelijke verpleegkundige die zich garant stellen voor de uitvoering van de handelingen. Hoeveel draagt die? Hoe ligt de verantwoordelijkheid van de aanvrager van dit voordeel?

Zijn de handelingen beperkt tot A- en B-handelingen, bekend sinds de akten van verpleegkundigen of mogen de toevertrouwde geneeskundige handelingen, die normaal enkel mogen worden uitgevoerd door de opgesomde gekwalificeerde personen, ook door anderen worden uitgevoerd?

Wat met de personeelsnormen? Ik weet wel dat dit niet rechtstreeks van de minister afhangt, maar dit aspect kan toch belangrijke implicaties hebben. Wanneer personen die gedeeltelijk verpleegkundige akten mogen stellen meetellen als verpleegkundigen, wordt de werkdruk op de andere gekwalificeerde personeelsleden groter.

Een tweede deel van mijn uiteenzetting heeft betrekking op de artikelen 8, 9 en 10 van dit wetsontwerp. Aansluitend op en ter vervollediging van de uiteenzetting van mevrouw Creyf wil ik toch even ingaan op een aantal stadia in de dringende geneeskundige hulpverlening. Ik zal u enkele problemen schetsen en eventuele oplossingen aanbrengen. Mevrouw de minister, ik heb de jongste maanden ervaren dat u persoonlijk, uw kabinet en heel wat mensen uit de administratie en beroepsverenigingen hard denken, maar ook vloeken bij de organisatie van die dringende geneeskundige hulp. In de commissie leefde hetzelfde gevoel en daarom lagen wij, de CVP-fractie, ook een beetje dwars. Wij waren van oordeel dat er nood was aan een coherent geheel, aan een kader in plaats van aan een gedeeltelijke en summiere aanpak. Wanneer een heel aantal beroepsgroepen — vaak met een corporatistische of regionale reflex —, administraties en ministers op eenzelfde golfengte moeten komen, ontstaan er inderdaad heel wat problemen.

Ik heb een opmerking in verband met de opleiding van ambulanciers. Hoewel er in de lijst van de paramedische beroepen sprake was van vervoer van patiënten wordt de doelgroep in dit wetsontwerp omschreven als hulpverleners-ambulanciers. Dit is dus een andere titel dan die welke aanvankelijk werd gehanteerd bij de erkenning van de paramedische beroepen. In de medische wereld, met zijn gamma aan namen, titels en beroepen, is enige opklaring wel nodig.

De opmerking van de Raad van State dat de correcte benaming «dringende geneeskundige hulpverlening» is in plaats van «dringende medische hulpverlening» moet ook nog in de sector doordringen. Over de opleiding zelf zal ik het zo dadelijk nog hebben. Omdat wij in de commissie zelf inbrachten dat een opleiding niet kan worden besproken buiten het gehele kader, benader ik dit probleem even vanuit deze invalshoek.

Ik heb onlangs nog een parlementaire vraag gesteld over de dringende geneeskundige hulp ter plaatse. Het nummer 100 wordt gestimuleerd als het centrale nummer om dringende geneeskundige hulpverlening in te roepen. Er is echter ook het nummer 105 dat onlangs werd erkend. Ik ben ervan overtuigd dat dit verwarring zal brengen. Een studie in Engeland uitgevoerd heeft aangegeven dat het universele nummer voor dringende hulpverlening in Engeland slechts bekend is bij 30 pct. van de bevolking, alhoewel het al twintig jaar bestaat. Ik verwacht dan ook dat een bijkomend nummer in België de onbekendheid van het nummer 100 zal doen toenemen. In het telefoonboek staat: «105 Rode Kruis: dringende hulpverlening bij ramp of onheil en ambulance-diensten.» Deze week kreeg ik een folder in mijn brievenbus van een ziekenfonds dat zijn leden, omwille van samenwerkingssakkoorden en een goedkopere service voor patiëntenvervoer, aanraadt het nummer 105 op te roepen.

Een tweede probleem is de coördinatie van de hulp ter plaatse en het samenwerken van alle mogelijke hulpverleners met al dan niet wettelijk omschreven titels, toegangsbepalingen tot het beroep, al dan niet vastgelegde lijsten van prestaties en toevertrouwde handelingen.

Voor de artsen verscheen onlangs in het *Belgisch Staatsblad* een besluit dat de beroepstitel en de toelatingsvoorwaarden voor urgentie-arts beter omschreef. Dit heeft veel betrokkenen uit de sector verheugd. Het getuigt alvast van de wil van de minister om de sector een positief signaal te geven.

Ik weet dat er reeds geruime tijd wordt geijverd voor een specifieke beroepstitel voor urgentieverpleegkundigen en voor de aanpassing van de opleidingsvoorwaarden. Wanneer vele commissies hierbij inspraak hebben, kan een beslissing zeer lang op zich laten wachten. De erkenning van de titel urgentiearts en de modaliteiten hierrond, werken wellicht inspirerend voor alle betrokkenen om de term urgentie toe te voegen aan de titel van verpleegkundige.

Voor de hulpverleners-ambulanciers werd wettelijk voorzien in een opleiding van 20 uur. Een ministeriële omzendbrief bracht de opleidingsduur op 60 uur. Na de goedkeuring van het wetsontwerp zal de opleidingsduur 120 uur bedragen met 30 uur stage en regelmatige bijscholing.

Dit is een goede zaak hoewel deze aanpassing in de praktijk zwaar kan zijn voor de vele personen die deze taak als vrijwilliger uitvoeren. Een bijscholing van 25 uur per jaar betekent tien avon-

den per jaar voor personen die daarnaast vrijwilligerswerk verrichten en overdag nog een betrekking hebben. Professionele hulpverleners zoals artsen en verpleegkundigen zijn gewoon om zich op regelmatige basis bij te scholen en hebben daarbij nog promotiekansen.

De ambulanciers zijn evenwel sterk gemotiveerd en zij voelen dat er nood is aan bijkomende vorming omdat het leven van slachtoffers vaak van hen afhangt.

Mevrouw Creyf heeft reeds aangehaald dat er een verandering is in de taak en in het verwachtingspatroon met betrekking tot dringende geneeskundige hulpverlening. Waar de taak van ambulanciers vroeger werd omschreven als «het ophalen van patiënten, de verzorging ter plaatse en het begeleiden naar een verzorgingsinstelling voor verdere behandeling», lag de nadruk evenwel op het overbrengen, omdat de verdere behandeling elders plaatsvond. Op dit ogenblik ligt het accent op de verzorging ter plaatse. Om deze taak te vervullen is een hulpverlener-ambulance-eigenlijk niet voldoende gekwalificeerd omdat er onvoldoende garanties zijn op het vlak van ervaring. Ik weet dat het niet haalbaar is om meer gekwalificeerde hulpverleners in te zetten en in die zin is het huidige wetsontwerp een verbetering.

Bij de opsomming van de taken bij het patiëntenvervoer woog het element van de plaatselijke verzorging niet zwaar genoeg door. Het beroep werd gedefinieerd als een paramedisch beroep hoewel inhoud en toegang tot het beroep nog niet zijn geregeld. Er is telkens sprake van een «beroep» terwijl uit de verklaringen van de minister blijkt dat het eerder wordt aanzien als een vrijwilligerswerk, als een functie. Ook de opleiding wordt aangepakt als een functieopleiding, hoewel deze taak ook als een beroep kan worden uitgeoefend. Wat is de opvatting van de minister dienaangaande? Of is zij van mening dat geen bijkomende verduidelijking nodig is?

De opleiding zelf laat zowel op het vlak van inhoud en regels als op het vlak van de erkenning van de opleidingscentra veel over aan de koninklijke macht. Wij hebben deze opmerking, die eveneens door de Raad van State werd geformuleerd, ook in de commissie gemaakt. Het verheugde ons dan ook dat wij reeds een zeker inzicht kregen in de plannen van de minister die via dergelijke koninklijke besluiten zouden worden uitgevoerd.

Het antwoord op de vragen die worden gesteld op de bladzijden 35 en 36 van het verslag, liggen niet steeds voor de hand. Nochtans moeten alle betrokken partijen uit de sector zich hierover buigen.

Ik zal nu even ingaan op de inhoud van de vakken. Op de bladzijden 51 en volgende werd hieromtrent enige verduidelijking gegeven. Dit geeft aanleiding tot discussies over het al dan niet stellen van medische of verpleegkundige handelingen door onbevoegden, dus over het al dan niet onwettig uitoefenen van de geneeskunde. Waar een mensenleven op het spel staat, is een dergelijke overweging onbelangrijk. Iedereen moet de mogelijkheid krijgen een levensreddend gebaar te stellen. Anderzijds zijn wij als politici verantwoordelijk voor het ordenen van de maatschappij. Wanneer er een reëel risico van onwettig uitoefenen van de geneeskunde bestaat omdat men moreel bijna verplicht is bepaalde handelingen uit te voeren, zijn wij het aan onszelf verplicht om de dringende geneeskundige hulpverlening in de toekomst op dit punt anders te organiseren.

De uiteindelijke doelstelling van dringende geneeskundige hulpverlening impliceert permanente beschikbaarheid, expertise en kwaliteitsbewaking en veronderstelt aldus een voldoende professionaliteit.

Ik wil nog even aanhalen wat ook gebleken is uit een studie van Geert Berden en Gilbert Hex, namelijk dat een ploeg ambulanciers maximum slechts 43 keer per jaar uitrukt. Dit betekent dat iemand die deel uitmaakt van zo'n ploeg, als hij permanent van dienst is, om de acht dagen ten hoogste één keer uitrukt en dan meestal niet om echt dringende geneeskundige hulp te verlenen. Daaruit blijkt toch dat er te veel diensten zijn of dat ze verkeerd zijn ingeplant, zodat er in de gehele sector met te weinig ervaring wordt gewerkt. Daarom doe ik een oproep om een beter spreidingsbeleid uit te werken. De minister is overigens reeds bezig met voorbereidingen daarvoor.

Wij beschikken voor patiëntenvervoer in het kader van dringende geneeskundige hulpverlening over de 100 en de MUG. Hoewel de 100 reeds lang bestaat, is hij eigenlijk niet meer dan een bepaald nummer, want de erkenningscriteria zijn vrij beperkt en voor permanentie moeten met andere diensten akkoorden worden gesloten. Het is dus een bijna parasitaire dienst, zonder eigen personeel en zonder infrastructuur en in vele gevallen bestaat hij slechts dank zij de samenwerking met het Rode Kruis of met een ziekenhuis. Een spreidingsbeleid is nodig.

Op het ogenblik zijn er in België 180 erkende 100-diensten voor, volgens mijn berekeningen, 54 000 acute ziekenhuisbedden. Daaruit blijkt dat per jaar slechts twee patiënten via de 100 in een acuut ziekenhuisbed terecht komen. Of alle diensten van de 100 en alle spoedgevallen voor dringende geneeskundige dienstverlening wel zo rendabel zijn, valt dus te betwijfelen en deze situatie komt ook de ervaring van het personeel niet ten goede. Ook voor de MUG bestaat er een overconcentratie in bepaalde gebieden. Zo is er een middelgrote stad met vier MUG's, maar zijn er ook zwarte vlekken op de kaart van België. Zowel voor de diensten van de 100 als voor de MUG is een programmatie met een juiste taakbepaling dringend noodzakelijk.

Het spreidingsbeleid moet ook rekening houden met de bevolkingsdichtheid, de bereikbaarheid en de risico's in bepaalde regio's. Bij een drukke verkeersweg of een risicobedrijf moet het risico anders worden ingeschat. Om een dergelijk systeem ook werkelijk uit te werken is politieke moed nodig.

Voor de financiering van de gehele sector moet, volgens mij, vooral worden samengewerkt met de minister van Sociale Zaken, daar dit ook verband houdt met de wet op de ziekenhuizen en met de akkoorden die binnen het RIZIV moeten worden afgesloten. Ook de spoedgevallendiensten in ziekenhuizen moeten worden gereguleerd in samenwerking met de minister van Sociale Zaken en coördinatie tussen het ministerie van Volksgezondheid en dat van Sociale Zaken blijft hier belangrijk.

Mevrouw de minister, samenvattend kan ik zeggen dat er een globaal concept voor de organisatie van de dringende geneeskundige hulp noodzakelijk is met duidelijkheid omtrent alle elementen die van belang zijn: de toegang tot het beroep, de beroepsvereisten, de titels, kortom de rechten en plichten van alle betrokkenen. Zo een geheel komt hier te weinig aan bod, zoals u zelf ook wel beseft. Toch ben ik ervan overtuigd dat de discussies in de commissie en de contacten die naar aanleiding daarvan op het veld en met de administratie zijn gelegd, belangrijk zijn en ons ook zullen stimuleren om deze materie verder te volgen.

Toen de Regering in 1992 haar contract met de burger sloot, deed zij dit om de veiligheid van de mensen centraal te zetten. Ook minder opvallende diensten, zoals de dringende geneeskundige hulpverlening, die permanent ter beschikking staan, en op de meest onverwachte ogenblikken en plaatsen in actie moeten komen om kwaliteitsvolle hulp te bieden, zijn belangrijk. In die zin keuren wij graag deze wet goed, omdat wij weten dat ze de sector en de bevolking een signaal geeft dat een globaal concept en een globaal kader nodig zijn. De CVP-fractie zal het verder uitwerken van zo'n totaal concept met aandacht blijven volgen. *(Applaus.)*

M. le Président. — La parole est à M. Meesters.

M. Meesters (Ecolo). — Monsieur le Président, au nom des groupes Ecolo et Agalev, je vais tenter de compléter quelque peu le rapport et l'intervention que nous avons entendus, qui, par ailleurs, sont excellents dans la mesure où ils traduisent bien l'esprit des échanges de vues s'étant produits en commission.

Au début de nos travaux, le chapitre du projet relatif aux soins urgents prodigués sur place nous laissait une impression extrêmement défavorable. Depuis lors, notre opinion a fortement évolué grâce, en grande partie, à l'écoute positive du Gouvernement pendant toute la durée des discussions.

Le point de départ de la problématique des soins urgents sur place réside dans la divergence d'appréciations opposant le public, d'une part, et les gens de terrain, d'autre part.

Il a été dit, voici quelques minutes, qu'une sortie d'ambulance sur dix était justifiée dans la mesure où elle intervient pour quelque chose de vraiment urgent. Mais, sur ces dix interventions,

quel est le nombre de cas pour lesquels un traitement sur place aurait véritablement permis de sauver une vie? Bien sûr, on ne peut estimer ce chiffre avec exactitude, mais il est extrêmement réduit.

Le public estime qu'une urgence médico-chirurgicale justifie d'intervenir sur place tandis que les gens de terrain considèrent que, dans la majorité des cas, on dispose de quelques heures devant soi.

Après avoir fortement insisté sur ce point, nous nous sommes finalement exprimés en faveur du projet, les représentants du Gouvernement s'étant engagés à revoir l'organisation des soins urgents dans son ensemble.

A ce propos, j'aimerais poser une question à Mme la ministre. Que penseriez-vous de la formule qui consisterait à organiser les soins médicaux urgents sur place de la manière dont on transmet l'information lors de manifestations sportives comme, par exemple, le Tour de France, en équipant les ambulances d'une caméra légère qui transmettrait les messages visuels et auditifs à un central de TV, permettant ainsi au médecin «urgentiste» de guider, depuis cette centrale, les gestes de l'infirmier spécialisé? Ce serait là une formule rapide, efficace et, surtout, moins onéreuse. On ne saurait assez insister sur le fait que, dans la conception du projet, l'amélioration des formations des infirmiers «urgentistes» coûterait extrêmement cher. En effet, ces formations concernent des milliers de personnes et supposent la création d'institutions dans toutes les provinces. De plus, cette importante dépense ne permettrait de réaliser qu'un gain sanitaire extrêmement faible.

Ce qui nous a précisément frappés, c'est qu'en traumatologie routière, pour ne prendre que celle-là, nous sommes fort en retard par rapport à nos voisins puisque, toutes proportions gardées, nous avons 100 p.c. de décès et d'accidentés de la route de plus que les Pays-Bas et la Grande-Bretagne.

Par conséquent, Ecolo et Agalev insistent fortement pour que soient appliquées les lois déjà existantes en la matière, en vue d'économiser des vies, d'épargner des deuils, d'éviter des dépenses. *(Applaudissements.)*

M. le Président. — La parole est à Mme De Galan, ministre.

Mme De Galan, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement. — Monsieur le Président, je voudrais remercier le rapporteur — ou devrais-je dire Mme la rapporteuse? — d'avoir fait état des progrès réalisés au cours des cinq réunions de commission consacrées à ce projet.

Comme l'ont souligné les intervenants, le projet dont nous discutons n'est pas neuf. Composé d'un ensemble assez disparate de dispositions, il était tombé en caducité à la suite de la dissolution des Chambres et en avait été relevé en mars 1992.

Il est exact que les retouches partielles apportées au fameux arrêté numéro 78 ne sont pas parfaites. Comme l'a dit Mme Creyf, les nombreuses imperfections de cet arrêté en font une base juridique peu stable, qui est d'ailleurs souvent remise en cause devant les tribunaux.

Au moment de mon arrivée au département, ce projet, qui avait déjà été voté à la Chambre, comportait des dispositions susceptibles de servir de fondement à de futures améliorations. Je me suis donc attachée à relever ce défi qu'est le remodelage de l'arrêté numéro 78.

Les travaux en commission ont largement contribué à la tâche et certains points ont fait l'objet de débats animés. Si l'apposition d'une vignette sur l'ordonnance n'a pas suscité de longues discussions, les deux axes principaux du projet ont été longuement examinés. Il est vrai que plusieurs ministères sont concernés par ce projet, comme le département de l'Intérieur pour les plans d'urgence et celui des Affaires sociales pour les remboursements. Je ne compte toutefois pas créer une nouvelle conférence interministérielle régulière. J'ai l'intention de réunir les divers intervenants nationaux et régionaux de manière à mieux accorder les violons pour assurer une meilleure cohérence.

Dans l'éventualité où l'on procéderait par voie d'arrêtés royaux, je m'engage à les communiquer aux membres des commissions de la Chambre et du Sénat de manière à les informer de l'évolution des dossiers.

Certains intervenants ont déclaré que l'efficacité n'est pas nécessairement liée à une surqualification sur le plan des diplômes, et je partage ce point de vue. Diverses expériences ont montré qu'une bonne écoute n'est pas l'apanage de médecins qualifiés. Une formation à l'écoute permet non seulement de réduire le nombre de décès mais aussi de réaliser des économies sur le plan financier, ce qui n'est pas négligeable dans un contexte où nous devons nous efforcer d'utiliser ce que nous avons à notre disposition, sans compromettre des éléments de base auxquels nous tenons.

C'est un début. L'arrêté ministériel paru le 13 janvier 1994, concernant les médecins « urgentistes », l'est tout autant. Nous travaillons à l'établissement d'un statut d'accession, d'une réglementation garantissant la sécurité juridique, sans écarter les intervenants historiques en la matière.

Vous me suivrez sur ce point puisque nombre d'intervenants ont été bénévoles et ont souligné combien il était difficile, dans ces conditions, de suivre une formation après les heures normales de travail. Il est clair toutefois que les bénévoles sont demandeurs, parce qu'ils sont parfois désarçonnés devant certains actes à poser et risquent de se voir reprocher de ne pas connaître exactement le geste qui sauve.

La question du numéro d'appel soulevée par Mme Van Cleuvenbergen a retenu mon attention. Je puis vous dire que je connais des personnes âgées qui parlent encore du 900, comme certains Français parlent encore d'anciens francs. Sachant que le fait de pouvoir lancer un appel téléphonique dans les cinq minutes suivant un accident est fondamental, il est impératif de connaître avec précision le numéro à composer.

J'ai été très attentive à la suggestion de M. Meesters au sujet du monitoring télévisé, qui est déjà utilisé, au moyen du système RMIS, lors du transport de patients devant subir une intervention au cerveau. Cette méthode permettrait sans doute de réaliser des économies et de diriger plus justement les gestes de l'ambulancier.

J'apprécie toutes les suggestions complémentaires qui ont été formulées, ce matin, sur le plan général.

Cela étant, vous avez eu, madame Van Cleuvenbergen, la gentillesse de me transmettre, hier, une série de questions très précises, notamment au sujet de l'article 54bis. Je vais vous donner lecture de mes réponses avant de vous remettre mon texte afin que vous puissiez les utiliser de façon efficace.

L'arrêté royal numéro 78, relatif à l'art de guérir et de soigner, aux professions paramédicales et aux commissions médicales, du 10 novembre 1967, contient un article 54bis introduit par la loi du 20 décembre 1974. Il vise, dans sa mouture actuelle, les personnes qui ne satisfont pas aux conditions de qualification prévues, mais qui, à la date du 1er janvier 1986, ont été occupées pendant au moins trois ans dans un établissement de soins ou un cabinet médical ou dentaire. Il leur permet, suivant la procédure d'enregistrement décrite dans l'arrêté du 8 septembre 1993, de continuer les mêmes activités, dans les mêmes conditions que les praticiens de l'art infirmier effectuant ces prestations.

Aux termes de l'arrêté 78, article 21bis, les qualifications prévues et évoquées concernent le titre ou diplôme d'infirmier gradué ou d'infirmière graduée, le brevet ou titre d'infirmier ou d'infirmière, le brevet ou titre d'hospitalier ou d'hospitalière. La date de référence du 1er janvier 1986 est déjà une actualisation prévue dans la loi du 26 décembre 1985.

Le projet de loi qui est soumis à votre approbation prévoit la modification de cette date, en prenant désormais le 1er septembre 1990 comme date de référence d'entrée en vigueur de l'arrêté royal du 18 juin 1990 fixant la liste des actes infirmiers. En effet, l'annexe III de cet arrêté, qui porte ses effets au 1er septembre 1990, précise les conditions de qualification fixées pour accéder à ces actes. Le point d) de cette annexe cite nommément « les personnes qui peuvent se prévaloir des dispositions de l'article 54bis de l'arrêté royal numéro 78 ».

Enfin, pour que l'information soit optimale, j'ai demandé à mes services d'expédier à tous les établissements et organisations répertoriés copie de l'arrêté d'exécution, d'une note explicative et d'un formulaire spécifique pour l'enregistrement. Ces démarches se font auprès du président des commissions médicales.

L'arrêté royal entre en vigueur pour un an au 1er avril 1994.

En ce qui concerne votre première question, relative à l'interprétation, seule l'expérience utile et pratique est prise en considération dans l'article visé qui ne prévoit aucune formation minimum. Les infirmières brevetées et graduées ne sont pas concernées par cette disposition puisqu'elles possèdent les qualifications requises par l'article 21bis.

De plus, les titres concernés sont énumérés dans le point a) de l'annexe III de l'arrêté royal du 18 juin 1990, fixant la liste d'actes.

Il y est clairement précisé qu'il s'agit des mêmes activités dans les mêmes conditions. Cela ne signifie pas nécessairement que les personnes visées ne peuvent pas changer d'emploi ou de service. Néanmoins, le cas échéant, leurs activités devront se limiter à la liste qui devra obligatoirement figurer dans la déclaration prévue à cet effet, et qui doit être renvoyée au président de la Commission médicale provinciale.

Les trois ans d'expérience utile doivent s'exprimer en équivalents temps plein, mais peuvent ne pas être continus ni définis dans un laps de temps précis; le Conseil d'Etat qui, bien sûr, a été consulté, s'est exprimé très clairement à ce propos. Les prestations effectuées dans plusieurs établissements sont prises en considération, moyennant l'introduction de plusieurs formulaires.

Le Conseil d'Etat, dans l'avis qu'il a rendu, envisage de manière très large la notion d'établissement de soins. De plus, les cabinets médicaux ou dentaires sont également pris en considération en la matière.

L'application de cet article se fera uniquement sur la base des renseignements fournis et consignés dans le formulaire prévu à cet effet. Il ne peut donc pas y avoir de divergence d'interprétation puisque l'autorisation est individuelle.

Votre deuxième question portait sur les autres impacts de ces dispositions.

Si le bénéficiaire de ces dispositions a l'autorisation de prester dans les mêmes conditions des actes habituellement réservés aux prestataires de l'art infirmier, il n'est pas, pour autant, autorisé à porter un titre de praticien de l'art infirmier. Il ne sera donc pas considéré comme tel, ne possèdera pas de visa réservé à ces praticiens et ne pourra pas obtenir de numéro d'agrément auprès des services de l'INAMI.

Cette disposition lui permet de continuer ses activités, mais ne peut lui accorder un barème autre, un barème particulier.

J'en viens à présent à vos troisième et quatrième questions.

Les formulaires prévus peuvent être désignés par un médecin, un dentiste, le chef du département infirmier d'un hôpital ou encore un infirmier responsable exerçant dans un établissement de soins. Il va de soi que le signataire d'un tel document engage sa responsabilité morale et son honneur. Il en va de même pour le demandeur.

En réponse à votre cinquième question, seule l'expérience du demandeur est prise en considération, indépendamment de sa formation, de ses qualifications. Il est donc logique de ne pas limiter cette autorisation à une catégorie d'actes prévue dans l'arrêté royal du 18 juin 1990, puisque l'autorisation est personnelle et individuelle.

A titre anecdotique, je me suis laissé dire que cela pouvait concerner des personnes exerçant, à la grande satisfaction du corps médical, dans des quartiers opératoires!

Enfin, j'en arrive à votre sixième question.

Le personnel bénéficie d'une autorisation individuelle pour exercer certains actes précis, mais ne peut porter un titre réservé aux praticiens de l'art infirmier. Il ne peut donc être considéré comme tel et ne sera pas repris dans les normes hospitalières, des maisons de repos, MRS et autres.

Telles sont, monsieur le Président, les réponses que je souhaitais apporter aux questions précises qui m'ont été adressées.

Je puis assurer à mes collègues, dont la collaboration fut constructive en commission, que ces mesures constituent le début d'une réforme qui ne concernera peut-être pas la totalité de l'arrêté en question mais au moins l'ensemble des points qui nous tiennent tous à cœur. En effet, il y va de l'intérêt des patients. (Applaudissements.)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt:

Hoofdstuk 1. — Bepalingen tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies

Afdeling 1. — Slaapmiddelen en verdovende middelen

Artikel 1. Artikel 21 van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies wordt aangevuld met een derde lid, luidend als volgt:

« De Koning kan voor het voorschrijven van slaapmiddelen of verdovende middelen evenals van psychotrope stoffen die afhankelijkheid kunnen teweegbrengen het gebruik opleggen van speciale voorschriftenbriefjes waarvan Hij het model bepaalt: Hij stelt de lijst van deze stoffen vast. De Koning kan de afgifte van deze speciale voorschriftenbriefjes onderwerpen aan de inning van een bijdrage. »

Chapitre 1er. — Dispositions modifiant l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales

Section 1. — Substances soporifiques et stupéfiantes

Article 1er. L'article 21 de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales est complété par un alinéa 3, rédigé comme suit:

« Le Roi peut, pour la prescription des médicaments contenant des substances soporifiques ou stupéfiantes ainsi que des substances psychotropes susceptibles d'engendrer une dépendance, imposer l'utilisation de feuillets spéciaux dont Il fixe le modèle; Il arrête la liste de ces substances. Le Roi peut soumettre la remise de ces feuillets spéciaux à la perception d'une rétribution. »

A la lecture de cet article nous relevons une discordance entre les textes néerlandais et français. Ainsi, le terme « médicaments » figurant dans la phrase « Le Roi peut, pour la prescription des médicaments... », n'est pas repris dans le texte néerlandais.

Dès lors, je vous propose de réserver cet article.

Ik stel voor dit artikel aan te houden. (*Instemming.*)

L'article premier est donc réservé.

Artikel 1 is aldus aangehouden.

Artikel 2 luidt:

Art. 2. In artikel 38, § 1, van hetzelfde genummerd besluit, gewijzigd bij de wetten van 20 december 1974 en 13 december 1976, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In 5° worden de woorden « de artikelen 20 en 21 » vervangen door de woorden « de artikelen 20 en 21, eerste en tweede lid »;

2° Er wordt een 6° toegevoegd luidend als volgt:

« 6° Er wordt gestraft met een gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar en met een geldboete van duizend frank tot honderdduizend frank of met één van die straffen alleen, hij die de bepalingen overtreedt van de koninklijke besluiten genomen ter uitvoering van artikel 21, derde lid. »

Art. 2. A l'article 38, § 1er, du même arrêté numéroté, modifié par les lois des 20 décembre 1974 et 13 décembre 1976, sont apportées les modifications suivantes:

1° Au 5°, les mots « des articles 20 et 21 » sont remplacés par les mots « des articles 20 et 21, alinéas 1er et 2 »;

2° Il est ajouté un 6°, rédigé comme suit:

« 6° Est puni d'un emprisonnement de trois mois à cinq ans et d'une amende de mille francs à cent mille francs ou d'une de ces peines seulement, celui qui contrevient aux dispositions des arrêtés royaux établis en exécution de l'article 21, alinéa 3. »

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 2. — Verpleegkunde en paramedische beroepen

Art. 3. § 1. Artikel 21*decies*, § 1, eerste lid, 3°, van hetzelfde genummerd besluit ingevoegd bij de wet van 20 december 1974, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« 3° Drie ambtenaren aangewezen door de overheden die op grond van de artikelen 59*bis*, § 2, eerste lid, 2°, en 59*ter*, § 2, eerste lid, 3°, van de Grondwet bevoegd zijn voor het onderwijs. »

§ 2. In artikel 21*decies*, § 3, van hetzelfde genummerd besluit ingevoegd bij de wet van 20 december 1974, wordt de zin « de benoemingen van de in 3° en 4° bedoelde leden geschieden op de voordracht van de minister van wie zij afhangen. » vervangen door de volgende bepaling:

« De benoemingen van de in 3° bedoelde leden geschieden op aanwijzing van de betrokken Executieven; de benoemingen van de in 4° bedoelde leden geschieden op de voordracht van de minister van wie zij afhangen. »

Section 2. — Art infirmier et professions paramédicales

Art. 3. § 1er. L'article 21*decies*, § 1er, alinéa 1er, 3°, du même arrêté numéroté, inséré par la loi du 20 décembre 1974, est remplacé par la disposition suivante:

« 3° Trois fonctionnaires désignés par les autorités compétentes pour l'enseignement en vertu des articles 59*bis*, § 2, alinéa 1er, 2°, et 59*ter*, § 2, alinéa 1er, 3°, de la Constitution. »

§ 2. A l'article 21*decies*, § 3, du même arrêté numéroté, inséré par la loi du 20 décembre 1974, la phrase « les membres visés au 3° et 4° sont nommés sur proposition du ministre dont ils relèvent » est remplacée par la disposition suivante:

« Les membres visés au 3° sont nommés sur désignation des Exécutifs concernés; les membres visés au 4° sont nommés sur proposition du ministre dont ils relèvent. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. In artikel 21*duodecies* van hetzelfde genummerd besluit, ingevoegd bij de wet van 20 december 1974 wordt een § 3*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

« § 3*bis*. De gewone en de plaatsvervangende leden worden benoemd voor een termijn van zes jaar die eenmaal kan worden verlengd. »

Art. 4. A l'article 21*duodecies* du même arrêté numéroté, inséré par la loi du 20 décembre 1974, il est inséré un § 3*bis*, rédigé comme suit:

« § 3*bis*. Les membres effectifs et suppléants sont nommés pour un terme de six ans renouvelable une fois. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. § 1. In artikel 30, § 1, van hetzelfde genummerd besluit, gewijzigd bij de wet van 20 december 1974, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Het eerste lid, 7°, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« 7° Drie ambtenaren aangewezen door de overheden die op grond van de artikelen 59*bis*, § 2, eerste lid, 2°, en 59*ter*, § 2, eerste lid, 3°, van de Grondwet bevoegd zijn voor het onderwijs. »

2° Tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidend als volgt:

«De ambtenaren bedoeld onder 6° en 7° hebben een adviseerende stem.»

§ 2. In artikel 30, § 3, eerste lid, van hetzelfde genummerd besluit ingevoegd bij de wet van 20 december 1974, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° De woorden «of bij het ministerie van Nationale Opvoeding», worden geschrapt;

2° De volgende zin wordt toegevoegd: «De ambtenaren aangewezen in artikel 30, § 1, 7°, worden aangewezen door de betrokken Executieven.»

Art. 5. § 1er. A l'article 30, § 1er, du même arrêté numéroté, modifié par la loi du 20 décembre 1974, sont apportées les modifications suivantes:

1° L'alinéa 1er, 7°, est remplacé par la disposition suivante:

«7° Trois fonctionnaires désignés par les autorités compétentes pour l'enseignement en vertu des articles 59bis, § 2, alinéa 1er, 2°, et 59ter, § 2, alinéa 1er, 3°, de la Constitution.»;

2° Entre les alinéas 1er et 2, il est inséré un alinéa, rédigé comme suit:

«Les fonctionnaires visés au 6° et 7° siègent avec voix consultative.»

§ 2. A l'article 30, § 3, alinéa 1er, du même arrêté numéroté, modifié par la loi du 20 décembre 1974, sont apportées les modifications suivantes:

1° Les mots «ou du ministère de l'Education nationale» sont supprimés;

2° La phrase suivante est ajoutée: «Les fonctionnaires désignés à l'article 30, § 1er, 7°, sont désignés par l'Exécutif concerné.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. Artikel 50, § 2, van hetzelfde genummerd besluit wordt vervangen door de volgende bepaling:

«§ 2. Bij het ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu wordt een Nationale Raad voor de vroedvrouwen opgericht die tot taak heeft advies uit te brengen omtrent alle problemen van de vroedvrouwen die tot de nationale bevoegdheid behoren.»

Art. 6. L'article 50, § 2, du même arrêté numéroté est remplacé par la disposition suivante:

«§ 2. Il est constitué auprès du ministère de la Santé publique et de l'Environnement un Conseil national des accoucheuses qui a pour mission d'émettre un avis sur tout problème relatif aux accoucheuses qui sont de la compétence nationale.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. In artikel 54bis, van hetzelfde genummerd besluit, ingevoegd bij de wet van 20 december 1974 en gewijzigd bij de wet van 26 december 1985, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In § 1 wordt de datum «1 januari 1986» vervangen door de datum «1 september 1990»;

2° In § 2, eerste volzin, worden de woorden «binnen de termijn bepaald door de Koning» vervangen door de woorden «binnen de termijn op de wijze bepaald door de Koning.»

Art. 7. A l'article 54bis, du même arrêté numéroté, inséré par la loi du 20 décembre 1974 et modifié par la loi du 26 décembre 1985, sont apportées les modifications suivantes:

1° Au § 1er, la date du «1er janvier 1986» est remplacé par celle du «1er septembre 1990»;

2° Au § 2, première phrase, les mots «dans les délais fixés par le Roi» sont remplacés par les mots «dans les délais et selon les modalités fixés par le Roi.»

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk II. — Bepalingen tot wijziging van de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening

Art. 8. Een artikel 6bis, luidend als volgt, wordt in de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening ingevoegd:

«Art. 6bis. § 1. Per provincie wordt een opleidings- en vervolmakingscentrum voor hulpverleners-ambulanciers opgericht dat tot taak heeft de kandidaat-hulpverleners-ambulanciers de vereiste theoretische en praktische kennis te verstrekken welke hen toelaat doeltreffende hulp te verlenen aan de in artikel 1 van deze wet bedoelde personen. Deze centra verzekeren eveneens de permanente vorming van de hulpverleners-ambulanciers.

Zij worden erkend door de Koning onder de voorwaarden van deze wet en volgens de modaliteiten die Hij bepaalt. De Koning stelt de regels vast voor de inrichting en de werking van de centra en voor het toezicht op de centra evenals de voorwaarden van de opleiding en de vervolmaking.

De werkingskosten van de vormingscentra worden gedekt door staats toeelagen en door inschrijvingsgelden van de kandidaten, bepaald volgens de modaliteiten vastgesteld door de Koning.

§ 2. Niemand mag de functie uitoefenen van hulpverlener-ambulancier in het kader van de dringende geneeskundige hulpverlening zonder houder te zijn van het brevet van hulpverlener-ambulancier, door een opleidings- en vervolmakingscentrum uitgereikt volgens de voorwaarden en regels bepaald door de Koning.

§ 3. De verantwoordelijke die instaat voor de werking van een erkende of geconcessioneerde hulpdienst in het kader van de dringende geneeskundige hulpverlening mag enkel en alleen werken met hulpverleners-ambulanciers die gebrevetteerd werden door een opleidingscentrum, in overeenstemming met de voorwaarden en regels bepaald door de Koning.»

Chapitre II. — Dispositions modifiant la loi du 8 juillet 1964 relative à l'aide médicale urgente

Art. 8. Un article 6bis rédigé comme suit est inséré dans la loi du 8 juillet 1964 précitée:

«Art. 6bis. § 1er. Il est créé, par province, un centre de formation et de perfectionnement pour secouristes-ambulanciers qui a pour mission de former les candidats secouristes-ambulanciers aux connaissances théoriques et pratiques requises pour leur permettre d'apporter une aide efficace aux personnes visées à l'article 1er de la présente loi. Ces centres assurent également une formation permanente aux secouristes-ambulanciers.

Ils sont agréés par le Roi aux conditions de la présente loi et selon les modalités qu'il détermine. Le Roi détermine les règles d'organisation, de fonctionnement et de contrôle des centres ainsi que les modalités de la formation et du perfectionnement.

Les frais de fonctionnement des centres de formation sont couverts par des subsides de l'Etat et par les droits d'inscription des candidats, selon les modalités fixées par le Roi.

§ 2. Nul ne peut exercer les fonctions de secouriste-ambulancier dans le cadre de l'aide médicale urgente sans être titulaire d'un brevet de secouriste-ambulancier délivré par un centre de formation et de perfectionnement conformément aux conditions et modalités fixées par le Roi.

§ 3. Le responsable d'un service agréé ou concédé dans le cadre de l'aide médicale urgente ne peut assurer les premiers soins et le transport de victimes qu'avec des secouristes-ambulanciers titulaires d'un brevet délivré par un centre de formation conformément aux conditions et modalités fixées par le Roi.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. Artikel 11, eerste lid, van dezelfde wet, wordt als volgt aangevuld:

«... zoals alle personen die de bepalingen van artikel 6bis, §§ 2 en 3, overtreden.»

Art. 9. L'article 11, alinéa 1er, de la même loi, est complété comme suit:

«... ainsi que toute personne contrevenant aux dispositions de l'article 6bis, §§ 2 et 3.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 10. § 1. De Koning bepaalt de voorwaarden en modaliteiten volgens dewelke de hulpverleners-ambulanciers of het bedieningspersoneel van de ambulancewagens, die op datum van de inwerkingtreding van de huidige wet in dienst zijn van een erkende of geconcessioneerde hulpdienst in het kader van de dringende geneeskundige hulpverlening, hun activiteit kunnen voortzetten tot een door de Koning bepaalde datum.

§ 2. De hulpverleners-ambulanciers of het bedieningspersoneel van de ambulancewagens, die op datum van de inwerkingtreding van de huidige wet ten minste zestig jaar oud zijn en minimum twintig jaar anciënniteit bewijzen in een erkende of geconcessioneerde hulpdienst, zijn vrijgesteld van de verplichting houder te zijn van een brevet van hulpverlener-ambulance, uitgereikt door een opleidings- en vervolmakingscentrum.

Art. 10. § 1er. Le Roi règle les conditions et les modalités selon lesquelles les secouristes-ambulanciers ou le personnel desservant les ambulances qui sont, à la date de l'entrée en vigueur de la présente loi, en activité dans un service agréé ou concédé dans le cadre de l'aide médicale urgente, peuvent poursuivre cette activité jusqu'à une date fixée par Lui.

§ 2. Les secouristes-ambulanciers ou le personnel desservant les ambulances qui, à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, ont atteint l'âge de 60 ans et justifient d'une ancienneté de plus de vingt ans dans un service agréé ou concédé, sont dispensés de l'obligation d'être titulaire d'un brevet de secouriste-ambulance délivré par un centre de formation et de perfectionnement.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote réservé ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemming en de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel hebben later plaats.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE MET BETREKKING TOT DE HULPVERLENING AAN ROEMEENSE ADOPTIEDORPEN EN ANDERE STREKEN EN HET TER BESCHIKKING STELLEN VAN OVERTOLLIG LEGERMATERIEEL EN -UITRUSTING

Beraadslaging

PROPOSITION DE RESOLUTION RELATIVE A L'AIDE APPOURTEE AUX VILLAGES ROUMAINS ADOPTES AINSI QU'A D'AUTRES REGIONS, ET A LA MISE A LEUR DISPOSITION DE MATERIEL ET D'EQUIPEMENTS MILITAIRES EXCEDENTAIRES

Discussion

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel van resolutie met betrekking tot de hulpverlening aan Roemeense adoptiedorpen en andere streken en het ter beschikking stellen van overtollig legermaterieel en -uitrusting.

Nous abordons l'examen de la proposition de résolution relative à l'aide apportée aux villages roumains adoptés, ainsi qu'à d'autres régions, et à la mise à leur disposition de matériel et d'équipements militaires excédentaires.

Le texte proposé par la commission est libellé comme suit:

«Le Sénat,

— Vu les besoins considérables en équipements et en matériel des populations d'un certain nombre de régions européennes et extra-européennes en détresse;

— Vu que, dans les ventes publiques, les organisations d'aide peuvent difficilement soutenir la concurrence des personnes ou des organismes ayant des intérêts commerciaux;

Demande:

— Que le ministre de la Défense nationale soit invité à prendre contact avec les organisations d'aide reconnues, en vue de déterminer les besoins de celles-ci en matériel et en équipements que le département pourrait leur céder;

— Que les organisations d'aide dressent la liste de leurs besoins en équipements et matériel se trouvant dans les réserves de l'armée et qui pourraient leur être cédés;

— Qu'une partie du matériel encore disponible puisse être offert par notre pays à des conditions très favorables ou, si possible, gratuitement, aux organisations d'aide pour qu'elles en fassent profiter les populations en détresse;

— Que les organisations d'aide mettent gratuitement, ou tout au plus aux mêmes conditions favorables, à la disposition des populations des régions et des villages en détresse le matériel et les équipements qu'elles auront acquis;

— Que l'on veuille à ce que ce matériel soit affecté exclusivement à des fins civiles.»

«De Senaat,

— Gelet op de aanzienlijke behoeften van de bevolking in een aantal noodlijdende gebieden binnen en buiten Europa inzake uitrusting en materieel;

— Gelet op het feit dat de hulporganisaties op de openbare verkopeningen moeilijk in concurrentie kunnen treden met personen of instellingen met commerciële belangen;

Vraagt:

— Dat de minister van Landsverdediging zou worden uitgenodigd om contact op te nemen met de erkende hulporganisaties met het oog op het vaststellen van hun behoeften inzake materieel en uitrusting, die door het departement zouden kunnen worden afgestaan;

— Dat de hulporganisaties een lijst zouden opstellen van hun behoeften inzake materieel en uitrusting die uit de legervoorraden kunnen worden overgedragen;

— Dat een deel van het nog beschikbaar materieel door ons land tegen zeer gunstige voorwaarden of, indien mogelijk, kosteloos zou worden aangeboden aan de hulporganisaties om aangewend te worden ten bate van de bevolking;

— Dat deze hulporganisaties het verworven materieel en de verworven uitrusting kosteloos of ten hoogste op dezelfde gunstige voorwaarden ter beschikking zouden stellen van de bevolking in de noodlijdende streken en dorpen;

— Dat erover gewaakt zou worden dat dit materieel uitsluitend wordt aangewend voor burgerlijke doeleinden.»

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

Mevrouw Van den Poel, rapporteur, verwijst naar haar verslag.

Het woord is aan de heer Vermeiren.

De heer Vermeiren (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, het verslag is een complete weergave van de bespreking in de commissie. Wij waren het er allen over eens dat het hier gaat om menslievendheid en om humanitaire hulp. Ik wil dan ook de collega's die mij gesteund hebben, en vooral de minister, zeer in het kort maar welgemeend danken voor hun medewerking. Ik hoop dat er een vlotte samenwerking zal zijn tussen de diverse organisaties, zodat het gewenste gevolg kan worden gegeven aan deze resolutie. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Delcroix.

De heer Delcroix, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij de wens van de commissieleden. Het gaat om een edelmoedig voorstel dat ik alleen maar kan steunen. Er diende alleen een beperkte correctie te worden aange-

bracht, omdat wij er moeten voor zorgen dat wij ten aanzien van de inspectie van Financiën en met de reglementen in orde zijn. In normale omstandigheden kunnen immers de goederen van de Staat niet zomaar worden weggeschonken. Dezelfde werkwijze zal worden gevolgd die ook bij de jeugdorganisaties van toepassing is. Voor een aantal humanitaire organisaties zal een specifieke verkoop in kleine pakketten aan gelimiteerde prijzen worden georganiseerd. (Applaus.)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close.

De stemming over het voorstel van resolutie heeft later plaats.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur la proposition de résolution.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE HET STATUUT EN DE BEZOLDIGING VAN HET ONDERWIJZEND BURGERSPERSONEEL VAN DE KONINKLIJKE MILITAIRE SCHOOL

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI RELATIF AU STATUT ET AUX RETRIBUTIONS DU PERSONNEL ENSEIGNANT CIVIL DE L'ECOLE ROYALE MILITAIRE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet betreffende het statuut en de bezoldiging van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School.

Nous abordons l'examen du projet de loi relatif au statut et aux rétributions du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Marchal, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Het woord is aan minister Delcroix.

De heer Delcroix, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, dit ontwerp werd in de commissie uitvoerig besproken. Ik heb daaromtrent geen commentaar. Het verslag spreekt voor zich.

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

L'article premier est ainsi rédigé:

Chapitre Ier. — Dispositions générales

Article 1er. § 1er. Le personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire comprend les répétiteurs, les maîtres de langue, les maîtres de langue principaux, les chargés de cours, les professeurs, et les professeurs ordinaires. Il est nommé et révoqué par le Roi.

§ 2. Les chargés de cours, les professeurs et les professeurs ordinaires donnent un enseignement de niveau universitaire.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

Les professeurs ordinaires dirigent un ensemble cohérent d'enseignement et de recherche dans une discipline déterminée, assurent le développement de la recherche et sont responsables des activités scientifiques de cet ensemble.

Les chargés de cours et les professeurs sont chargés d'une mission d'enseignement et de recherche dans une discipline déterminée.

Les maîtres de langue et les maîtres de langue principaux dispensent les cours relatifs aux langues qui figurent au programme de l'Ecole royale militaire.

Les répétiteurs assistent les autres membres du personnel enseignant dans leur mission d'enseignement.

§ 3. Le nombre de chargés de cours, de professeurs et de professeurs ordinaires est de trente, au plus; le nombre de professeurs et de professeurs ordinaires est de vingt-quatre, au plus.

§ 4. Le nombre de maîtres de langue et maîtres de langue principaux est de six, au plus.

Hoofdstuk I. — Algemene bepalingen

Artikel 1. § 1. Tot het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School behoren de repetitoren, de taalleraars, de eerstaanwend taalleraars, de docenten, de hoogleraren en de gewone hoogleraren. Het wordt benoemd en ontslagen door de Koning.

§ 2. De docenten, hoogleraren en gewone hoogleraren geven onderwijs op universitair niveau.

De gewone hoogleraren leiden een samenhangend geheel van onderwijs en onderzoek in een bepaalde discipline, staan in voor de ontwikkeling van het onderzoek en zijn verantwoordelijk voor de wetenschappelijke activiteiten van dit geheel.

De docenten en de hoogleraren zijn belast met een onderwijs en onderzoeksopdracht in een bepaalde discipline.

De taalleraars en de eerstaanwend taalleraars geven de lessen betreffende de talen die in het programma van de Koninklijke Militaire School zijn ingeschreven.

De repetitoren staan de overige leden van het onderwijzend personeel bij in hun onderwijsopdracht.

§ 3. Het aantal docenten, hoogleraren en gewone hoogleraren bedraagt ten hoogste dertig; het aantal hoogleraren en gewone hoogleraren bedraagt ten hoogste vierentwintig.

§ 4. Het aantal taalleraars en eerstaanwend taalleraars bedraagt ten hoogste zes.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Les professeurs et les professeurs ordinaires à l'Ecole royale militaire doivent y exercer une charge à temps plein.

Une charge à temps plein comprend des activités d'enseignement et de recherche. Elle peut également comprendre des activités de service à la communauté. L'activité d'enseignement peut comprendre des cours, des travaux pratiques, des exercices, la direction de travaux de fin d'études, ainsi que la participation aux examens, aux jurys d'examens et aux délibérations.

Le Conseil académique de l'Ecole royale militaire fixe la charge de chaque chargé de cours, professeur ou professeur ordinaire, et attribue le caractère à temps plein ou à temps partiel de la charge de chaque chargé de cours; il communique sa décision au ministre de la Défense nationale.

Les chargés de cours, les professeurs et les professeurs ordinaires qui exercent une charge à temps plein ne peuvent exercer d'autre activité rétribuée dont l'importance dépasse deux demi-journées par semaine.

Dans le cas où un chargé de cours exerce une charge à temps partiel ne se limitant pas exclusivement à des activités d'enseignement, le Conseil académique de l'Ecole royale militaire

fixe le pourcentage que cette charge représente par rapport à une charge à temps plein; il communique sa décision au ministre de la Défense nationale.

Art. 2. De hoogleraren en de gewone hoogleraren bij de Koninklijke Militaire School moeten er een voltijdse opdracht uitoefenen.

Een voltijdse opdracht omvat onderwijs en onderzoeksactiviteiten. Zij kan eveneens activiteiten van dienstverlening aan de gemeenschap omvatten. De onderwijsactiviteit kan cursussen, praktische werkzaamheden, oefeningen, de leiding van afstudeeropdrachten, alsook de deelname aan de examens, aan de examencommissies en aan de beraadslagingen omvatten.

De Academische Raad van de Koninklijke Militaire School bepaalt de opdracht van elke docent, hoogleraar of gewoon hoogleraar, alsook het voltijds of deeltijds karakter van de opdracht van elke docent; hij deelt zijn beslissing mede aan de minister van Landsverdediging.

De docenten, de hoogleraren en de gewone hoogleraren die een voltijdse opdracht uitoefenen mogen geen andere bezoldigde activiteit van meer dan twee halve dagen per week uitoefenen.

Indien een docent een deeltijdse opdracht uitoefent die zich niet uitsluitend tot onderwijsactiviteiten beperkt, bepaalt de Academische Raad van de Koninklijke Militaire School het procentueel aandeel ten aanzien van de voltijdse opdracht; hij deelt zijn beslissing mede aan de minister van Landsverdediging.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. § 1er. Nul ne peut être nommé chargé de cours s'il n'est porteur d'un diplôme de docteur, ingénieur ou agrégé de l'enseignement supérieur.

Préalablement à toute nomination de chargé de cours, le Conseil académique de l'Ecole royale militaire émet un avis motivé, après avoir consulté les conseils de division intéressés.

Des dispenses de diplôme peuvent être accordées par le Roi aux personnes qui auront fait preuve d'un mérite scientifique exceptionnel.

§ 2. Peut être nommé professeur sur proposition du Conseil académique de l'Ecole royale militaire, le chargé de cours qui exerce une charge à temps plein relative à l'une des matières prévues au programme de l'Ecole royale militaire, soit dans une faculté universitaire, soit comme chargé de cours civil à l'Ecole royale militaire, et est depuis huit ans au moins titulaire d'un diplôme de docteur, d'ingénieur ou d'agrégé de l'enseignement supérieur.

Il est tenu compte de la valeur et de l'activité scientifiques du candidat, de la qualité de sa participation à l'enseignement et de son ancienneté.

§ 3. Peut être nommé professeur ordinaire, sur proposition du Conseil académique de l'Ecole royale militaire, le professeur qui exerce une charge à temps plein relative à l'une des matières prévues au programme de l'Ecole royale militaire, soit dans une faculté universitaire, soit comme membre du personnel enseignant civil à l'Ecole royale militaire, et est depuis huit ans au moins titulaire d'un diplôme de docteur, d'ingénieur ou d'agrégé de l'enseignement supérieur.

Il est tenu compte de la valeur et de l'activité scientifiques du candidat, de la qualité de sa participation à l'enseignement et de son ancienneté.

§ 4. Nul ne peut être nommé maître de langue s'il n'est porteur d'un diplôme de docteur ou de licencié et agrégé en philosophie et lettres pour le groupe correspondant à la fonction à conférer.

Peut être nommé maître de langue principal, sur avis du commandant de l'Ecole royale militaire, le maître de langue qui n'exerce aucune autre activité rétribuée absorbant une grande partie de son temps et qui depuis quatre ans au moins, a donné en qualité de maître de langue un enseignement d'au moins huit heures par semaine à l'Ecole royale militaire, y compris les exercices pratiques.

Il est tenu compte de la valeur et de l'activité scientifiques du candidat, de la qualité de sa participation à l'enseignement et de son ancienneté.

Le Roi fixe le statut administratif des maîtres de langue et des maîtres de langue principaux.

§ 5. Nul ne peut être nommé répétiteur s'il n'est porteur du diplôme de docteur, d'ingénieur ou d'agrégé de l'enseignement secondaire supérieur.

Le Roi fixe le statut administratif des répétiteurs.

Art. 3. § 1. Niemand kan tot docent benoemd worden indien hij het diploma van doctor, ingenieur of geaggregeerde voor het hoger onderwijs niet bezit.

Vóór elke benoeming tot docent brengt de Academische Raad van de Koninklijke Militaire School een met redenen omkleed advies uit, na de betrokken afdelingsraden te hebben geraadpleegd.

Vrijstelling van diploma kan door de Koning verleend worden aan personen die blij hebben gegeven van buitengewone wetenschappelijke verdienste.

§ 2. Tot hoogleraar kan op voorstel van de Academische Raad van de Koninklijke Militaire School worden benoemd de docent die een voltijdse opdracht uitoefent in een der in het leerplan van de Koninklijke Militaire School vastgelegde leerstoffen, hetzij in een universitaire faculteit, hetzij als burgerdocent bij de Koninklijke Militaire School, en sinds tenminste acht jaar houder is van een diploma van doctor, ingenieur of geaggregeerde voor het hoger onderwijs.

Er wordt rekening gehouden met de wetenschappelijke waarde en activiteit van de gegadigde, de hoegrootheid van zijn deelneming in het onderwijs en zijn anciënniteit.

§ 3. Tot gewoon hoogleraar kan op voorstel van de Academische Raad van de Koninklijke Militaire School worden benoemd de hoogleraar die een voltijdse opdracht uitoefent in een der in het leerplan van de Koninklijke Militaire School vastgelegde leerstoffen, hetzij in een universitaire faculteit, hetzij als lid van het onderwijzend burgerpersoneel bij de Koninklijke Militaire School, en sinds tenminste acht jaar houder is van een diploma van doctor, ingenieur of geaggregeerde voor het hoger onderwijs.

Er wordt rekening gehouden met de wetenschappelijke waarde en activiteit van de gegadigde, de hoegrootheid van zijn deelneming in het onderwijs en zijn anciënniteit.

§ 4. Niemand kan tot taalleraar worden benoemd indien hij geen houder is van het diploma van doctor of van licentiaat en geaggregeerde in de letteren en wijsbegeerte voor de groep welke met de te begeven functie overeenstemt.

Kan tot eerstaanwezend taalleraar worden benoemd op advies van de commandant van de Koninklijke Militaire School, de taalleraar die geen andere bezoldigde activiteit uitoefent welke een groot gedeelte van zijn tijd in beslag neemt en die ten minste vier jaar, gedurende ten minste acht uur per week, met inbegrip van de praktische oefeningen, als taalleraar aan de Koninklijke Militaire School onderricht heeft gegeven.

Er wordt rekening gehouden met de wetenschappelijke waarde en activiteit van de gegadigde, de hoegrootheid van zijn deelneming in het onderwijs en zijn anciënniteit.

De Koning bepaalt het administratief statuut van de taalleraren en eerstaanwezend taalleraren.

§ 5. Niemand kan tot repetitor worden benoemd indien hij geen houder is van het diploma van doctor, ingenieur of geaggregeerde voor het hoger secundair onderwijs.

De Koning bepaalt het administratief statuut van de repetitoren.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Les échelles de traitements des membres du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire visés à l'article 1er, § 1er, sont fixées par arrêté royal.

Le titulaire d'une fonction principale rétribuée par l'Etat, par une Communauté, par une Région, par une province, par une commune ou par un organisme public doté de la personnalité juridique, qui est nommé à la fonction de chargé de cours, de professeur ou de professeur ordinaire reçoit, lors de sa nomination dans l'échelle de sa nouvelle fonction, le traitement immédiatement supérieur à celui dont il bénéficiait dans son ancienne fonction.

La prise de rang pour l'obtention des augmentations de traitement dans les fonctions de chargé de cours, de professeur ou de professeur ordinaire est fixée au 1er janvier ou au 1er juillet qui suit la date de prise d'effet de l'arrêté de nomination à celle de ces fonctions à laquelle l'intéressé a été nommé en premier lieu.

Dans les circonstances très exceptionnelles qu'il apprécie et de l'avis du Conseil académique de l'Ecole royale militaire, le Roi peut accorder une bonification d'ancienneté lors de la première nomination à temps plein dans une des fonctions de chargé de cours, de professeur ou de professeur ordinaire.

Le traitement des chargés de cours qui exercent une charge à temps partiel n'est pas soumis à la législation sur le cumul des traitements du personnel de l'Etat.

Les membres du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire visés à l'article 1er, § 1er, bénéficient, dans la même mesure et aux mêmes conditions, des allocations, indemnités et rétributions complémentaires de traitement qui sont accordées au personnel des administrations de l'Etat, y compris les allocations familiales et de naissance.

Art. 4. De weddeschalen van de in artikel 1, § 1, bedoelde leden van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School worden bij koninklijk besluit vastgesteld.

Hij die een hoofdamt bekleedt dat wordt bezoldigd door de Staat, een Gemeenschap, een Gewest, een provincie, een gemeente of een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid en die wordt benoemd tot docent, hoogleraar of gewoon hoogleraar, verkrijgt bij zijn benoeming in de schaal van zijn nieuw ambt de wedde onmiddellijk boven die welke hij in zijn vroeger ambt genoot.

De ranginneming voor het verkrijgen van de weddeverhogingen in de ambten van docent, hoogleraar of gewoon hoogleraar wordt vastgesteld op 1 januari of 1 juli volgend op de datum waarop het besluit houdende benoeming in het ambt waarin de betrokkene het eerst werd benoemd uitwerking krijgt.

De Koning kan in zeer uitzonderlijke omstandigheden waarover Hij oordeelt, op advies van de Academische Raad van de Koninklijke Militaire School, een anciënniteitstoelage verlenen bij de eerste benoeming tot docent, hoogleraar of gewoon hoogleraar met een voltijdse opdracht.

De wedde van de docenten die een deeltijdse opdracht uitoefenen is niet onderworpen aan de wetgeving op de cumulatie van de wedden van het rijkspersoneel.

De in artikel 1, § 1, bedoelde leden van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School genieten in dezelfde mate en onder dezelfde voorwaarden, de toelagen, vergoedingen en bijkomende bezoldigingen welke aan de personeelsleden van de rijksbesturen worden toegekend, met inbegrip van de kinderbijslag en de geboortetoeelage.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Si le directeur des études est civil, il doit être issu du corps professoral. Son échelle de traitements sera fixée par le Roi dans le cadre des barèmes existants. Il reste soumis au régime de pension qui lui était applicable au moment de sa désignation comme directeur des études.

Art. 5. Indien de studiedirecteur een burger is, moet hij komen uit het onderwijzend personeel. Zijn weddeschaal wordt door de Koning bepaald in het kader van de bestaande schalen. Hij blijft onderworpen aan de pensioenregeling die op hem toepasselijk was op het ogenblik van zijn aanstelling tot studiedirecteur.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre II. — Disposition transitoire

Art. 6. Les professeurs civils nommés avant le 1er juillet 1989 et en fonction à la date d'entrée en vigueur de la présente loi jouissent des traitements prévus pour les professeurs ordinaires.

Hoofdstuk II. — Overgangsbepaling

Art. 6. De burgerhoogleraren die vóór 1 juli 1989 werden benoemd en op de dag van de inwerkingtreding van deze wet in dienst zijn, genieten de wedden die voor de gewone hoogleraren bepaald zijn.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre III. — Dispositions finales

Art. 7. Dans l'article 1er, 3°, de la loi du 4 août 1986 réglant la mise à la retraite des membres du personnel enseignant de l'enseignement universitaire et modifiant d'autres dispositions de la législation de l'enseignement, les mots « et professeurs » sont remplacés par les mots « professeurs et professeurs ordinaires ».

Hoofdstuk III. — Slotbepalingen

Art. 7. In artikel 1, 3°, van de wet van 4 augustus 1986 tot regeling van de oppensioenstelling van de leden van het onderwijzend personeel van het universitair onderwijs en tot wijziging van andere bepalingen van de onderwijswetgeving, worden de woorden « en hoogleraren » vervangen door de woorden « hoogleraren en gewone hoogleraren ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. Dans l'article 7 de la loi du 18 mars 1838 organique de l'Ecole royale militaire, modifié par la loi du 25 août 1920, la rubrique « Enseignement » est remplacée par la rubrique suivante:

« Enseignement.

1° L'enseignement est confié à du personnel enseignant composé d'officiers, d'anciens officiers et de civils ayant satisfait à leurs obligations militaires.

2° Le personnel enseignant officier comprend des répétiteurs, des maîtres de langue, des chargés de cours et des professeurs.

3° Le personnel enseignant civil comprend des répétiteurs, des maîtres de langue, des maîtres de langue principaux, des chargés de cours, des professeurs et des professeurs ordinaires.»

Art. 8. In artikel 7 van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de Koninklijke Militaire School, gewijzigd bij de wet van 25 augustus 1920, wordt de rubriek « Onderwijs » vervangen door de volgende rubriek:

« Onderwijs.

1° Het onderwijs wordt toevertrouwd aan onderwijzend personeel samengesteld uit officieren, gewezen officieren en burgers die aan hun militaire verplichtingen hebben voldaan.

2° Het onderwijzend personeel bestaande uit officieren omvat repetitoren, taalleraren, docenten en hoogleraren.

3° Het onderwijzend burgerpersoneel omvat repetitoren, taalleraren, eertaanwezende taalleraren, docenten, hoogleraren en gewone hoogleraren.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. Sont abrogés:

1° La loi du 1er juillet 1948 relative au statut et aux rétributions du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire.

2° L'article 11 de la loi du 18 mars 1838 organique de l'Ecole royale militaire.

Art. 9. Opgeheven worden :

1° De wet van 1 juli 1948 betreffende het statuut en de bezoldiging van het burgerlijk onderwijzend personeel der Koninklijke Militaire School.

2° Artikel 11 van de wet van 18 maart 1838 houdende organisatie van de Koninklijke Militaire School.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. L'article 4 de la présente loi produit ses effets le 1er janvier 1990.

Art. 10. Artikel 4 van deze wet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1990.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

INTERPELLATION DE M. SCHARFF AU MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE SUR «L'ATTITUDE DU GOUVERNEMENT BELGE QUANT AU MAINTIEN OU NON DES TROUPES BELGES EN EX-YOUGOSLAVIE SUITE AU RETOUR EN BELGIQUE DU GENERAL F. BRIQUEMONT VU L'AMBIGUITE DE L'ONU»

INTERPELLATIE VAN DE HEER SCHARFF TOT DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «HET STANDPUNT VAN DE BELGISCHE REGERING OVER DE VRAAG OF DE BELGISCHE MILITAIRES AL DAN NIET IN EX-JOEGOSLAVIE BLIJVEN NU GENERAAL F. BRIQUEMONT, TENGEVOLGE VAN DE ONDUIDELIJKHEID BIJ DE VN NAAR BELGIE TERUGKEERT»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'interpellation de M. Scharff au ministre de la Défense nationale sur «l'attitude du Gouvernement belge quant au maintien ou non des troupes belges en ex-Yougoslavie suite au retour en Belgique du général Francis Briqueмонт vu l'ambiguïté de l'ONU».

La parole est à l'interpellateur.

M. Scharff (PSC). — Monsieur le Président, je me permets d'interpeller le ministre sur cette question à la suite du retour du général Briqueмонт.

On peut certes, pour ce qui concerne le drame yougoslave, se féliciter du langage ferme qu'a tenu le treizième Sommet de l'Alliance atlantique qui a eu lieu à Bruxelles les 10 et 11 janvier derniers, mais on peut également s'inquiéter des discordances entre les stratégies de l'ONU ou de l'Alliance et les officiers sur le terrain commandant les Casques bleus en Yougoslavie ainsi qu'entre les déclarations et les actes de la communauté internationale.

Plus généralement, on ne peut également que ressentir un malaise quand on mesure le gouffre qui sépare les principes sur lesquels la communauté des Etats entend fonder les nouvelles relations internationales et la réalité de la solution proposée aux belligérants en Bosnie.

Force est, en effet, de constater, au vu des éléments qui sont à notre disposition, que les propositions d'accord successivement mises sur la table s'éloignent de plus en plus des principes de l'Etat de droit et du respect des droits de l'homme et des minorités.

Ces propositions successives font la part toujours plus belle au fait accompli et à la force brutale, alors qu'elles ne suffisent tout de même jamais à satisfaire les souhaits et les ambitions de l'ensemble des parties à la guerre.

Dans quelques semaines, les Occidentaux devront décider s'ils maintiennent leurs forces en Bosnie.

Je veux saluer le courage et la dignité de nos Casques bleus. Leur départ immédiat équivaldrait à livrer totalement les populations à la barbarie de quelques-uns.

Une telle décision signifierait la faillite totale de la politique occidentale en Bosnie et constituerait une incitation à passer à l'action pour tous les extrémistes vivant dans l'ancien empire soviétique, jusque dans la plaine danubienne.

Un retrait immédiat pur et simple apparaît dès lors comme la dernière chose à envisager.

En fait, et des commentateurs du Sommet atlantique de Bruxelles l'ont souligné, la politique actuelle des Occidentaux ne paraît plus tenable très longtemps, alors qu'ils n'en ont pas d'autre.

Nous sommes en fait à la croisée des chemins.

Je ne peux m'empêcher de penser que le malaise général que nous éprouvons à l'égard de la question de l'ex-Yougoslavie découle de cette inadéquation fondamentale entre les principes qui sont les nôtres et la politique effective suivie, qui imprègne les propositions successives d'accords.

Je ne peux par ailleurs écarter de mon esprit la pensée que nos interlocuteurs yougoslaves sont avant tout des chefs de guerre qui se nourrissent et ont besoin d'elle pour se maintenir au pouvoir. Comment, dans ces conditions, espérer pouvoir les convaincre de conclure une paix juste et durable?

Pour ces deux raisons, j'en viens à m'interroger sur la question de savoir si nous ne devons pas tirer la conclusion que la communauté internationale a, jusqu'à présent, fait fausse route en s'obstinant à essayer d'amener les belligérants à trouver un accord entre eux.

La communauté internationale pourrait à tout le moins trouver un accord minimal pour faire respecter les résolutions du Conseil de sécurité sur le renforcement de la FORPRONU, afin d'empêcher l'étranglement de Sarajevo, des zones de sécurité et autres régions menacées en Bosnie et prendre toutes les dispositions nécessaires à cet effet.

Depuis le début de la crise yougoslave, la communauté internationale a subi bien plus qu'elle n'a pu prévenir les événements. Tout cela démontre l'inadéquation actuelle des moyens et des structures dont elle dispose pour imposer sa volonté et faire respecter l'ordre international et les principes sur lesquels celui-ci doit se fonder.

Plus généralement, l'évolution de la crise yougoslave montre qu'il devient impératif de rénover et de renforcer les structures et les moyens d'action des Nations unies.

C'est dans le souci de nous aider à répondre à ces deux questions, fondamentales pour l'avenir de notre continent et la construction européenne, que je souhaiterais, monsieur le ministre, que vous preniez l'initiative, en relation avec le président de notre commission de la Défense, d'inviter le général Briqueмонт, dont j'apprécie particulièrement l'engagement et la franchise, à venir nous exposer son point de vue. Je tiens également à lire l'éloge du journal *Oslobodenje* — *Libération* — de Sarajevo : «... le général Briqueмонт, un officier intègre et profondément moral qui n'a pu accepter de demeurer un observateur indifférent et un exécuteur neutre des tâches humanitaires par lesquelles votre Europe civilisée tente de faire taire sa conscience...».

Par la presse, nous avons appris la fin anticipée de sa mission et son retour prochain en Belgique.

Apparemment, cette décision résulte d'un souhait exprimé par le général vu l'ambiguïté du mandat confié par l'ONU. Les plus hauts responsables militaires sur le terrain, comme le général Cot, et précédemment le général Morillon, se sont exprimés à plusieurs reprises dans le même sens.

Ainsi, monsieur le ministre, voulez-vous me faire connaître l'avis du Gouvernement quant aux conditions du maintien d'une présence militaire belge en ex-Yougoslavie ? (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Bougard.

M. Bougard (Ecolo). — Monsieur le Président, il est extrêmement difficile pour les partis politiques de prendre position à l'égard de la situation en ex-Yougoslavie. En effet, le véritable

drame qui s'y déroule est en quelque sorte l'image d'un échec européen, et, plus particulièrement, d'une politique européenne commune.

A mon tour, je tiens à souligner que la situation devient chaque jour davantage intenable pour les Casques bleus qui opèrent en ex-Yougoslavie, et plus particulièrement en Bosnie-Herzégovine. On ne compte plus les humiliations qu'ils y subissent. Les tracaseries qu'ils doivent supporter lors du passage des différents *check-points*, installés par les milices et les bandes armées qui déchirent le pays, sont de plus en plus nombreuses. La FORPRONU ne parvient pratiquement plus à acheminer l'aide humanitaire destinée aux populations bloquées dans les villes assiégées et victimes des exactions guerrières de toutes les parties en présence.

La question qu'il convient de se poser est la suivante : comment une force de paix représentant la communauté internationale peut-elle être mise en échec par une poignée de barbares et de criminels de guerre — car il s'agit malheureusement bien de cela ?

Je salue ici le courage du général Briquemont et de son prédécesseur, le général Morillon, qui ont osé parler franchement en dénonçant les conditions dans lesquelles ils devaient opérer. Ils ont notamment signalé l'absence de clarté de leur mandat et l'insuffisance des moyens mis à leur disposition pour son exécution correcte.

Il est difficile de ne pas penser que les gouvernements européens et les responsables onusiens se sont achetés une bonne conscience aux dépens des Casques bleus auxquels ils ont confié une mission impossible. De nombreuses personnes ont cette impression.

Le mandat des Casques bleus opérant dans l'ex-Yougoslavie est une mission de maintien de la paix. Une telle mission suppose un accord de paix préalable entre tous les belligérants. Or, première ambiguïté, c'est loin d'être le cas dans l'ex-Yougoslavie.

Devant les difficultés, voire l'impossibilité d'acheminer des convois humanitaires vers certaines enclaves assiégées, le Conseil de sécurité a adopté la énième résolution sur l'ex-Yougoslavie, la résolution 836, qui permet à la FORPRONU de protéger des zones de sécurité musulmanes en Bosnie, mais l'on attend toujours les renforts prévus pour cette protection.

Il en résulte une deuxième ambiguïté puisque le conseil de sécurité adopte des résolutions sans se donner les moyens de les appliquer.

M. Scharff a rappelé que l'ONU est une institution un peu poussiéreuse, au fonctionnement bureaucratique. Par ailleurs, parmi les 184 pays membres, un peu plus d'une vingtaine seulement ont acquitté leur cotisation à l'institution. De ce fait, l'ONU est quasi en cessation de paiement, ce qui ne facilite pas le recrutement des Casques bleus, car les pays qui fournissent des soldats exigent légitimement d'être remboursés pour leurs frais.

Mais il serait faux d'attribuer toute la responsabilité de l'impasse dans laquelle se trouve la FORPRONU aux Nations unies. Les gouvernements européens, le nôtre y compris, j'insiste, portent une part de responsabilité dans l'impasse dans laquelle se trouve la mission des Casques bleus en ex-Yougoslavie.

Tout d'abord, depuis le début du conflit, on n'observe pas de politique cohérente, de politique commune des pays européens. Chaque pays préfère suivre ses propres intérêts nationaux, qui sont par ailleurs quelquefois contradictoires.

Par ailleurs, les gouvernements européens ont limité leur contact avec les nationalistes, les tenants de l'épuration ethnique et les chefs de guerre. On était en droit d'espérer que la présidence belge innove en la matière et se montre moins timide, entre en contact avec les vrais démocrates qui, dans toutes les républiques de l'ex-Yougoslavie, résistent aux nationalistes et aux fascistes.

C'est une grande déception pour les écologistes de constater que seuls les Karadzic, Milosevic et autre Boban ont été considérés comme interlocuteurs valables par M. Claes et les gouvernements européens. En agissant de la sorte, votre Gouvernement et les gouvernements de l'Union européenne ont affaibli les démocrates de l'ex-Yougoslavie, tous ces juristes, ces professeurs, ces artistes, ces journalistes, qui combattent encore au péril de leur vie l'idéologie de la purification ethnique.

En agissant de la sorte, votre Gouvernement a aussi contribué à affaiblir la position des Casques bleus en ex-Yougoslavie. Actuellement, on en viendrait presque à croire que, pour devenir un interlocuteur valable aux yeux des gouvernements européens, il suffit de porter une kalachnikov en bandoulière, commander une bande de paumés bien armés et gavés de slivovitz et rançonner un convoi humanitaire...

Monsieur le ministre, vous conviendrez que c'est vraiment le monde à l'envers. Il est temps de se ressaisir, car c'est la crédibilité de la communauté démocratique internationale qui est en jeu.

En ce qui concerne la contribution de notre pays en effectifs pour la FORPRONU, la Belgique n'a certainement pas à rougir. Sa contribution est importante, ce qui constitue une raison de plus, monsieur le ministre, pour défendre l'utilité de la FORPRONU qui, selon nous, doit continuer son travail en ex-Yougoslavie. Mais cette FORPRONU doit être renforcée quantitativement et qualitativement.

Par ailleurs, l'ONU doit aussi donner un mandat clair à ceux qui commandent les opérations sur le terrain, un mandat qui accroisse leur poids et leur marge d'action contre ceux qui bafouent le droit humanitaire et les cessez-le-feu. Il est tout aussi clair que les règles d'engagement de la FORPRONU doivent être modifiées pour que celle-ci puisse accomplir une véritable mission de police internationale et protéger à la fois l'aide humanitaire et les destinataires de cette aide. Nul n'ignore que l'efficacité d'une police est tributaire d'instances judiciaires fonctionnant correctement.

Or, dans le cas de l'ex-Yougoslavie, cette police devrait être la FORPRONU et le tribunal international chargé de juger les crimes de guerre, l'instance judiciaire. Cette instance a été créée à grands renforts de publicité mais aucun résultat concret n'a été enregistré jusqu'à présent. Comment la FORPRONU peut-elle être efficace, crédible, si les moyens juridiques dont la communauté internationale se dote ne sont pas appliqués ?

Ce que l'on attend du Gouvernement belge, c'est qu'il défende les idées que je viens de développer bec et ongles au sein de la troïka européenne, dont il est encore membre pour six mois. C'est important car la présidence grecque nous inspire quelques craintes par rapport à l'évolution de la situation en ex-Yougoslavie. La présidence belge doit faire preuve de moins de timidité que ce ne fut le cas jusqu'à présent.

Lorsque j'évoque la nécessité, pour les gouvernements européens, d'entrer en contact avec les démocrates de l'ex-Yougoslavie et non plus avec les chefs de guerre, vous me traitez de naïf. Le ministre Claes a d'ailleurs eu la même attitude vis-à-vis de M. Benker. Le naïf que je suis vous renvoie aux recommandations contenues dans le rapport de M. Mazowiecki, qui invite précisément la communauté internationale à ouvrir le dialogue avec les vrais démocrates de l'ex-Yougoslavie, c'est-à-dire ceux qui résistent pacifiquement à la purification ethnique. Il en existe. Je vous renvoie également aux actions de « Causes communes » et de « Balkanactie », actions menées par les communes et les collectivités locales qui, elles, à l'instar des gouvernements européens, ont choisi de dialoguer avec les démocrates de l'ex-Yougoslavie, qui ont installé dans diverses régions des ambassades des démocraties locales. Ces ambassades tentent de renouer le dialogue entre les citoyens de ces diverses communautés de l'ex-Yougoslavie victimes des politiques d'épuration ethnique menées par les chefs de guerre.

Si, finalement, les Casques bleus devaient être retirés de l'ex-Yougoslavie, ce serait certainement une lâcheté et un crime moral envers les victimes civiles innocentes. Ce serait surtout un aveu d'impuissance devant la résurgence du fascisme et des idéologies d'épuration ethnique.

Ce qui est en jeu en ex-Yougoslavie, c'est la défense de la démocratie, où qu'elle soit. Et notre renoncement là-bas équivaldrait à un signe positif donné aux « nazillons » de tous poils, qu'ils sévissent à l'Est ou simplement chez nous.

M. le Président. — Je vous demande de bien vouloir conclure, monsieur Bougard, car votre temps de parole est épuisé.

M. Bougard (Ecolo). — J'en ai presque terminé, monsieur le Président. Je voudrais simplement poser quelques questions d'ordre technique à M. le ministre.

Tout d'abord, ne serait-il pas possible pour la FORPRONU de neutraliser les tireurs isolés et peu nombreux qui ouvrent le feu sur la population locale? Sont-ce les règles d'engagement ou les difficultés techniques qui l'empêchent?

Ensuite, avec les moyens techniques dont on dispose actuellement — photographies extrêmement précises par satellites, systèmes d'écoute, etc. —, la FORPRONU ne pourrait-elle pas identifier les commandants des batteries qui pilonnent les villes assiégées de manière aveugle? Ces personnes sont aussi des criminels de guerre. Serait-il techniquement possible pour la FORPRONU de procéder à leur arrestation?

Enfin, votre Gouvernement compte-t-il, ainsi que l'a promis M. Claes, notamment dans une lettre adressée aux verts, engager le dialogue avec les vrais démocrates de l'ex-Yougoslavie? (Applaudissements.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Wambeke.

De heer Van Wambeke (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de heer Scharff heeft zijn interpellatie bewust beperkt gehouden. Ook ik zal mij beperken tot de essentie.

Mijnheer de minister, het is toch verontrustend dat opeenvolgende bevelvoerende generaals in ex-Joegoslavië kritiek leveren op de houding van de Verenigde Naties en, al dan niet op eigen aanvraag, vervroegd worden teruggeroepen. Eerst was er de Canadese generaal MacKenzie, die kritiek had omdat het VN-hoofdkwartier zijn verslagen over de excessen in de Servische detentiekampen vijf maanden negeerde en ze dan pas serieus nam. Hij kon in 1992 vervroegd naar huis wekeren. Dan was er de Franse generaal Morillon, die na zijn geruchtmakend bezoek aan Srebrenica, in een poging om de Servische belegeraars te verhinderen deze moslimstad in te nemen, heel wat kritiek had op de houding van de Verenigde Naties. Ook hij werd in juni van vorig jaar wegens zijn eigengereid optreden teruggeroepen.

En nu is er onze eigen generaal Briquemont, die reeds van in het begin kritiek had op de halfslachtige houding van president Clinton. De Amerikaanse president wilde immers enkel weten van luchtaanvallen, in plaats van een grootschalig optreden met de landstrijdkrachten. De hardste kritiek leverde hij na het mislukken van het voorbijje kerstbestand. Volgens generaal Briquemont was er een «fantastische kloof tussen de resoluties van de Veiligheidsraad van de VN, de wil om deze resoluties uit te voeren en de middelen die hiervoor ter beschikking worden gesteld van de bevelhebbers ter plaatse». Hij verklaarde toen de resoluties van de Veiligheidsraad niet langer te zullen lezen, omdat zij volmaakt zinloos zijn.

In een interview vorig weekend in *Der Spiegel* zegt hij dat VN-luchtaanvallen de omsingeling van Srebrenica, Goradze en Mostar niet zullen kunnen doorbreken. Hij toont er zich verwonderd over dat men van hem eist de humanitaire hulp voort te zetten en het vredesproces te activeren, terwijl terzelfder tijd de politici dreigen met het gebruik van geweld. Hij wijst ook nog eens op de grote kloof tussen de politieke intentieverklaringen en de middelen die ter beschikking worden gesteld van de militairen ter plaatse om ze uit te voeren. Een succesrijke crisisbeheersing is volgens hem onmogelijk zolang er geen duidelijkheid is over de te volgen koers.

Na generaal Briquemont kwam de Franse generaal Cot in de belangstelling. Hij drong vroeger reeds herhaaldelijk aan bij Boutros-Ghali voor een volmacht om luchtaanvallen te laten uitvoeren. De Veiligheidsraad keurde immers in juni van vorig jaar een resolutie goed die Boutros-Ghali toelating geeft om luchtaanvallen te bevelen, zeker wanneer er Blauwhelmen onder vuur liggen. Generaal Cot verweet begin januari de Verenigde Naties inert te zijn en niet geïnteresseerd te zijn in een nuttige dialoog. In een interview op *Antenne 2* zegde hij genoeg te hebben van de vernederingen die zijn soldaten moeten ondergaan, van de aanslagen en van het onvermogen om de hulpverlening aan de burgerbevolking te garanderen. Hij verwees ter zake naar de schijnexecutie in Visoko, waaraan elf Canadese soldaten ten prooi vielen. De volgende keer zou er wel eens een echte executie

kunnen volgen. Volgens generaal Cot is het tijd om krachtig op te treden tegen Bosnische Serviërs die de VN-troepen hinderen in hun werk.

Ik wijs hier dadelijk op het meningsverschil tussen generaal Cot en generaal Briquemont. Generaal Briquemont is altijd een uitgesproken tegenstander geweest van luchtaanvallen op Servische stellingen. Hij heeft altijd hardop gezegd dat er zonder zijn toestemming geen luchtaanvallen mogen plaatshebben.

Wat zijn echter de gevolgen van deze situatie? De Canadezen dreigen ermee hun troepen terug te trekken, zeker nadat de Serviërs belet hebben dat hun soldaten werden afgelost door Deense. De Britse minister Hurd zegde dat de aanwezigheid van Britse VN-troepen in ex-Joegoslavië niet eeuwig kan duren.

In Frankrijk is men van langsom meer voorstander van een hard optreden waarvoor ook de generaals Morillon en Cot pleiten. In het interview met *Der Spiegel* zegt generaal Briquemont: «Wenn bis Ende Januar kein Friedensabkommen erreicht wird, müssen die verantwortlichen Politiker unser Engagement in Bosnien völlig neu überprüfen.» En verder: «Aber wenn im Frühling der Krieg mit neuer Gewalt aufflammt, stehen wir vor der Frage, ob wir es uns leisten können, so weiterzumachen wie bisher.» Dat is toch zeer duidelijke taal. Jacques Baumel zegt in een artikel van *Le Monde* van 13 januari 1994: «Les fracassantes déclarations des généraux Briquemont et Cot révèlent le malaise croissant qui règne dans la FORPRONU dont les soldats, paralysés par de prudentes consignes, supportent de plus en plus mal les humiliations et les tracasseries de quelques chefs de bandes locaux. Ce n'est pas un changement de général qui apportera une quelconque solution.»

Mijnheer de minister, de klachten van de generaals hebben één en ander duidelijk gemaakt. Ofwel verlaten wij Bosnië en geven wij alles op wat de VN-vredesmacht tot nu toe heeft bereikt, ofwel bereiden wij het mandaat van de Blauwhelmen uit en dan staan wij voor de keuze tussen *peace keeping* of *peace enforcing*. Wij stellen ten eerste vast dat er een grote onvrede is bij de militairen ter plaatse ten overstaan van de politiek van de VN en van de Europese beleidsmakers. Ten tweede is het bijzonder funest voor de militairen wanneer de dubbelzinnigheid van het mandaat blijft bestaan. Tenslotte moeten wij aandacht hebben voor de frustraties van de bevelhebbers wanneer operaties zonder gevolg blijven. Welke gevolgen kunnen een terugtrekking hebben?

Het terugtrekken van de VN-troepen zou ten eerste gezichtsverlies betekenen voor de Verenigde Naties, vooral na het voorval in Somalië. Het zou ten tweede eveneens de terugtrekking van de waarnemers van de Europese Unie en voor een groot deel ook van de hulpverleners voor gevolg hebben. Ten derde zouden de gevechten hervatten, met alle gevolgen vandien.

Mijnheer de minister, wij moeten generaal Briquemont, in tegenstelling tot wat in de pers wordt geschreven, niet zien als iemand die de stellingen verlaat, maar zijn manschappen ter plaatse laat. Wij moeten dit ontslag eerder zien als een signaal naar de Verenigde Naties en naar de Europese Unie. Wij moeten ons ernstig beraden over de vraag of wij de interventie voortzetten en, zo ja, onder welke voorwaarden. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vermeiren.

De heer Vermeiren (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de heer Van Wambeke heeft het mij gemakkelijk gemaakt daar hij een duidelijk beeld heeft geschetst van de situatie waarin wij ons binnen de Verenigde Naties bevinden, wat deze problematiek betreft. Er zijn twee kampen ontstaan. Enerzijds is er het politieke kamp, het kamp van degenen die beslissingen nemen. Anderzijds is er het kamp van de militairen dat duidelijk met een eigen mening naar buiten komt, iets wat in de geschiedenis nog niet zo vaak is gebeurd. Wij moeten er ons van bewust zijn dat wij in een ernstige impasse zijn geraakt en dat het moment is gekomen waarop iedereen zijn verantwoordelijkheid op zich moet nemen. België staat daarbij in de spotlights omdat het een Belgisch generaal is die, met de beste bedoelingen, de zware beslissing heeft genomen om ontslag te nemen.

Wij hebben alleszins grote eerbied voor het werk dat generaal Briquemont gepresteerd heeft en voor de boodschap die hij ons heeft gebracht, maar tegelijkertijd laten de gruwelen die zich nog dagelijks in ex-Joegoslavië afspelen ons niet los.

Wat ons vandaag belangrijk lijkt — en daarom kom ik op deze tribune —, is dat de federale Regering kleur zou bekennen. Voortgaande op berichten in de pers moeten wij concluderen dat de ministers van Landsverdediging en van Buitenlandse Zaken niet op dezelfde golflengte zitten. De heer Devolder, voorzitter van de kamercommissie voor de Defensie, heeft erop aangedrongen dat generaal Briquemont zo vlug mogelijk zou gehoord worden door de verenigde commissies voor Defensie en Buitenlandse Betrekkingen van Kamer en Senaat om het Parlement zijn visie mee te delen. De minister van Landsverdediging kon zich bij dat verzoek aansluiten. Voor ons parlementsleden zou het natuurlijk een zeer goede zaak zijn zo vlug mogelijk de visie van generaal Briquemont te kennen, want nu zijn wij aangewezen op de pers. Deze ontmoeting moet er dringend komen niet alleen omdat er vanuit de UNO een beslissing moet worden genomen om een einde te maken aan de gruwelen, maar ook omdat wij niet goed weten wat, na de verklaringen van minister Claes die zich niet zo lovend uitsprak over de beslissing van generaal Briquemont. Minister Claes had het blijkbaar moeilijk met dit ontslag, maar bovendien hebben wij, ook weer via de pers, vernomen dat hij een ander Belgisch generaal als opvolger had voorgesteld, blijkbaar zonder succes. In een Engels persbericht heb ik kunnen lezen dat men niet meer wil weten van generaals die bepaalde talen spreken omdat men er altijd moeilijkheden mee zou hebben. Wat betekent dit eigenlijk?

Her lijkt mij dus belangrijk dat wij generaal Briquemont zo spoedig mogelijk kunnen ontmoeten, maar tegelijkertijd spreek ik de wens uit dat de commissies voor de Defensie en de Buitenlandse Betrekkingen van Kamer en Senaat zo vlug mogelijk de ministers van Landsverdediging en van Buitenlandse Zaken zouden kunnen horen, ook al om de houding van ons land in het kader van de UNO te bepalen. Het lijkt ons absoluut nodig te weten wat het standpunt van onze Regering is tegenover dit conflict en het optreden van de UNO. Ik herinner mij dat een tijd geleden België en Nederland bereid waren verder te gaan dan de andere landen om meer financiële middelen ter beschikking te stellen van generaal Briquemont. Als kleine landen bleven we echter met die vraag nogal geïsoleerd achter.

Ik dring er dus op aan dat het Parlement zeer snel een inventaris krijgt van alle acties die de jongste jaren werden ondernomen en van hun resultaten. Ik heb het dan duidelijk niet alleen over de interventie in Joegoslavië. Wij moeten ons bezinnen over het geheel van het beleid dat door België wordt gevolgd. Over deze kwestie moeten wij immers een consensus nastreven en polemieken tussen meerderheid en oppositie zoveel mogelijk vermijden. Voor deze aspecten van de buitenlandse politiek en voor defensiezaken in het algemeen moeten wij zeker en vast eensgezind optreden. Precies daarom dring ik erop aan dat er een balans wordt opgemaakt en dat wij bovendien een kader uittekenen voor het beleid dat België in de toekomst in deze materie en in het bijzonder voor humanitaire acties moet voeren.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Delcroix.

De heer Delcroix, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Scharff voor deze interpellatie en ook de andere senatoren die hier het woord hebben gevoerd. Ik zal trachten zo uitvoerig mogelijk antwoord te geven op hun vragen en hun bekommernissen, die overigens in grote mate ook de mijne zijn.

Generaal Briquemont werd door de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, die voor deze functie een uitgesproken voorkeur had voor een Belgisch officier, aangeduid als commandant van de FORPRONU in Bosnië. Het professionalisme waarvan onze troepen in Joegoslavië en Somalië bij andere recente VN-operaties blijk gaven, was daar zeker niet vreemd aan.

Tijdens de zes maanden van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie heb ik steeds, in de mate van het mogelijke, rekening gehouden met de adviezen van generaal Briquemont. De generaal kent de situatie op het terrein in Bosnië immers zeer goed. Ik heb herhaalde malen met hem in Brussel van gedachten gewisseld, vooraleer hij op zending vertrok of wanneer hij voor een kortstondig bezoek in ons land was. Ook tijdens mijn reis naar Sarajevo heb ik de generaal gesproken.

De opvatting en de bevindingen van generaal Briquemont over de behoefte aan humanitaire hulp in Bosnië lagen aan de basis van de gemeenschappelijke actie waarvoor de Europese Unie 48 miljoen ecu heeft uitgetrokken. Generaal Briquemont heeft in september 1993 onderstreept dat hij voor het uitvoeren van deze missie 4 000 bijkomende manschappen nodig had. Men zit nog steeds te wachten op het gros van de toezeggingen.

Ik moet hier toch even verduidelijken dat België en Nederland de enige landen waren die toezeggingen hebben gedaan en vooral dat alleen België zijn toezeggingen heeft gerealiseerd. België heeft op het eerste verzoek van generaal Briquemont positief geantwoord en nog een genie-eenheid toegevoegd aan onze reeds ter plaatse zijnde transporteenheid. Aldus konden de zwaar beschadigde routes weer worden hersteld.

Generaal Briquemont heeft zich met veel energie ingezet om de politieke en militaire toestand te deblokken. Door zijn strikte neutraliteit en zijn grote bereidheid tot helpen, is hij er in geslaagd het vertrouwen te winnen van de leiders van de betrokken partijen. Hij kon hierdoor vele gevechten en beschietingen voorkomen en vele mensenlevens redden.

Hij heeft ook resoluut de zijde van de bevolking gekozen, de kant van de gewone mens, de verdrukte, de machteloze in de draaikolk van het zinloze geweld. De plaatselijke bevolking heeft dan ook erg veel waardering voor deze voor hen atypische generaal, die luistert naar de mensen, die hen begrijpt, die niet oorlogszuchtig is en zich niet laat leiden door persoonlijke ambities. De open brief die onlangs werd gepubliceerd in de krant *Oslobodenje* is een mooi bewijs van het respect dat de bevolking van Sarajevo heeft voor hun «Generaal van de Vrede», die veel meer deed dan zijn opdracht hem voorschreef.

Gedreven door zijn permanente bekommernis om bloedvergieten te voorkomen heeft generaal Briquemont ook niet nagelaten de buitenwereld en de internationale organisaties te wijzen op de zwakheden van hun interventie. Hij weigerde terecht zich neer te leggen bij de waanzinnige en immorele tragedie die zich rondom hem langzaam voltrok.

Le général Briquemont a demandé qu'il soit mis fin à ses fonctions de commandant de la FORPRONU pour la Bosnie. Cette décision résulte de motivations personnelles. Dans ses déclarations, le général Briquemont a notamment mis l'accent sur les circonstances difficiles dans lesquelles il devait exercer sa mission, sur le manque de moyens militaires mis à la disposition de la FORPRONU et sur la mauvaise foi dont font preuve, dans chaque négociation, les trois parties au conflit.

Le mandat de la FORPRONU en Bosnie n'est pas ambigu; ses objectifs non plus. Elle est chargée de protéger les convois humanitaires et les zones de sécurité. Elle dispose actuellement de douze mille hommes pour le faire, en grande majorité fournis par les pays de l'Union européenne. Le général Cor a demandé quatre mille hommes de plus pour pouvoir exercer de façon correcte ces deux mandats. Les réactions des autres États se font encore attendre.

Les deux cent cinquante Casques bleus belges affectés à la FORPRONU en Bosnie effectuent des tâches que le général Briquemont lui-même a toujours considérées comme prioritaires et pour lesquelles il avait du reste obtenu des renforts de la part des autorités belges, à savoir le transport de l'aide humanitaire en Bosnie centrale et la réfection des routes permettant un acheminement plus efficace de cette aide. Cette action contribue sans aucun doute à l'objectif principal du général Briquemont, tel qu'il l'a exposé lui-même, à savoir améliorer les conditions d'existence de la population civile en Bosnie.

Les négociations politiques en vue d'aboutir à un règlement de paix en Bosnie-Herzégovine se poursuivent, en dépit des apparences. Aussi longtemps qu'elles se poursuivront, la communauté internationale ne peut se permettre d'abandonner à elle-même l'immense majorité de la population qui dépend, pour sa survie, de l'assistance qui lui est donnée et dont les intérêts sont loin d'être pris en considération par les chefs, politiques et militaires, des différentes parties au conflit.

De aanwezigheid van onze militairen blijft noodzakelijk in dat verscheurd land ten einde het bloedvergieten te beperken. Reeds begin vorig jaar en niet enkel de jongste weken heb ik gezegd dat er perspectief moet zijn in een opdracht, ook in het belang van het moreel van onze soldaten.

Het is niet aangewezen op dezelfde wijze verder te gaan als in het verleden. De druk op de drie oorlogvoerende partijen moet worden opgevoerd.

Het zijn niet de militairen die mislukken in hun taak, maar het zijn in eerste instantie de oorlogvoerende partijen die mislukken in hun onderhandelingen. Zij moeten zelf tot een oplossing komen. Wij kunnen die oplossing niet forceren.

In antwoord op de vraag van de heer Scharff heb ik het initiatief genomen om in de loop van februari generaal Briquemont uit te nodigen op een gezamenlijke bijeenkomst van de commissies voor de Defensie van Kamer en Senaat. Bij die gelegenheid zal hij in alle openheid zijn oprechte mening kunnen vertolken.

Tijdens de voorbije zeven maanden heb ik generaal Briquemont nooit een haar in de weg gelegd om zijn vrijheid van meningsuiting te beperken. Het is steeds mijn beleidslijn geweest om de militairen spreekrecht te geven, ook wanneer ze zaken zeggen die voor sommigen onaangenaam zijn.

Mijnheer Vermeiren, ik heb er geen enkel bezwaar tegen dat deze ontmoeting met generaal Briquemont plaatsvindt in aanwezigheid van de commissies voor de Buitenlandse Betrekkingen. Ik stel echter voor om deze beslissing aan het Parlement over te laten. Indien de voorzitters van de betrokken commissies dit wensen, is het onze plicht om op hun verzoek in te gaan.

De heer Bougard vraagt zich af of de *snipers*, de sluipschutters, niet kunnen worden gearresteerd. Hij vraagt of hiervoor technische bezwaren zijn dan wel of niet tot arrestatie wordt overgegaan in het kader van de *rules of engagement*. Sluipschutters opereren nu eenmaal heimelijk en vaak in het duister. Het is dus zeer moeilijk, zo niet onmogelijk hen te vatten. Toen onlangs een sluipschutter werd neergeschoten, heeft generaal Briquemont dit openlijk toegejuicht. Een arrestatie of het neerschieten van een sluipschutter is dus zeker niet in strijd met de *rules of engagement*. Dergelijke figuren moeten uit de weg worden geruimd omdat zij inderdaad veel onheil stichten in Sarajevo.

De zware artillerie kan wel grotendeels worden gelokaliseerd. Toch ben ik persoonlijk van oordeel dat er meer luchtdetectie nodig is. Men kan de artillerie op het ogenblik zeer goed opsporen met geperfectioneerde onbemande vliegtuigen die uitgerust zijn met camera's die de beelden doorseinen naar de ontvangstbasis.

Ik heb het geluk gehad met een C130 over het gebied te vliegen en te kunnen zien hoe de artillerie is ingeplant. Het is niet eenvoudig om de mensen die deze artillerie-eenheden bemannen te arresteren. Als men hen wil aanpakken, moet men overgaan tot een regelrechte aanval, maar zoiets zal natuurlijk escaleren.

Mijnheer Bougard, in uw derde punt hebt u gevraagd dat er meer moet worden gepraat met de echte democraten. Iedereen is bereid om te praten met de echte democraten, maar dan zou het wel goed zijn dat zij op het terrein ook iets te zeggen hebben en helaas is hun impact nihil.

Ik geef u nu mijn persoonlijke mening over deze situatie. Men heeft reeds zeer veel gedialogeerd en onderhandeld. Het beste is nu een deadline te stellen. Als er vóór het einde van de winter geen vredesakkoord is, maar dan een vredesakkoord dat ook op het terrein wordt gerespecteerd, dan moet men het geweer van schouder veranderen — vergeef mij deze uitdrukking — en komen tot een hardere aanpak, omdat dat blijkbaar de enige taal is die men daar begrijpt. Bij een dergelijk scenario moet er wel prioriteit voor worden gezorgd dat de veiligheid van onze militairen niet in het gedrang komt en dat ook onze militairen in de Baranja bijvoorbeeld geen gijzelaars worden. Het geduld van vele mensen geraakt op, ook het mijne. Er zijn voldoende verslaggevers, gezanten en diplomaten naar het gebied gestuurd. We moeten tegen de volgende lente nieuwe opties uitwerken.

Verscheidene sprekers hebben kritiek geuit op de UNO en dat was gedeeltelijk terecht. De UNO bevindt zich in een periode van omschakeling. Gedurende 45 jaar heeft de UNO een bepaalde rol gespeeld, maar sinds enkele jaren is deze rol veranderd. De structuren zijn daarvoor echter niet altijd geschikt. Op het ogenblik «beheert» de UNO ruim 80 000 militairen *all over the world*, maar de militaire structuren van de UNO zijn zeker te beperkt. Diplomaten, met alle respect voor deze mensen, zijn niets steeds geschikt om militairen te coachen. Reeds bij zijn bezoek in de loop

van 1993 heb ik er bij de heer Boutros Ghali voor gepleit een sterke militaire structuur in de UNO uit te bouwen om met meer realiteitszin op het terrein een aantal zaken te organiseren. We hebben dan ook zopas beslist om vijf Belgische officieren naar het hoofdkwartier van de UNO te zenden om te helpen bij het uitwerken van een dergelijke militaire structuur. Bij onze verschillende militaire operaties hebben wij aan den lijve ondervonden dat het broodnodig is ervoor te zorgen dat onder meer de militaire logistiek in het kader van UNO-operaties beter functioneert. Het is trouwens ook één van de redenen waarom verschillende landen afhaken bij militaire operaties. Zij moeten immers zelf instaan voor de logistiek omdat de UNO-machinerie op dit vlak onvoldoende werkzaam is.

Mijnheer Van Wambeke, de opeenvolgende generaals hebben veel kritiek geuit. Dit is misschien vervelend voor sommigen, maar volgens mij is het heilzaam.

Generaal Briquemont heeft, omwille van fysieke uitputting en intellectuele vermoeidheid, om vervanging gevraagd. Hij verblijft reeds gedurende zeven maanden in ex-Joegoslavië. Normaal worden de militairen om de vier maanden vervangen. Het is trouwens geen sinecure maandenlang geen behoorlijke nachtrust te hebben, continu te moeten onderhandelen en militaire bewegingen te moeten organiseren.

Toen ik de generaal in Sarajevo bezocht, heeft hij mij toevertrouwd dat de verschillende diplomaten die hem «soms» kwamen opzoeken, altijd zegden: «*Do something, general.*»

De generaal deelde mij ook mee dat dit zinnetje de titel zal zijn van een boek dat hij over zijn verblijf in Sarajevo zal schrijven. Militairen moeten precieze instructies krijgen om met de nodige efficiëntie een taak uit te oefenen. Zij moeten niet de opdracht krijgen: «*Do something, general.*»

Wij hopen dat de vervanging van generaal Briquemont de aanleiding zal zijn tot een bezinning over de methode. De werkwijze van generaal Briquemont heeft tot dusver geen resultaat gehad omwille van de situatie op het terrein.

Mijnheer Vermeiren, ik heb reeds een aantal van uw vragen beantwoord. Het is geen probleem om de commissies bijeen te brengen, ik ben daar zelfs voorstander van.

De meningen van de minister van Buitenlandse Zaken en van mijzelf lopen grotendeels gelijk. Er zijn wel eens accentverschillen omdat ik voornamelijk contacten heb met militairen en de minister van Buitenlandse Zaken vooral met diplomaten, die wel eens een andere taal gebruiken. Maar in het algemeen voeren wij een eenvormig beleid.

Aangaande de inventaris van onze interventies, verwijs ik naar de documenten die in de commissie werden rondgedeeld; daarin worden de inspanningen vermeld die ons land doet en de kosten die eraan zijn verbonden.

Op vraag van de heer Bougard in de commissie voor de Defensie zal er een inventaris worden gemaakt en zal er een evaluatie zijn over onze operaties in Somalië. Wij pogen op dit vlak een vrij grote openheid tot stand te brengen en ervoor te zorgen — de heer Briquemont levert daartoe een grote bijdrage — dat het leger niet langer *la grande muette* is, maar dat er wordt meegedeeld wat de militairen op het hart ligt.

Ik meen dat het heilzaam is om de situatie met meer realiteitszin onder ogen te nemen. (*Applaus.*)

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 8 APRIL 1965 BETREFFENDE DE JEUGDBESCHERMING

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 8 AVRIL 1965 RELATIVE A LA PROTECTION DE LA JEUNESSE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de heer Pataer die mondeling verslag uitbrengt.

De heer Pataer (SP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, dit mondeling verslag moet toch wel de bijzondere aandacht krijgen van de Hoge Vergadering omdat ik niet kan verwijzen naar een geschreven verslag van de commissiebesprekingen. Gisterenmiddag heeft de commissie voor de Justitie zich over dit ontwerp gebogen en de rapporteur vertrouwen gegeven om hierover vandaag verslag uit te brengen.

Dit ontwerp is sterk aangetast door wat ik het «jojo-syndroom» noem. U kent dat speelgoed wel. Het is inderdaad de vierde keer dat dit ontwerp aan parlementaire bespreking onderworpen wordt: Kamer, Senaat, Kamer, Senaat...

Dit wijst op de zorgvuldigheid waarmee de commissies voor de Justitie van Kamer en Senaat wetgevend werk verrichten, maar misschien ook op de verstrooidheid die de commissieleden soms overvalt.

Deze opeenvolgende tekstwijzigingen hebben vooral te maken met de complexiteit van onze hervormde Staat. Doordat de problematiek van de jeugdbescherming gedeeltelijk — voor de strafrechtelijke en justitiële aspecten — behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid en gedeeltelijk — voor de meer zuivere beschermingsaspecten — onder de bevoegdheid ressorteert van de diverse Gemeenschappen, en rekening houdend met de vele «kruispunten» van deze verdeelde bevoegdheden, zijn bijstellingen bijna onvermijdelijk.

Over de inhoud van het ontwerp kan ik bondig zijn omdat het om kleine wijzigingen gaat. Wij moeten ingaan op wat de Kamer heeft beslist, namelijk twee kleine correcties aan te brengen aan dit ontwerp.

Eerst en vooral dient artikel 7 van het ontwerp te worden gewijzigd, dat de vervanging beoogt van artikel 44 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming. Dat artikel handelt over de territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbanken. Het eerste lid van dit artikel, dat reeds vroeger door de Senaat werd goedgekeurd, is in de Kamer op bezwaren gestuit.

Het artikel luidt als volgt: «Artikel 44 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 21 maart 1969, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Artikel 44. Onverminderd de artikelen 350, 353 en 367, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, wordt de territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbank bepaald door de verblijfplaats van de ouders, voogden of degenen die de persoon beneden de achttien jaar onder hun bewaring hebben op de dag dat het als misdrijf gekwalificeerd feit werd gepleegd.»

De Kamer heeft voorgesteld de woorden «op de dag dat het als misdrijf gekwalificeerd feit werd gepleegd» weg te laten. Het artikel heeft immers niet alleen betrekking op het strafrechtelijke, dus op het justitiële, maar ook op domeinen waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn. En voor die domeinen kan men niet spreken van «als misdrijf gekwalificeerde feiten», want voor dit soort van feiten zijn de Gemeenschappen niet bevoegd. Daarom heeft de Kamer door het schrappen van deze woorden de tekst vereenvoudigd en gepast gecorrigeerd.

Er werd voorts een kleine technische correctie in de tekst aangebracht om de Nederlandse tekst in overeenstemming te brengen met de Franse tekst.

De geamendeerde tekst werd door de commissie voor de Justitie eenparig aangenomen en ik nodig de voltallige vergadering uit vanmiddag het ontwerp met eenzelfde eenparigheid goed te keuren. (Applaus.)

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article 1er. A l'article 36bis de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, y inséré par la loi du 9 mai 1972 et modifié par la loi du 19 janvier 1990, sont apportées les modifications suivantes:

a) A l'alinéa 1er, les mots «mineurs de plus de seize ans» sont remplacés par les mots «personnes de plus de seize ans et de moins de dix-huit ans»;

b) Au 3° du même alinéa 1er, les mots «à la loi du 1er juillet 1956» sont remplacés par les mots «à la loi du 21 novembre 1989»;

c) A l'alinéa 2, la première phrase est supprimée;

d) Dans la deuxième phrase du même alinéa 2, les mots «s'ils» sont remplacés par les mots «si les débats devant ces juridictions»;

e) Au troisième alinéa, les mots «mineurs visés» sont remplacés par les mots «personnes visées».

Artikel 1. In artikel 36bis van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, ingevoegd bij de wet van 9 mei 1972 en gewijzigd bij de wet van 19 januari 1990, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) In het eerste lid worden de woorden «minderjarigen ouder dan zestien jaar» vervangen door de woorden «personen ouder dan zestien jaar en beneden achttien jaar»;

b) In het 3° van hetzelfde eerste lid, worden de woorden «de wet van 1 juli 1956» vervangen door de woorden «de wet van 21 november 1989»;

c) In het tweede lid wordt de eerste zin weggelaten;

d) In hetzelfde tweede lid worden in de tweede zin de woorden «indien eruit» vervangen door de woorden «indien uit de debatten voor die gerechten»;

e) In het derde lid worden de woorden «bedoelde minderjarigen» vervangen door de woorden «bedoelde personen».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 37 de la même loi, modifié par le décret de la Communauté flamande du 27 juin 1985, partiellement abrogé par le décret de la Communauté flamande du 28 mars 1990, modifié par le décret de la Communauté française du 4 mars 1991 et par le décret de la Communauté germanophone du 18 février 1991 et remplacé par la loi du 24 décembre 1992, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 37. § 1er. Le tribunal de la jeunesse peut ordonner à l'égard des personnes qui lui sont déferées, des mesures de garde, de préservation et d'éducation.

§ 2. Il peut selon les circonstances:

1° Les réprimander et, sauf en ce qui concerne celles qui ont atteint dix-huit ans, les laisser ou les rendre aux personnes qui en ont la garde en leur enjoignant le cas échéant de mieux les surveiller à l'avenir;

2° Les soumettre à la surveillance du service social compétent chargé de veiller à l'observation des conditions fixées par le tribunal.

Le tribunal peut subordonner le maintien des personnes visées au § 1er dans leur milieu, notamment à une ou plusieurs des conditions suivantes:

a) Fréquenter régulièrement un établissement scolaire d'enseignement ordinaire ou spécial;

b) Accomplir une prestation éducative ou philanthropique en rapport avec leur âge et leurs ressources;

c) Se soumettre aux directives pédagogiques et médicales d'un centre d'orientation éducative ou d'hygiène mentale;

3° Les placer sous surveillance du service social compétent, chez une personne digne de confiance ou dans un établissement approprié, en vue de leur hébergement, de leur traitement, de leur éducation, de leur instruction ou de leur formation professionnelle;

4° Les confier à une institution publique d'observation et d'éducation sous surveillance ou au groupe des institutions publiques d'observation et d'éducation sous surveillance. En ce qui concerne les personnes visées à l'article 36, 4°, et sans préjudice des dispositions de l'article 60, la décision précise la durée de la mesure et si elle prescrit un régime éducatif fermé organisé par les autorités compétentes en vertu de l'article 59bis, §§ 2bis, et 4bis de la Constitution et de l'article 5, § 1er, II, 6°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, modifiée par la loi du 8 août 1988.

L'accès aux institutions publiques d'observation et d'éducation sous surveillance est réservé, sauf circonstances très exceptionnelles, au jeune âge de plus de douze ans.

§ 3. Les mesures prévues au § 2, 2° à 4°, sont suspendues lorsque l'intéressé se trouve sous les armes. Elles prennent fin lorsque l'intéressé atteint dix-huit ans.

Toutefois, à l'égard des personnes visées à l'article 36, 4°, et sans préjudice de l'article 60:

1° A la requête de l'intéressé, ou sur réquisition du ministère public en cas de mauvaise conduite persistante ou de comportement dangereux de l'intéressé, une prolongation de ces mesures peut être ordonnée, par jugement, pour une durée déterminée ne dépassant pas le jour où l'intéressé atteindra l'âge de vingt ans. Le tribunal est saisi de la requête ou de la réquisition dans les trois mois précédant le jour de la majorité de l'intéressé;

2° Ces mesures pourront être ordonnées par jugement pour une durée déterminée ne dépassant pas le jour où l'intéressé atteindra vingt ans, lorsqu'il s'agit de personnes qui ont commis un fait qualifié infraction après l'âge de dix-sept ans.

En cas d'appel contre ces jugements, la chambre de la jeunesse de la cour d'appel statue d'urgence. L'appel n'est pas suspensif. Les jugements et arrêts prononcés en application de cet article ne sont pas susceptibles d'opposition.

§ 4. La mesure de réprimande prévue au § 2, 1°, est applicable aux personnes qui ont commis un fait qualifié infraction avant l'âge de dix-huit ans, même si elles ont dépassé cet âge au moment du jugement.

Les personnes visées à l'alinéa précédent qui ont atteint l'âge de dix-huit ans au moment du jugement, sont assimilées aux mineurs pour l'application des dispositions du chapitre IV du présent titre, ainsi que de l'article 80 de la présente loi. »

Art. 2. Artikel 37 van dezelfde wet, gewijzigd bij het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 27 juni 1985, gedeeltelijk opgeheven bij het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 maart 1990, gewijzigd bij het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991 en bij het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 18 februari 1991 en vervangen bij de wet van 24 december 1992, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 37. § 1. De jeugdrechtsbank kan de voor haar gebrachte personen maatregelen van bewaring, behoeding en opvoeding opleggen.

§ 2. Zij kan naar gelang van de omstandigheden:

1° Hen berispen en hen, met uitzondering van de personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, laten bij degenen onder wier bewaring zij staan, dan wel hen aan de betrokkenen teruggeven, en dezen er, in voorkomend geval, toe aanmanen in het vervolg beter toezicht op hen te houden;

2° Hen onder het toezicht plaatsen van de bevoegde sociale dienst, die moet waken over de naleving van de door de rechtbank gestelde voorwaarden.

De rechtbank kan het behoud van de in § 1 bedoelde personen in hun milieu met name afhankelijk maken van een of meer van de volgende voorwaarden:

a) Geregeld een school voor gewoon of buitengewoon onderwijs bezoeken;

b) Een prestatie van opvoedkundige of filantropische aard leveren in verhouding tot hun leeftijd en hun middelen;

c) De pedagogische en medische richtlijnen van een centrum voor opvoedkundige voorlichting of geestelijke hygiëne in acht nemen;

3° Hen, onder toezicht van de bevoegde sociale dienst, uitsluiten bij een betrouwbaar persoon of plaatsen in een geschikte inrichting, met het oog op hun huisvesting, behandeling, opvoeding, onderricht of beroepsopleiding;

4° Hen toevertrouwen aan een openbare instelling voor observatie en opvoeding onder toezicht of aan de groep openbare instellingen voor observatie en opvoeding onder toezicht. Ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 36, 4°, en onverminderd het bepaalde in artikel 60, wordt in de beslissing vastgesteld wat de duur van de maatregel is, alsmede of het om opname in een gesloten opvoedingsafdeling gaat, zoals georganiseerd door de overheden die daartoe bevoegd zijn overeenkomstig artikel 59bis, §§ 2bis en 4bis, van de Grondwet, alsmede van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988.

Behoudens in zeer uitzonderlijke omstandigheden staan openbare instellingen voor observatie en opvoeding onder toezicht alleen open voor de jongere boven de twaalf jaar.

§ 3. De onder 2° tot 4° van § 2 bedoelde maatregelen worden geschorst wanneer de betrokkene onder de wapens is. Ze nemen een einde wanneer hij de leeftijd van achttien jaar bereikt.

Ten aanzien van de in artikel 36, 4°, bedoelde personen kunnen deze maatregelen, onverminderd het bepaalde in artikel 60, evenwel:

1° Op verzoek van de betrokkene dan wel indien de betrokkene blijk geeft van aanhoudend wangedrag of zich gevaarlijk gedraagt, op vordering van het openbaar ministerie, bij vonnis voor een bepaalde duur, uiterlijk tot de dag waarop de betrokkene de leeftijd van twintig jaar heeft bereikt, worden verlengd. Het verzoek of de vordering moet binnen een termijn van drie maanden voorafgaand aan de dag waarop de betrokkene meerderjarig wordt, bij de rechtbank worden ingesteld;

2° Bij vonnis worden bevolen voor een bepaalde duur, uiterlijk tot de dag waarop de betrokkene de leeftijd van twintig jaar heeft bereikt, wanneer het gaat om personen die na de leeftijd van zeventien jaar een als misdrijf gekwalificeerd feit hebben gepleegd.

In geval van hoger beroep tegen deze vonnissen, doet de jeugdkamer van het hof van beroep onverwijld uitspraak. Het hoger beroep heeft geen schorsende werking. De vonnissen en arresten uitgesproken met toepassing van dit artikel zijn niet vatbaar voor verzet.

§ 4. De maatregel van berisping bedoeld in § 2, 1°, is van toepassing op de personen die een als misdrijf gekwalificeerd feit gepleegd hebben vóór de leeftijd van achttien jaar, zelfs indien zij op het tijdstip van het vonnis deze leeftijd overschreden hebben.

De in het vorige lid bedoelde personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt op het ogenblik van het vonnis, worden met minderjarigen gelijkgesteld voor de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk IV van deze titel, alsmede van artikel 80 van deze wet. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. L'article 38 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 38. Si la personne déferée au tribunal de la jeunesse en raison d'un fait qualifié infraction était âgée de plus de seize ans au moment de ce fait et que le tribunal de la jeunesse estime inadéquate une mesure de garde, de préservation ou d'éducation, il peut

par décision motivée se dessaisir et renvoyer l'affaire au ministère public aux fins de poursuites devant la juridiction compétente en vertu du droit commun s'il y a lieu.

La disposition qui précède peut être appliquée même lorsque l'intéressé a atteint l'âge de dix-huit ans au moment du jugement. Il est dans ce cas assimilé à un mineur pour l'application des dispositions du chapitre IV du présent titre, ainsi que de l'article 80 de la présente loi.

Toute personne qui a fait l'objet d'une décision de dessaisissement prononcée en application du présent article, devient justiciable de la juridiction ordinaire pour les poursuites relatives aux faits commis à partir du lendemain du jour de sa condamnation définitive par la juridiction compétente.

Art. 3. Artikel 38 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 38. Indien de persoon die wegens een als misdrijf gekwalificeerd feit voor de jeugdrechtbank is gebracht, op het tijdstip van het feit ouder dan zestien jaar was en de jeugdrechtbank een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding niet geschikt acht, kan zij de zaak bij een met redenen omklede beslissing uit handen geven en ze naar het openbaar ministerie verwijzen, met het oog op vervolging voor het gerecht bevoegd krachtens het gemeen recht als daartoe grond bestaat.

De vorige bepaling kan toegepast worden zelfs indien de betrokkene op het tijdstip van het vonnis de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt. In dit geval wordt hij gelijkgesteld met een minderjarige voor de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk IV van deze titel, alsmede van artikel 80 van deze wet.

Iedere persoon die het voorwerp is geweest van een beslissing tot uit handen geven, genomen met toepassing van dit artikel, wordt met betrekking tot feiten gepleegd de dag na zijn definitieve veroordeling door het bevoegde gerecht onderworpen aan de rechtsmacht van de gewone rechter. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. L'article 39 de la même loi partiellement abrogé et modifié par le décret de la Communauté flamande du 28 mars 1990, est complété par l'alinéa suivant:

« La présente disposition n'est pas applicable aux personnes qui ont commis un fait qualifié infraction. »

Art. 4. Artikel 39 van dezelfde wet, gedeeltelijk opgeheven en gewijzigd bij het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 maart 1990, wordt aangevuld met het volgende lid:

« Deze bepaling is niet van toepassing op de personen die een als misdrijf gekwalificeerd feit hebben gepleegd. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. L'article 41 de la même loi, partiellement abrogé et modifié par le décret de la Communauté flamande du 28 mars 1990 et modifié par le décret de la Communauté française du 14 mai 1990 et par le décret de la Communauté germanophone du 18 février 1991, est complété par l'alinéa suivant:

« La présente disposition n'est pas applicable aux personnes qui ont commis un fait qualifié infraction. »

Art. 5. Artikel 41 van dezelfde wet, gedeeltelijk opgeheven en gewijzigd bij het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 maart 1990 en gewijzigd bij het decreet van de Franse Gemeenschap van 14 mei 1990 en bij het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 18 februari 1991, wordt aangevuld met het volgende lid:

« Deze bepaling is niet van toepassing op de personen die een als misdrijf gekwalificeerd feit hebben gepleegd. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. A l'article 42, alinéa 2, de la même loi, modifié par le décret de la Communauté flamande du 27 juin 1985, abrogé par le décret de la Communauté flamande du 28 mars 1990 et modifié par le décret de la Communauté française du 4 mars 1991, les mots « le Comité de protection de la jeunesse ou un délégué à la protection de la jeunesse » sont remplacés par les mots « le service social compétent ».

Art. 6. In artikel 42, tweede lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 27 juni 1985, opgeheven bij het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 maart 1990 en gewijzigd bij het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991, worden de woorden « het Comité voor de jeugdbescherming of een afgevaardigde bij de jeugdbescherming » vervangen door de woorden « de bevoegde sociale dienst ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. L'article 44 de la même loi, modifié par la loi du 21 mars 1969, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 44. Sans préjudice des articles 350, 353, et 367, § 2 du Code civil, la compétence territoriale du tribunal de la jeunesse est déterminée par la résidence des parents, tuteurs ou personnes qui ont la garde de la personne de moins de dix-huit ans.

Lorsque ceux-ci n'ont pas de résidence en Belgique ou lorsque leur résidence est inconnue ou incertaine, le tribunal de la jeunesse compétent est celui du lieu où l'intéressé a commis le fait qualifié infraction, du lieu où il est trouvé ou du lieu où la personne ou l'établissement auquel il a été confié par les instances compétentes a sa résidence ou son siège.

Lorsque le tribunal de la jeunesse est saisi après que l'intéressé a atteint l'âge de dix-huit ans, le tribunal de la jeunesse compétent est celui du lieu de la résidence de l'intéressé, ou, si celle-ci est inconnue ou incertaine, le lieu où le fait qualifié infraction a été commis.

Néanmoins le tribunal de la jeunesse compétent est:

1° Celui de la résidence du requérant en cas d'application des articles 477 du Code civil et 63, alinéa 5, de la présente loi;

2° Celui dans le ressort duquel le conseil de famille s'est réuni en vertu des articles 361, § 3, 367, § 7, 478 et 479 du Code civil.

Si les parents, tuteurs ou personnes qui ont la garde d'une personne âgée de moins de dix-huit ans ayant fait l'objet d'une mesure de garde, de préservation ou d'éducation changent de résidence, ils doivent sous peine d'amende d'un à vingt-cinq francs, en donner avis sans délai au tribunal de la jeunesse à la protection duquel cette personne est confiée.

Le changement de résidence entraîne le dessaisissement de ce tribunal au profit du tribunal de la jeunesse de l'arrondissement où est située la nouvelle résidence. Le dossier lui est transmis par le greffier du tribunal dessaisi.

Le tribunal saisi reste cependant compétent pour statuer en cas de changement de résidence survenant en cours d'instance. »

Art. 7. Artikel 44 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 21 maart 1969, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 44. Onverminderd de artikelen 350, 353 en 367, § 2 van het Burgerlijk Wetboek, wordt de territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbank bepaald door de verblijfplaats van de ouders, voogden of degenen die de persoon beneden de achttien jaar onder hun bewaring hebben.

Wanneer dezen geen verblijfplaats in België hebben of wanneer hun verblijfplaats onbekend is of niet vaststaat, is bevoegd de jeugdrechtbank van de plaats waar de betrokkene het als misdrijf gekwalificeerd feit heeft gepleegd, van de plaats waar hij wordt aangetroffen of van de plaats waar de persoon verblijft of waar de inrichting gevestigd is aan wie hij door de bevoegde instanties werd toevertrouwd.

Wanneer de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig wordt gemaakt nadat de betrokkene de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt, is bevoegd de jeugdrechtbank van de plaats waar de

betrokkene zijn verblijfplaats heeft of, indien deze onbekend is of niet vaststaat, van de plaats waar het als misdrijf gekwalificeerd feit werd gepleegd.

De bevoegde jeugdrechtbank is echter:

1° Die van de verblijfplaats van de verzoeker, wanneer de artikelen 477 van het Burgerlijk Wetboek en 63, vijfde lid, van deze wet, worden toegepast;

2° Die in wier rechtsgebied de familieraad krachtens de artikelen 361, § 3, 367, § 7, 478 en 479 van het Burgerlijk Wetboek vergaderd heeft.

Indien de ouders, voogden of degenen die een persoon beneden de leeftijd van achttien jaar onder hun bewaring hebben tegen wie een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding is genomen, van verblijfplaats veranderen, moeten zij daarvan, op straffe van geldboete van een frank tot vijftientig frank, onverwijld bericht geven aan de jeugdrechtbank onder wier bescherming deze persoon is gesteld.

De verandering van verblijfplaats brengt mede dat de zaak wordt onttrokken aan deze rechtbank en verwezen naar de jeugdrechtbank van het arrondissement waar de nieuwe verblijfplaats gelegen is. Het dossier wordt haar toegezonden door de griffier van de rechtbank waaraan de zaak is onttrokken.

De rechtbank waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, blijft echter bevoegd om uitspraak te doen in geval van verandering van verblijfplaats tijdens het geding.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 8. Dans l'article 45 de la même loi, modifié par la loi du 21 mars 1969 sont apportées les modifications suivantes:

1° Au 1, les mots « sans préjudice des articles 350, 353, » sont remplacés par les mots « sans préjudice des articles 145, 350, 353, »;

2° Au 1, les mots « selon le cas, par les père, » sont remplacés par les mots « selon le cas, par le mineur, les père, »;

3° Au 1, les mots « de la commission d'assistance publique » sont remplacés par les mots « du centre public d'aide sociale »;

4° Au 2, b), les mots « ou en vue du dessaisissement prévu à l'article 38 » sont insérés entre les mots « au fond » et « les parties »;

5° Le 2 est complété comme suit:

« c) Par la requête visée aux articles 37, § 3, 1°, et 70, les parties étant convoquées, dans ce cas, par pli judiciaire adressé suivant les formes prévues à l'article 46, § 1er, du Code judiciaire ».

Art. 8. In artikel 45 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 21 maart 1969 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In 1, worden de woorden « onverminderd de artikelen 350, 353, » vervangen door de woorden « onverminderd de artikelen 145, 350, 353, »;

2° In 1, worden de woorden « al naar het geval, door de vader, » vervangen door de woorden « al naar het geval door de minderjarige, door de vader, »;

3° In 1, worden de woorden « de commissie van openbare onderstand » vervangen door de woorden « het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn »;

4° In 2, b), worden tussen de woorden « te beslissen » en « na de partijen » de woorden « of ten einde de zaak uit handen te geven overeenkomstig artikel 38 » ingevoegd;

5° 2 wordt aangevuld als volgt:

« c) Door het verzoekschrift bedoeld in de artikelen 37, § 3, 1°, en 60, in welk geval de partijen worden opgeroepen bij gerechtsbrief, bezorgd op de wijze bepaald in artikel 46, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. L'article 46 de la même loi est complété comme suit:

« Si une personne visée à l'article 36, 4°, a atteint l'âge de dix-huit ans au moment où l'action est intentée, la citation ou l'avertissement visé à l'alinéa précédent est adressé à cette personne qui a fait l'objet de la mesure et aux personnes qui en étaient civilement responsables du fait de sa minorité.

Sans préjudice de l'article 184, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle, il y aura au moins un délai de dix jours, sans augmentation en raison de la distance, entre la citation et la comparution, à peine de nullité du jugement qui sera prononcé par défaut par le tribunal à l'égard de la partie citée. »

Art. 9. Artikel 46 van dezelfde wet wordt aangevuld met wat volgt:

« Als een persoon bedoeld in artikel 36, 4°, de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt op het ogenblik dat de vordering wordt ingesteld, zal de in het vorige lid bedoelde dagvaarding of waarschuwing worden gericht aan die persoon voor wie de maatregel geldt en aan de personen die, wegens zijn minderjarigheid, voor hem burgerrechtelijk aansprakelijk waren.

Onverminderd de bepaling van artikel 184, derde lid, van het Wetboek van strafvordering, moet, op straffe van nietigheid van het vonnis dat door de rechtbank ten aanzien van de gedagvaarde partij bij verstek wordt uitgesproken, tussen de dagvaarding en de verschijning een termijn van ten minste tien dagen in acht worden genomen die niet kan worden verlengd wegens de afstand. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. L'article 48 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 48. § 1er. Dans les procédures visées au titre II, chapitre III, section 1re, chaque parent ou personne ayant la garde d'un jeune fait l'objet d'une procédure distincte.

Ces procédures ne peuvent être jointes à d'autres procédures que pendant la procédure préparatoire. Les pièces contenant des informations relatives à chacun des parents ou personnes ayant la garde de l'intéressé doivent être séparées des autres pièces de la procédure. Elles ne peuvent être communiquées aux autres parties.

Pendant la durée de la procédure préparatoire, le ministère public peut refuser la communication de ces pièces aux parties, s'il juge que cette communication serait de nature à nuire aux intérêts des personnes concernées.

§ 2. Dans les procédures visées au titre II, chapitre III, section 2, lorsque le fait qu'aurait commis la personne de moins de dix-huit ans est connexe à une infraction qu'auraient commise une ou plusieurs personnes non justiciables du tribunal de la jeunesse, les poursuites sont disjointes dès que la disjonction peut avoir lieu sans nuire à l'information ou à l'instruction.

Les poursuites peuvent être jointes si le tribunal de la jeunesse s'est dessaisi conformément à l'article 38. »

Art. 10. Artikel 48 van dezelfde wet wordt vervangen door volgende bepaling:

« Art. 48. § 1. In de rechtsplegingen bedoeld in titel II, hoofdstuk III, eerste afdeling, maakt iedere ouder of persoon die een jongere onder zijn bewaring heeft, het voorwerp uit van een onderscheiden rechtspleging.

Die rechtsplegingen kunnen alleen tijdens de voorbereidende rechtspleging met andere rechtsplegingen worden samengevoegd. De stukken welke gegevens bevatten betreffende elk van de ouders of personen die de betrokkene onder hun bewaring hebben, moeten gescheiden blijven van de andere proceduristukken. Zij mogen niet aan de andere partijen worden medegedeeld.

Tijdens de duur van de voorbereidende rechtspleging kan het openbaar ministerie de mededeling van deze stukken aan de partijen weigeren, indien het oordeelt dat deze mededeling de belangen van de betrokken personen kan schaden.

§ 2. Indien in de rechtsplegingen bedoeld in titel II, hoofdstuk III, afdeling 2, het feit gepleegd door de persoon beneden de achttien jaar samenhangt met een misdrijf dat begaan zou zijn door

een of meer personen die niet aan de rechtsmacht van de jeugdrechtsbank zijn onderworpen, worden de vervolgingen gesplitst zodra zulks zonder nadeel voor het vooronderzoek of voor het gerechtelijk onderzoek kan geschieden.

De vervolgingen kunnen worden samengevoegd indien de jeugdrechtsbank overeenkomstig artikel 38 de zaak uit handen heeft gegeven.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Dans l'article 49 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1° L'alinéa 2 est remplacé par ce qui suit:

«S'il y a urgence, le juge d'instruction peut prendre à l'égard de la personne de moins de dix-huit ans une des mesures de garde visées aux articles 52 et 53, sans préjudice à en donner avis simultanément et par écrit au tribunal de la jeunesse, qui exerce dès lors ses attributions et statue dans les deux jours ouvrables, conformément aux articles 52ter et 52quater.»;

2° L'alinéa 3 est complété comme suit:

«Cette ordonnance est prononcée après un débat contradictoire et après que la personne de moins de dix-huit ans, les père et mère et les parties civiles aient pu prendre connaissance du dossier relatif aux faits, déposé au greffe 48 heures au moins avant les débats.»;

3° L'article est complété par l'alinéa suivant:

«L'alinéa 3 ne fait pas obstacle à ce que le ministère public saisisse le tribunal de la jeunesse d'une réquisition tendant au dessaisissement prévu à l'article 38. Le tribunal statue en l'état de la procédure.»

Art. 11. In artikel 49 van dezelfde wet worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° Het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

«In spoedeisende gevallen kan de onderzoeksrechter ten aanzien van de persoon beneden de achttien jaar een van de in de artikelen 52 en 53 bedoelde maatregelen van bewaring nemen, onverminderd de verplichting daarvan gelijktijdig en schriftelijk bericht te geven aan de jeugdrechtsbank, die alsdan haar bevoegdheden uitoefent en binnen twee werkdagen uitspraak doet, overeenkomstig de artikelen 52ter en 52quater.»;

2° Het derde lid wordt aangevuld als volgt:

«Deze beschikking wordt uitgesproken na een debat tussen de partijen en nadat de persoon beneden de achttien jaar, de vader en de moeder en de burgerlijke partijen inzage hebben kunnen nemen van het dossier met betrekking tot de feiten, neergelegd ter griffie ten minste 48 uren vóór de debatten.»;

3° Het artikel wordt aangevuld met het volgende lid:

«Het derde lid verhindert niet dat het openbaar ministerie een vordering tot uit handen geven als bedoeld in artikel 38 aanhangig maakt bij de jeugdrechtsbank. De jeugdrechtsbank vonnist in de staat van de procedure.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. L'article 50 de la même loi, modifié par le décret de la Communauté française du 4 mars 1991, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 50. § 1er. Le tribunal de la jeunesse effectue toutes diligences et fait procéder à toutes investigations utiles pour connaître la personnalité de l'intéressé, le milieu où il est élevé, déterminer son intérêt et les moyens appropriés à son éducation ou à son traitement.

Il peut faire procéder à une étude sociale par l'intermédiaire du service social compétent et soumettre l'intéressé à un examen médico-psychologique, lorsque le dossier qui lui est soumis, ne lui paraît pas suffisant.

Lorsque le tribunal de la jeunesse fait procéder à une étude sociale, il ne peut, sauf en cas d'extrême urgence, prendre ou modifier sa décision, qu'après avoir pris connaissance de l'avis du

service social compétent, à moins que cet avis ne lui parvienne pas dans le délai qu'il a fixé et qui ne peut dépasser septante-cinq jours.

Sans préjudice de l'article 36bis, le tribunal de la jeunesse ne peut se dessaisir d'une affaire, dans les conditions prévues par l'article 38, qu'après avoir fait procéder à l'étude sociale et à l'examen médico-psychologique prévus à l'alinéa deux.

§ 2. Toutefois,

1° Le tribunal de la jeunesse peut se dessaisir d'une affaire sans disposer du rapport de l'examen médico-psychologique lorsqu'il constate que l'intéressé se soustrait à cet examen ou refuse de s'y soumettre;

2° Le tribunal de la jeunesse statue sur la demande de dessaisissement dans les quinze jours de la citation, sans devoir faire procéder à une étude sociale et sans devoir demander un examen médico-psychologique, lorsqu'une mesure a déjà été prise par jugement à l'égard d'une personne de moins de dix-huit ans en raison d'un ou plusieurs faits visés aux articles 323, 373 à 378, 392 à 394, 401 et 468 à 476 du Code pénal, commis après l'âge de seize ans, et que cette personne est à nouveau poursuivie pour un ou plusieurs de ces faits commis postérieurement à la première condamnation. Les pièces de la procédure antérieure sont jointes à la nouvelle procédure;

3° Le tribunal de la jeunesse statue dans les mêmes conditions sur la demande de dessaisissement à l'égard d'une personne de moins de dix-huit ans qui a commis un fait qualifié crime punissable d'une peine supérieure aux travaux forcés de vingt ans, commis après l'âge de seize ans et qui n'est poursuivi qu'après qu'il ait atteint l'âge de dix-huit ans.»

Art. 12. Artikel 50 van dezelfde wet, gewijzigd bij het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 50. § 1. De jeugdrechtsbank treft alle maatregelen en doet het onderzoek verrichten dat nodig is om de persoonlijkheid van de betrokkene en het milieu waarin hij wordt grootgebracht, te kennen en om uit te maken wat zijn belang is en welke middelen voor zijn opvoeding of behandeling geschikt zijn.

Zij kan een maatschappelijk onderzoek doen verrichten, door bemiddeling van de bevoegde sociale dienst, en de betrokkene aan een medisch-psychologisch onderzoek onderwerpen, indien zij het haar meegedeelde dossier niet voldoende acht.

Indien de jeugdrechtsbank een maatschappelijk onderzoek doet verrichten, kan zij, behoudens in spoedeisende gevallen, haar beslissing eerst nemen of wijzigen, na kennis genomen te hebben van het advies van de bevoegde sociale dienst, tenzij dit advies haar niet bereikt binnen de door haar bepaalde termijn, die niet meer dan vijfenzeventig dagen mag bedragen.

Onverminderd artikel 36bis, kan de jeugdrechtsbank de zaak onder de in artikel 38 bepaalde voorwaarden eerst uit handen geven na de in het tweede lid bedoelde maatschappelijke en medisch-psychologische onderzoeken te hebben doen verrichten.

§ 2. Evenwel,

1° Kan de jeugdrechtsbank de zaak uit handen geven zonder over het verslag van het medisch-psychologisch onderzoek te beschikken, wanneer zij constateert dat de betrokkene zich aan dit onderzoek onttrekt of weigert zich eraan te onderwerpen;

2° Sprekt de jeugdrechtsbank zich uit over de vordering tot uit handen geven uiterlijk vijftien dagen na de dagvaarding, zonder een maatschappelijk onderzoek te moeten laten uitvoeren en zonder een medisch-psychologisch onderzoek te moeten vragen, indien er al een vonnis bestaat dat in een maatregel voorziet ten opzichte van een persoon beneden de achttien jaar die een of meer feiten heeft gepleegd als bedoeld in de artikelen 323, 373 tot 378, 392 tot 394, 401 en 468 tot 476 van het Strafwetboek, nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt en die persoon opnieuw wordt vervolgd omdat hij na die eerste veroordeling weer een of meer van voornoemde feiten heeft gepleegd. De stukken van de vorige procedure worden bij die van de nieuwe procedure gevoegd;

3° Doet de jeugdrechtsbank onder dezelfde voorwaarden uitspraak over de vordering tot het uit handen geven ten opzichte van een persoon beneden de achttien jaar die een feit, dat als misdad

wordt gekwalificeerd en waarop een straf staat die hoger ligt dan twintig jaar dwangarbeid, heeft gepleegd nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt en eerst wordt vervolgd nadat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. A l'article 51 de la même loi, modifié par la loi du 21 mars 1969, sont apportées les modifications suivantes:

1° L'alinéa premier est remplacé par ce qui suit:

« Le tribunal de la jeunesse, une fois saisi, peut en tout temps convoquer l'intéressé, les parents, tuteurs, personnes qui en ont la garde, ainsi que toute autre personne, sans préjudice de l'article 458 du Code pénal, de l'article 156 du Code d'instruction criminelle et de l'article 931 du Code judiciaire. »;

2° Dans l'alinéa 2, « 145, » est inséré entre les mots « aux articles » et « 148, »;

3° Au même alinéa 2, les mots « 389, alinéa premier » sont remplacés par: « 375, 376, 377, 379 »;

4° Au même alinéa 2, les mots « 4 et 5 du Code de commerce » sont supprimés;

5° Au même alinéa 2, les mots « 34 et 36 de la loi du 10 mars 1900 sur le contrat de travail » sont remplacés par les mots « 43, 45, 46 et 46bis de la loi du 3 juillet 1978 sur les contrats de travail, modifiée par la loi du 30 mars 1981 ».

Art. 13. In artikel 51 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 21 maart 1969, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° Het eerste lid wordt vervangen als volgt:

« Wanneer de zaak eenmaal aanhangig is bij de jeugdrechtsbank, kan deze te allen tijde de betrokkene, de ouders, de voogden, degenen die hem onder hun bewaring hebben, evenals iedere andere persoon oproepen, onverminderd artikel 458 van het Strafwetboek, artikel 156 van het Wetboek van strafvordering en artikel 931 van het Gerechtelijk Wetboek. »;

2° In het tweede lid wordt, tussen de woorden « in de artikelen » en « 148, »: « 145, » ingevoegd;

3° In hetzelfde tweede lid, worden de woorden « 389, eerste lid » vervangen door: « 375, 376, 377, 379 »;

4° In hetzelfde tweede lid, worden de woorden « 4 en 5 van het Wetboek van koophandel » geschrapt;

5° In hetzelfde tweede lid, worden de woorden « 34 en 36 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst » vervangen door de woorden « 43, 45, 46 en 46bis van de wet van 3 juli 1978 op de arbeidsovereenkomsten, gewijzigd bij de wet van 30 maart 1981 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. A l'article 52 de la même loi, partiellement abrogé par le décret de la Communauté flamande du 28 mars 1990 et par le décret de la Communauté française du 4 mars 1991, sont apportées les modifications suivantes:

1) Au deuxième alinéa, les chiffres « 37, 2° » sont remplacés par les chiffres « 37, § 2, 2° », et les chiffres « 37, 3° et 4° » par les chiffres « 37, § 2, 3° et 4° et 37, § 3, 2° »;

2) Le même article 52 est complété par les alinéas suivants:

« Lorsque le tribunal de la jeunesse prend provisoirement une des mesures prévues à l'article 37, § 2, 4°, à l'égard d'une personne ayant commis un fait qualifié infraction, il peut, pour les nécessités de l'information ou de l'instruction et pour un délai renouvelable de trente jours au plus, interdire au jeune par décision motivée de communiquer librement avec les personnes nommément désignées, autres que son avocat.

Lorsque le tribunal de la jeunesse est saisi du cas d'une personne ayant commis avant l'âge de dix-huit ans un fait qualifié infraction et qui a dépassé cet âge au cours de la procédure, il peut ordonner ou maintenir des mesures provisoires jusqu'à ce que l'intéressé ait atteint l'âge de vingt ans. »

Art. 14. In artikel 52 van dezelfde wet, gedeeltelijk opgeheven door het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 maart 1990 en door het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1) In het tweede lid worden de cijfers « 37, 2° » vervangen door de cijfers « 37, § 2, 2° » en de cijfers « 37, 3° en 4° » door de cijfers « 37, § 2, 3° en 4° en 37, § 3, 2° »;

2) Hetzelfde artikel 52 wordt aangevuld met de volgende leden:

« Wanneer de jeugdrechtsbank ten aanzien van een persoon die een als misdrijf gekwalificeerd feit heeft gepleegd, voorlopig een van de maatregelen neemt bedoeld in artikel 37, § 2, 4°, kan zij, omwille van de noodwendigheden van het opsporingsonderzoek of van het gerechtelijk onderzoek en voor een hernieuwbare termijn van maximum dertig dagen, bij gemotiveerde beslissing de jongere vrij verkeer verbieden met de personen die zij bij naam aanwijst, zijn advocaat uitgezonderd.

Wanneer bij de jeugdrechtsbank de zaak aanhangig is van een persoon die vóór de leeftijd van achttien jaar een als misdrijf gekwalificeerd feit heeft gepleegd, en die deze leeftijd overschreden heeft tijdens de rechtspleging, kan die jeugdrechtsbank voorlopige maatregelen opleggen of handhaven die uiterlijk kunnen duren tot de betrokkene de leeftijd van twintig jaar heeft bereikt. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. Un article 52bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 52bis. Hors les cas visés à l'article 52quater, alinéa 4, la durée de la procédure préparatoire est limitée à six mois à partir de la réquisition prévue à l'article 45.2.a), jusqu'à la communication du dossier au ministère public après clôture des investigations. Le ministère public dispose alors d'un délai de deux mois pour citer l'intéressé à comparaître devant le tribunal de la jeunesse.

Le délai de six mois est suspendu entre l'acte d'appel et l'arrêt. »

Art. 15. In dezelfde wet wordt een artikel 52bis ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 52bis. Buiten de gevallen bedoeld in artikel 52quater, vierde lid, is de duur van de voorbereidende rechtspleging beperkt tot zes maanden, te rekenen van de vordering bedoeld in artikel 45.2.a), tot aan de mededeling van het dossier aan het openbaar ministerie na het afsluiten van de navorsing. Het openbaar ministerie beschikt vervolgens over een termijn van twee maanden om de betrokkene te dagvaarden om voor de jeugdrechtsbank te verschijnen.

De termijn van zes maanden wordt geschorst tussen de akte van hoger beroep en het arrest. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. Un article 52ter, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 52ter. Dans les cas prévus à l'article 52, le jeune ayant atteint l'âge de douze ans doit être entendu personnellement par le juge de la jeunesse avant toute mesure, sauf s'il n'a pu être trouvé, si son état de santé s'y oppose ou s'il refuse de comparaître.

L'intéressé a droit à l'assistance d'un avocat, lors de toute comparution devant le tribunal de la jeunesse. Cet avocat est désigné, le cas échéant, conformément à l'article 54bis. Hors les cas où le tribunal de la jeunesse est saisi conformément à l'article 45.2.b) ou c), le juge de la jeunesse peut néanmoins avoir un entretien particulier avec l'intéressé.

L'ordonnance contient un résumé des éléments touchant à sa personnalité ou à son milieu, qui justifient la décision et, le cas échéant, un résumé des faits reprochés. Elle mentionne également l'audition ou les raisons pour lesquelles l'intéressé n'a pu être entendu.

Une copie de l'ordonnance est remise à l'intéressé après son audition, de même qu'à ses père et mère, tuteurs ou personnes qui ont la garde de l'intéressé si ceux-ci sont présents à l'audience. Au cas où cette remise n'a pu avoir lieu, la décision est notifiée par pli judiciaire. Le délai d'appel court à partir de la remise de la copie ou à partir du jour où l'intéressé a eu connaissance de la notification par pli judiciaire.

Les mesures visées à l'article 52 ne sont pas susceptibles d'opposition.

En cas d'appel, la chambre de la jeunesse de la cour d'appel statue dans les deux mois au plus tard à compter de l'acte d'appel.»

Art. 16. In dezelfde wet wordt een artikel 52ter ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 52ter. In de gevallen bedoeld in artikel 52 moet de jongere die de leeftijd van twaalf jaar bereikt heeft, vóór enige maatregel wordt getroffen door de jeugdrechter, persoonlijk worden gehoord, tenzij hij niet gevonden kan worden, zijn gezondheids-toestand het niet toelaat of indien hij weigert te verschijnen.

De betrokkene heeft, telkens als hij voor de jeugdrechtbank verschijnt, recht op bijstand van een advocaat. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis. Behoudens de gevallen waarin de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig is overeenkomstig artikel 45.2.b) of c), kan de jeugdrechter evenwel een afzonderlijk onderhoud met de betrokkene hebben.

De beschikking omvat een samenvatting van de elementen die betrekking hebben op zijn persoonlijkheid of op zijn milieu, welke de beslissing rechtvaardigen, en, in voorkomend geval, een samenvatting van de ten laste gelegde feiten. Zij maakt tevens melding van het feit dat de betrokkene werd gehoord of van de redenen waarom dit niet gebeurde.

Na het verhoor van de betrokkene, wordt hem een afschrift van de beschikking overhandigd, evenals aan zijn vader en moeder, voogden of personen die de betrokkene onder hun bewaring hebben, indien deze ter terechtzitting aanwezig zijn. In de gevallen waar deze overhandiging niet heeft kunnen plaatshebben, wordt de beslissing bij gerechtsbrief ter kennis gebracht. De termijn voor hoger beroep loopt vanaf de overhandiging van het afschrift of vanaf de dag dat de betrokkene bij gerechtsbrief kennis heeft gekregen van de kennisgeving.

De maatregelen bedoeld in artikel 52 zijn niet vatbaar voor verzet.

In geval van hoger beroep doet de jeugdkamer van 'et hof van beroep uitspraak binnen uiterlijk twee maanden, te rekenen van de akte van hoger beroep.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. Un article 52quater, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 52quater. En ce qui concerne les personnes visées à l'article 36, 4°, le juge ou le tribunal de la jeunesse, selon le cas, peut, dans les cas visés aux articles 52, 52bis et 52ter, ordonner une mesure de garde pour une période de trois mois au plus, en régime éducatif fermé, organisé par les instances compétentes.

Cette décision ne peut être prise qu'en cas de mauvaise conduite persistante ou de comportement dangereux de l'intéressé ou lorsqu'une instruction judiciaire la requiert.

En outre, le juge ou le tribunal de la jeunesse peut, par décision motivée et pour des raisons identiques, interdire aux mêmes personnes et pour le même délai toute sortie de l'établissement.

Ces mesures ne sont renouvelables qu'une seule fois et après communication du rapport médico-psychologique rédigé par l'établissement, l'intéressé et son conseil étant préalablement entendus.

Les mesures précitées peuvent néanmoins être prolongées de mois en mois par décision motivée du juge ou du tribunal de la jeunesse selon le cas. La décision devra être justifiée par des circonstances graves et exceptionnelles se rattachant aux exigen-

ces de la sécurité publique ou propres à la personnalité de l'intéressé, et qui nécessitent le maintien de ces mesures. L'intéressé, son conseil et le directeur de l'établissement seront préalablement entendus.

L'appel contre les ordonnances ou jugements prévus aux alinéas précédents doit être interjeté dans un délai de quarante-huit heures qui court à l'égard du ministère public à compter de la communication de l'ordonnance ou du jugement et à l'égard des autres parties en cause à compter de l'accomplissement des formalités prévues à l'article 52ter, alinéa 4. Le recours peut être formé par déclaration au directeur de l'établissement ou à la personne qu'il délègue. Le directeur inscrit les recours dans un registre coté et paraphé. Il en avise immédiatement le greffe du tribunal compétent et lui adresse un extrait du registre par lettre recommandée.

La chambre de la jeunesse de la cour d'appel instruit la cause et se prononce dans les quinze jours ouvrables à compter de l'acte d'appel. Passé ce délai, la mesure cesse d'être d'application. Le délai est suspendu pendant la durée de la remise accordée à la demande de la défense.»

Art. 17. In dezelfde wet wordt een artikel 52quater, ingevoegd luidend als volgt:

« Art. 52quater. Voor wat betreft de personen bedoeld in artikel 36, 4°, kan de rechter of de jeugdrechtbank, naar gelang van het geval, in de gevallen bedoeld in de artikelen 52, 52bis en 52ter, een maatregel van bewaring bevelen, voor een termijn van ten hoogste drie maanden, in een gesloten opvoedingsafdeling, ingericht door de bevoegde overheden.

Deze beslissing kan enkel worden genomen indien de betrokkene blijk geeft van aanhoudend wangedrag of zich gevaarlijk gedraagt of indien een gerechtelijk onderzoek dit vereist.

De rechter of jeugdrechtbank kan bovendien dezelfde personen bij gemotiveerde beslissing en om dezelfde redenen verbieden de instelling te verlaten voor dezelfde termijn.

Deze maatregelen kunnen slechts eenmaal en na kennisgeving van het door de instelling opgestelde medisch-psychisch verslag worden verlengd nadat de betrokkene en zijn raadsman werden gehoord.

Niettemin kunnen de voormelde maatregelen elke maand worden verlengd bij gemotiveerde beslissing van, naar gelang van het geval, de rechter of de jeugdrechtbank. De beslissing moet gegrond zijn op ernstige en uitzonderlijke omstandigheden die betrekking hebben op de vereisten van de openbare veiligheid of eigen zijn aan de persoonlijkheid van de betrokkene en die de handhaving van deze maatregelen noodzakelijk maken. De betrokkene, zijn raadsman en de directeur van de instelling worden vooraf gehoord.

Hoger beroep tegen de beschikkingen of vonnissen bedoeld in de vorige leden moet ingesteld worden binnen een termijn van achtenveertig uren, die ten aanzien van het openbaar ministerie loopt vanaf de mededeling van de beschikking of van het vonnis en ten aanzien van de andere partijen in het geding vanaf het vervullen van de vormvereisten bedoeld in artikel 52ter, vierde lid. Het beroep kan worden ingesteld door een verklaring aan de directeur van de instelling of aan de persoon die de directeur hiertoe aanstelt. De directeur schrijft de beroepen in een genummerd en geparafeerd register in. Hij geeft er onmiddellijk kennis van aan de griffie van de bevoegde rechtbank en zendt haar per aange-tekende brief een uittreksel van het register.

De jeugdkamer van het hof van beroep behandelt de zaak en doet uitspraak binnen vijftien werkdagen te rekenen van de akte van hoger beroep. Na het verstrijken van deze termijn vervalt de maatregel. De termijn wordt geschorst tijdens de duur van het uitstel toegekend op verzoek van de verdediging.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. Dans l'article 53 de la même loi, partiellement abrogé par le décret de la Communauté flamande du 28 mars 1990 et par le décret de la Communauté française du 4 mars 1991, les alinéas suivants sont insérés entre l'alinéa 1er et l'alinéa 2:

« La mesure prévue à l'alinéa 1er n'est applicable qu'à l'égard des personnes qui sont soupçonnées d'avoir commis un fait punissable d'une peine d'emprisonnement correctionnel principal d'un

an ou d'une peine plus grave aux termes du Code pénal ou des lois complémentaires et pour autant qu'elles aient atteint l'âge de quatorze ans au moins au moment des faits.

En cas d'appel, les dispositions de l'article 52*quater*, alinéas 6 et 7, sont applicables, sauf que le délai dans lequel la décision d'appel doit intervenir est ramené à cinq jours ouvrables à compter de l'acte d'appel.

La mesure de garde visée à l'alinéa premier ne peut être ordonnée qu'une seule fois par le juge de la jeunesse au cours de la même procédure, sauf la possibilité du tribunal de la jeunesse d'ordonner d'autres mesures provisoires.

Cet article est applicable aux personnes visées à l'article 37, § 3, 2°.

Art. 18. In artikel 53 van dezelfde wet, gedeeltelijk opgeheven door het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 maart 1990 en door het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991, worden de volgende leden ingevoegd tussen het eerste en tweede lid:

« De maatregel bedoeld in het eerste lid kan slechts toegepast worden ten aanzien van personen die ervan verdacht worden een feit te hebben gepleegd, strafbaar met een correctionele hoofdgevangenisstraf van een jaar of met een zwaardere straf, in de zin van het Strafwetboek of van de aanvullende wetten en voor zover zij, op het ogenblik van de feiten, de leeftijd van veertien jaar hebben bereikt.

In geval van hoger beroep zijn de bepalingen van artikel 52*quater*, zesde en zevende lid, van toepassing, behalve dat de termijn waarbinnen uitspraak in beroep moet worden gedaan, teruggebracht wordt tot vijf werkdagen te rekenen van de akte van hoger beroep.

De maatregel van bewaring bedoeld in het eerste lid kan door de jeugdrechter slechts éénmaal bevolen worden in de loop van een zelfde procedure, afgezien van de mogelijkheid van de jeugdrechtbank om andere voorlopige maatregelen te bevelen.

Dit artikel is mede van toepassing op de personen bedoeld in artikel 37, § 3, 2°.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. Un article 53*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 53*bis*. L'article 53 de cette loi est abrogé à une date qui sera fixée par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres. »

Art. 19. In dezelfde wet wordt een artikel 53*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 53*bis*. Artikel 53 van deze wet wordt opgeheven op een bij een ministerraad overlegd koninklijk besluit te bepalen datum. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 20. L'article 54, premier alinéa, de la même loi, modifié par la loi du 21 mars 1969, est remplacé par ce qui suit:

« Sauf dans les cas prévus au titre II, chapitre III, ou en matière d'adoption ou d'adoption plénière, où elles doivent comparaître en personne, les parties peuvent se faire représenter par un avocat. »

Art. 20. Artikel 54, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd door de wet van 21 maart 1969, wordt vervangen als volgt:

« Behalve in de gevallen bepaald in titel II, hoofdstuk III, of inzake adoptie of volle adoptie, waarin zij in persoon moeten verschijnen, mogen de partijen zich door een advocaat laten vertegenwoordigen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 21. Un article 54*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 54*bis*. § 1er. Lorsqu'une personne de moins de dix-huit ans est partie à la cause et qu'elle n'a pas d'avocat, il lui en est désigné un d'office.

Lorsque le tribunal de la jeunesse est saisi en application de l'article 45.2. a) ou b), ou de l'article 63*ter*, a) ou c), le ministère public en avise immédiatement le bâtonnier de l'Ordre des avocats. Cet avis est, selon le cas, envoyé en même temps que la réquisition, la citation ou l'avertissement motivé. Le bâtonnier ou le bureau de consultation et de défense procède à la désignation au plus tard dans les deux jours ouvrables à compter de cet avis.

§ 2. Le ministère public adresse au tribunal de la jeunesse saisi, copie de l'avis informant le bâtonnier de la saisine.

§ 3. Le bâtonnier ou le bureau de consultation et de défense veille, lorsqu'il y a contradiction d'intérêts, à ce que l'intéressé soit assisté par un avocat autre que celui auquel auraient fait appel ses père et mère, tuteurs, ou personnes qui en ont la garde ou qui sont investies d'un droit d'action. »

Art. 21. In dezelfde wet wordt een artikel 54*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 54*bis*. § 1. Wanneer een persoon beneden de achttien jaar partij is in het geding en geen advocaat heeft, wordt er hem ambtshalve een toegewezen.

Wanneer de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig is met toepassing van artikel 45.2. a) of b), of van artikel 63*ter*, a) of c), geeft het openbaar ministerie hiervan onverwijld kennis aan de stafhouder van de Orde van advocaten. Dit bericht wordt gelijktijdig verzonden met de vordering, de dagvaarding of de met redenen omklede waarschuwing, al naargelang het geval. De stafhouder of het bureau voor consultatie en verdediging gaat over tot de toewijzing, uiterlijk binnen twee werkdagen te rekenen van dit bericht.

§ 2. Het openbaar ministerie zendt aan de jeugdrechtbank waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, afschrift van het bericht van de kennisgeving aan de stafhouder.

§ 3. De stafhouder of het bureau voor consultatie en verdediging ziet erop toe, indien er tegenstrijdige belangen zijn, dat de betrokkene verdedigd wordt door een andere advocaat dan diegene op wie zijn vader en moeder, voogden of personen die hem onder hun bewaring hebben of die bekleed zijn met een vorderingsrecht, beroep gedaan zouden hebben. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 22. L'article 55 de la même loi, modifié par la loi du 9 avril 1980, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 55. Lorsqu'une affaire visée au titre II, chapitre III, est portée devant le tribunal de la jeunesse, les parties et leur avocat sont informés du dépôt au greffe du dossier dont ils peuvent prendre connaissance à partir de la notification de la citation.

Les parties et leur avocat peuvent également prendre connaissance du dossier lorsque le ministère public requiert une mesure visée aux articles 52 et 53, ainsi que durant le délai d'appel des ordonnances imposant de telles mesures.

Toutefois, les pièces concernant la personnalité de l'intéressé et le milieu où il vit ne peuvent être communiqués ni à l'intéressé ni à la partie civile. Le dossier complet, y compris ces pièces, doit être mis à la disposition de l'avocat de l'intéressé lorsque ce dernier est partie au procès. »

Art. 22. Artikel 55 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 9 april 1980, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 55. Wanneer een zaak als bedoeld in titel II, hoofdstuk III, bij de jeugdrechtbank aanhangig is gemaakt, wordt aan de partijen en aan hun advocaat kennis gegeven van de neerlegging van het dossier ter griffie waar ze er vanaf het ogenblik van de betekening van de dagvaarding inzage kunnen van nemen.

De partijen en hun advocaat kunnen eveneens kennis nemen van het dossier wanneer het openbaar ministerie het opleggen van een maatregel bedoeld in de artikelen 52 en 53 vordert, alsmede gedurende de termijn voor het instellen van hoger beroep tegen de beschikkingen waarbij zulke maatregelen worden opgelegd.

De stukken die betrekking hebben op de persoonlijkheid van de betrokkene en op het milieu waarin hij leeft, mogen echter noch aan hem noch aan de burgerlijke partij medegedeeld worden. Het volledig dossier, die stukken inbegrepen, moet ter beschikking gesteld worden van de advocaat van de betrokkene wanneer deze laatste partij is in het geding.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 23. L'article 56, alinéa 1er, de la même loi, est remplacé par ce qui suit:

« Dans les affaires visées au titre II, chapitre III, section première, les mineurs intéressés ne sont pas considérés comme parties au débat, sauf lorsque sont prises à leur égard des mesures prévues à l'article 52. »

Art. 23. Artikel 56, eerste lid, van dezelfde wet, wordt als volgt vervangen:

« In de aangelegenheden bedoeld in titel II, hoofdstuk III, eerste afdeling, worden de betrokken minderjarigen niet als partijen in het debat beschouwd, behalve wanneer te hunnen opzichte maatregelen worden genomen als bepaald in artikel 52. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 24. Un article 56bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 56bis. Le tribunal de la jeunesse doit convoquer la personne de douze ans au moins aux fins d'audition, dans les litiges qui opposent les personnes investies à son égard de l'autorité parentale, lorsque sont débattus des points qui concernent le gouvernement de sa personne, l'administration de ses biens, l'exercice du droit de visite, ou la désignation de la personne visée à l'article 34. »

Art. 24. In dezelfde wet wordt een artikel 56bis ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 56bis. De jeugdrechtbank moet de persoon die minstens de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, oproepen teneinde gehoord te worden in geschillen tussen personen aan wie het ouderlijk gezag over de betrokkene is toevertrouwd, wanneer punten worden behandeld die betrekking hebben op het gezag over zijn persoon, het beheer van zijn goederen, de uitoefening van het bezoekrecht of de aanwijzing van de in artikel 34 bedoelde persoon. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 25. L'article 58, alinéa 1er, de la même loi est complété comme suit:

« Sans préjudice des dispositions des articles 52, 52quater, alinéa 6, et 53, alinéa 3. »

Art. 25. Artikel 58, eerste lid, van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt:

« Onverminderd de bepalingen van de artikelen 52, 52quater, zesde lid, en 53, derde lid. »

— Adopté.

Aangenomen.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

Art. 26. A l'article 60 de la même loi, modifié par le décret de la Communauté flamande du 28 mars 1990, sont apportées les modifications suivantes:

1° A l'alinéa 1er, les mots « ou à la demande des instances compétentes visées à l'article 37, § 2, 4° » sont insérés entre les mots « soit à la demande du ministère public » et les mots « rapporter ou modifier »;

2° A l'alinéa 1er, les mots « à l'exception de la mise à la disposition du Gouvernement, » sont supprimés;

3° Cet article est complété comme suit:

« Toute mesure visée à l'article 37, § 2, 3° ou 4°, prise par jugement, doit être réexaminée en vue d'être confirmée, rapportée ou modifiée avant l'expiration du délai d'un an à compter du jour où la décision est devenue définitive. Cette procédure est introduite par le ministère public selon les formes prévues à l'article 45, 2 b) et c). »

Les autorités compétentes visées à l'article 37, § 2, 4°, transmettent trimestriellement au tribunal de la jeunesse un rapport d'évaluation relatif à la personne ayant fait l'objet d'une mesure de garde sous un régime éducatif fermé. »

Art. 26. In artikel 60 van dezelfde wet, gewijzigd door het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 28 maart 1990, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In het eerste lid worden de woorden « of op vordering van het openbaar ministerie » vervangen door de woorden « op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de bevoegde instanties zoals bedoeld in artikel 37, § 2, 4° »;

2° In het eerste lid vervallen de woorden « de terbeschikkingstelling van de Regering uitgezonderd »;

3° Dit artikel wordt aangevuld met wat volgt:

« Iedere maatregel zoals bedoeld in artikel 37, § 2, 3° of 4°, en bevolen bij vonnis, moet opnieuw worden onderzocht, ten einde te worden bevestigd, ingetrokken of gewijzigd vóór het verstrijken van een termijn van een jaar te rekenen van de dag waarop de beslissing definitief is geworden. Deze procedure wordt ingeleid door het openbare ministerie overeenkomstig de in artikel 45, 2 b) en c), genoemde vormvereisten. »

De in artikel 37, § 2, 4°, genoemde bevoegde instanties sturen om het kwartaal aan de jeugdrechtbank een evaluatieverslag over de persoon die het voorwerp heeft uitgemaakt van een beslissing die een maatregel van bewaring in een gesloten opvoedingsafdeling oplegt. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 27. L'article 62 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 62. Sauf dérogation, les dispositions légales en matière de procédure civile s'appliquent aux procédures visées au titre II, chapitre II, ainsi qu'aux articles 63bis, § 2, et 63ter, alinéa 1er, b), et les dispositions légales concernant les poursuites en matière correctionnelle, aux procédures visées au titre II, chapitre III, et à l'article 63ter, alinéa 1er, a) et c). »

Art. 27. Artikel 62 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 62. Behoudens afwijking, gelden voor de in titel II, hoofdstuk II, evenals voor de in de artikelen 63bis, § 2, en 63ter, eerste lid, b), bedoelde procedures de wetbepalingen inzake burgerlijke rechtspleging, en voor de in titel II, hoofdstuk III, evenals voor de in de artikel 63ter, eerste lid, a) en c), bedoelde procedures, de wetbepalingen betreffende de vervolgingen in correctionele zaken. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 28. Un article 62bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 62bis. Dans les cas où les dispositions prises en vertu de l'article 59bis, §§ 2bis et 4bis, de la Constitution et de l'article 5, § 1er, II, 6°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, prévoient que l'exécution d'une mesure du tribunal de la jeunesse n'appartient pas au ministère public, une expédition de la décision est adressée à l'autorité administrative qui en est chargée. »

Art. 28. In dezelfde wet wordt een artikel 62bis ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 62bis. In de gevallen waarin de bepalingen genomen krachtens artikel 59bis, §§ 2bis en 4bis, van de Grondwet en artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, stellen dat het openbaar ministerie niet belast wordt met de uitvoering van een maatregel van de jeugdrechtbank, wordt een uitgifte van de beslissing van de jeugdrechtbank gericht aan de administratieve overheid die ermee belast is. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 29. Dans l'article 63 de la même loi, modifié par le décret de la Communauté française du 4 mars 1991, sont apportées les modifications suivantes:

1° Aux 1er et 6e alinéas, les mots « puissance paternelle » sont remplacés par les mots « autorité parentale »;

2° Au 1er alinéa, les mots « des articles 37, 39 et 40 » sont remplacés par les mots « des articles 37 et 39 ».

Art. 29. In artikel 63 van dezelfde wet, gewijzigd door het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° In het eerste en het zesde lid, worden de woorden « de ouderlijke macht » vervangen door de woorden « het ouderlijk gezag »;

2° In het eerste lid, worden de woorden « de artikelen 37, 39 en 40 » vervangen door de woorden « de artikelen 37 en 39 ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 30. Un article 63bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 63bis. § 1er. Les règles de procédure visées au présent chapitre s'appliquent, à l'exception des articles 45.2. et 46, aux dispositions en matière de protection judiciaire prises par les instances compétentes en vertu de l'article 59bis, §§ 2bis et 4bis, de la Constitution et de l'article 5, § 1er, II, 6°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.

§ 2. Toutefois, lorsque la demande tend à voir homologuer la modification d'une décision prise par le tribunal de la jeunesse, la procédure est la suivante:

a) La demande est adressée par requête de l'autorité administrative compétente au greffe de la juridiction qui a rendu la décision;

b) Elle est communiquée immédiatement avec le dossier de la procédure au ministère public, pour avis;

c) Dans les trois jours ouvrables à compter du dépôt de la requête, le juge de la jeunesse rend une ordonnance sur avis du ministère public. Cette ordonnance est prise sans convocation des parties. Elle est notifiée aux parties et n'est pas susceptible d'opposition. Le refus d'homologation est susceptible d'appel. »

Art. 30. In dezelfde wet wordt een artikel 63bis ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 63bis. § 1. De rechtsplegingsregels bedoeld in dit hoofdstuk, met uitzondering van de artikelen 45.2. en 46, zijn van toepassing op de bepalingen van gerechtelijke bescherming die door de bevoegde instanties zijn uitgevaardigd krachtens artikel

59bis, §§ 2bis en 4bis, van de Grondwet en artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

§ 2. Niettemin, wanneer het verzoek de homologatie van de wijziging van een door de jeugdrechtbank genomen beslissing tot voorwerp heeft, is de volgende procedure van toepassing:

a) Het verzoek wordt door de bevoegde administratieve overheid bij verzoekschrift gericht aan de griffie van de rechtbank die de beslissing heeft gegeven;

b) Het wordt onmiddellijk samen met het rechtsplegingsdossier voor advies medegedeeld aan het openbaar ministerie;

c) De jeugdrechter neemt een beschikking binnen drie werkdagen te rekenen van de indiening van het verzoekschrift, op advies van het openbaar ministerie. Deze beschikking wordt genomen zonder oproeping van de partijen. Zij wordt ter kennis gebracht van de partijen en is niet vatbaar voor verzet. De weigering van de homologatie is vatbaar voor hoger beroep. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 31. Un article 63ter, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 63ter. Dans les procédures judiciaires visées à l'article 63bis, le tribunal de la jeunesse est saisi:

a) Par la réquisition du ministère public en vue d'ordonner ou d'autoriser les mesures prévues par ces organes:

— Soit dans le cadre de mesures provisoires avant de statuer au fond,

— Soit dans les cas d'urgence;

b) Par requête déposée au greffe du tribunal de la jeunesse par la partie intéressée, afin qu'il soit statué sur une contestation relative à une mesure décidée par les instances compétentes, visées à l'article 37, § 2;

c) Dans les autres cas, par la comparution volontaire à la suite d'un avertissement motivé donné par le ministère public ou par citation, à la requête du ministère public en vue de statuer au fond, après avoir entendu les parties en leurs moyens.

Dans les cas visés au b), les parties sont convoquées par le greffier à comparaître à l'audience fixée par le juge. La convocation précise l'objet de la demande. Le greffier transmet copie de la requête au ministère public.

Dans les cas visés au c), la citation ou l'avertissement doivent, à peine de nullité, être adressés aux parents, tuteurs ou personnes qui ont la garde du jeune et à lui-même, s'il est âgé de douze ans au moins, ainsi que, le cas échéant, aux autres personnes investies d'un droit d'action. »

Art. 31. In dezelfde wet wordt een artikel 63ter ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 63ter. In de rechtsplegingen bedoeld in artikel 63bis, wordt de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig gemaakt:

a) Bij vordering van het openbaar ministerie, met het oog op het bevelen of toelaten van de maatregelen voorzien door deze organen:

— Hetzij, in het raam van voorlopige maatregelen, alvorens over de grond van de zaak te beslissen,

— Hetzij, in spoedeisende gevallen;

b) Bij verzoekschrift door de belanghebbende partij neergelegd ter griffie van de jeugdrechtbank, met het oog op het beslechten van een geschil betreffende een maatregel genomen door de bevoegde instanties, bedoeld in artikel 37, § 2;

c) In de andere gevallen, door vrijwillige verschijning ingevolge een met redenen omklede waarschuwing van het openbaar ministerie of bij dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie, met het oog op een beslissing ten gronde, nadat de partijen hun middelen hebben voorgedragen.

In de gevallen bedoeld in *b*), worden de partijen opgeroepen door de griffier om te verschijnen op de door de rechter vastgestelde zitting. De oproeping vermeldt het voorwerp van het verzoek. De griffier zendt een afschrift van het verzoekschrift over aan het openbaar ministerie.

In de gevallen bedoeld in *c*), moeten de dagvaarding of de waarschuwing, op straffe van nietigheid, worden gericht aan de ouders, voogden of degenen die de jongere onder hun bewaring hebben en aan hem zelf indien hij minstens twaalf jaar oud is, alsook aan de personen aan wie, in voorkomend geval, een vorderingsrecht toegekend is. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 32. Un article 63^{quater}, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

« Art. 63^{quater}. Les articles 52bis, 52ter et 52^{quater}, alinéas 6 et 7, sont *mutatis mutandis* applicables à toutes les mesures prises suite aux réquisitions visées à l'article 63ter, alinéa 1er, a). »

Art. 32. In dezelfde wet wordt een artikel 63^{quater} ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 63^{quater}. De artikelen 52bis, 52ter en 52^{quater}, zesde en zevende lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de maatregelen genomen ten gevolge van de vorderingen bedoeld in artikel 63ter, eerste lid, a). »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 33. Un article 63^{quinquies}, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

« Art. 63^{quinquies}. Si, dans le cadre des procédures judiciaires visées à l'article 63bis, les mesures prévues le sont pour une durée déterminée, la procédure en prolongation desdites mesures se fait suivant les mêmes formes que celles qui sont prescrites pour la décision initiale. »

Art. 33. In dezelfde wet wordt een artikel 63^{quinquies} ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 63^{quinquies}. Indien in het kader van de rechtsplegingen bedoeld in artikel 63bis, de voorziene maatregelen van bepaalde duur zijn, moet de procedure voor verlenging van die maatregelen plaatsvinden overeenkomstig dezelfde vormvereisten als die welke vereist zijn voor de aanvankelijke beslissing. »

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions diverses

Art. 34. La mesure prise en application de l'article 39 de la loi du 8 avril 1965, avant l'entrée en vigueur de l'article 4 de la présente loi, est maintenue à l'égard des personnes visées à l'article 36, 4°, au plus tard jusqu'au jour où ces personnes auront atteint l'âge de dix-huit ans.

Diverse bepalingen

Art. 34. De maatregel genomen met toepassing van artikel 39 van de wet van 8 april 1965, vóór het in werking treden van artikel 4 van deze wet, blijft gehandhaafd ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 36, 4°, uiterlijk tot de dag waarop deze personen de leeftijd van achttien jaar bereiken.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 35. Dans l'article 1280, alinéa 2, du Code judiciaire, les mots « d'un délégué à la protection de la jeunesse » sont remplacés par les mots « du service social compétent ».

Art. 35. In artikel 1280, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden « een afgevaardigde van de jeugdbescherming » vervangen door de woorden « de bevoegde sociale dienst ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 36. L'article 162 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe est complété par un 45°, rédigé comme suit :

« 45° : Les actes, jugements et arrêts relatifs aux contestations concernant une mesure de protection sociale. »

Art. 36. Artikel 162 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten wordt aangevuld met een 45°, luidend als volgt :

« 45° : De akten, vonnissen en arresten betreffende betwistingen in verband met een maatregel van sociale bescherming. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 37. L'article 21, alinéa 4, de la loi du 26 juin 1990 relative à la protection de la personne des malades mentaux est abrogé.

Art. 37. Artikel 21, vierde lid, van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 15 uur.

Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 15 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 12 h 30 m.)

(La séance est levée à 12 h 30 m.)

